

สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี: มุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชี
ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

พงศ์ศิริภาพ ทองดีวิสูตรเกตุ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบัญชี คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2555

**Competencies of Professional Accountants: A Perspective from
Accounting Managers in Enterprises Located in the Industrial Estate
Authority of Thailand**

PONGSIRAPOP THONGDEERAWISURAKET

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Accountancy Program
Faculty of Accounting, Dhurakij Pundit University**

2012

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือ ให้ความรู้ คำปรึกษา ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และเอื้ออาทรแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.ศิริเดช คำสุพรหม ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโปรแกรม AMOS ดร.ธิภูริรัตน์ ทิพรส ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโปรแกรม LISREL ผู้ช่วยศาสตราจารย์เชียง เกาฉิต ผู้เชี่ยวชาญทางด้านโปรแกรม SPSS ที่กรุณาให้ความรู้ในด้านวิธีการใช้โปรแกรมรวมทั้งการให้คำแนะนำต่างๆ ที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณ ดร.ศักดิ์ชาย จันทร์เรือง ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการศึกษา วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณ คุณวิยะดา จินดาอนุภาวัตต์ เลขานุการหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต ที่ได้ให้ความสะดวกในการติดต่อสื่อสารทั้งด้านข้อมูลทางวิชาการและการติดต่อสื่อสารกับท่านคณาจารย์ ขอขอบคุณพี่น้ำทิพย์ ปานจันทร์ พี่เปิ้ล พี่แอน น้องบี น้องเล็กและพี่เพื่อน น้อง นักศึกษาหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิตท่านอื่นๆ ที่ไม่ได้กล่าวนาม ที่คอยให้กำลังใจ มีความห่วงใยกันเสมอมา คอยถามไถ่ความเป็นไปของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ประการสุดท้าย ขอขอบพระคุณคุณแม่ ที่อบรมเลี้ยงดูให้ความรัก ความห่วงใยเป็นอย่างดี ตลอดมา และครอบครัวทุกท่านที่ดูแลให้กำลังใจและห่วงใยในทุกเรื่องอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

คุณค่าประโยชน์และความดีที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่มารดา และผู้มีอุปการคุณทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจ อบรม สั่งสอน ให้ความช่วยเหลือให้ผู้วิจัยได้มีความมานะพยายาม มีความอดทนจนประสบความสำเร็จในการศึกษา ผู้วิจัยสำนึกในความกรุณาและซาบซึ้งใจในทุกท่านด้วยความจริงใจ ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๖
สารบัญตาราง.....	๗
สารบัญภาพ.....	๘
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ของการศึกษา.....	5
1.6 นิยามศัพท์.....	5
1.7 โครงงานวิจัย.....	7
2. แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี.....	8
2.2 การเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อสมรรถนะทางวิชาชีพ.....	26
2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ.....	27
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ.....	33
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	43
3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล.....	43
3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
3.4 การทดสอบเครื่องมือ.....	48
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
3.7 เทคนิคการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบ.....	51

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการศึกษา.....	66
4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน.....	66
4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ.....	77
4.3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน.....	106
5. สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	134
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	134
5.2 อภิปรายผล.....	136
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	149
บรรณานุกรม.....	150
ภาคผนวก.....	156
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม.....	157
ภาคผนวก ข รายชื่อการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและกลุ่มประชากรตัวอย่าง รวมถึงการสุ่มตัวอย่างในการส่งแบบสอบถาม.....	165
ภาคผนวก ค การจำแนกกลุ่มประเภทอุตสาหกรรม ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย.....	168
ประวัติผู้เขียน.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 คำนิยามของชื่อเรียกการให้บริการของนักวิชาชีพบัญชี.....	24
2.2 ประเภทของสมรรถนะ.....	32
2.3 สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของบุคคลต่อความคาดหวัง.....	39
3.1 แนวทางของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและ การพัฒนาของแบบสอบถาม.....	46
3.2 โครงสร้างของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี.....	47
3.3 การกำหนดระดับคะแนนที่ใช้ในแบบสอบถาม.....	49
3.4 การกำหนดค่าระดับความสำคัญที่ใช้ในแบบสอบถาม.....	50
3.5 สถิติทดสอบค่า KMO.....	54
3.6 แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง สำหรับการใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัย.....	61
3.7 ค่าดัชนีที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดล กับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	63
4.1 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	67
4.2 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของข้อมูลส่วนธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	69
4.3 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของข้อมูลส่วนเฉพาะสถานประกอบการ.....	70
4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผัน ของตัวแปรที่สังเกตได้.....	72
4.5 สหสัมพันธ์ (Correlation matrix).....	80
4.6 ความเหมาะสมของข้อมูล (KMO and Bartlett's Test).....	83
4.7 ค่าร่วมกัน (Communality)	84
4.8 ค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained).....	85
4.9 ค่า Factor loading ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่าง.....	88
4.10 Structure Matrix.....	89
4.11 องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน.....	92
4.12 องค์ประกอบที่ 2 ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ.....	93
4.13 องค์ประกอบที่ 3 ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ.....	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 องค์ประกอบที่ 4 ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ.....	94
4.15 องค์ประกอบที่ 5 ทักษะทางปัญญา.....	95
4.16 องค์ประกอบที่ 6 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน.....	96
4.17 องค์ประกอบที่ 7 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล.....	96
4.18 องค์ประกอบที่ 8 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	97
4.19 องค์ประกอบที่ 9 ทักษะทางการสื่อสาร.....	98
4.20 องค์ประกอบที่ 10 การทำงานเป็นทีม.....	99
4.21 องค์ประกอบที่ 11 ทักษะทางการจัดการองค์กร.....	99
4.22 องค์ประกอบที่ 12 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ.....	100
4.23 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี.....	102
4.24 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบัญชีและการเงิน.....	107
4.25 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ.....	109
4.26 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 3 ด้านความรู้การใช้งานระบบสารสนเทศ.....	111
4.27 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 4 ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ.....	113
4.28 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 5 ด้านทักษะทางปัญญา.....	115
4.29 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 6 ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน.....	117
4.30 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 7 ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล.....	119
4.31 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน	
องค์ประกอบที่ 8 ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น.....	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.32 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 9 ด้านทักษะทางการสื่อสาร.....	123
4.33 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 11 ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร.....	125
4.34 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 12 ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ.....	127
4.35 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทั้ง 11 องค์ประกอบ แสดงค่า Factor loadings และค่า squared multiple correlations.....	128
4.36 ผลสรุปการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี...	131
4.37 ผลการเรียงลำดับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี.....	132

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
3.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling).....	44
3.2 กรอบแนวคิดโมเดลสมมติฐานของการวิจัย.....	51
3.3 แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ.....	52
4.1 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบัญชีและการเงินก่อนปรับ โมเดล.....	106
4.2 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบัญชีและการเงินหลังปรับ โมเดล.....	107
4.3 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านองค์กรและธุรกิจ ก่อนปรับโมเดล.....	108
4.4 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านองค์กรและธุรกิจ หลังปรับโมเดล.....	109
4.5 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ.....	110
4.6 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ก่อนปรับ โมเดล.....	112
4.7 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ หลังปรับ โมเดล.....	112
4.8 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปัญญา ก่อนปรับ โมเดล.....	114
4.9 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปัญญา หลังปรับโมเดล.....	114
4.10 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน ก่อนปรับ โมเดล.....	116
4.11 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน หลังปรับโมเดล.....	116
4.12 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ก่อนปรับ โมเดล.....	118
4.13 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หลังปรับโมเดล.....	118
4.14 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ก่อนปรับ โมเดล.....	120
4.15 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หลังปรับโมเดล.....	120
4.16 การวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางการสื่อสาร ก่อนปรับ โมเดล.....	122

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.17 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยัน ด้านทักษะทางการสื่อสาร หลังปรับโมเดล.....	122
4.18 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยันอันดับแรก	
ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร ก่อนปรับ โมเดล.....	124
4.19 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยัน	
ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร หลังปรับ โมเดล.....	124
4.20 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยัน	
ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ก่อนปรับโมเดล.....	126
4.21 การวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยัน	
ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ หลังปรับ โมเดล.....	126
4.22 โมเดลการวิเคราะห์ห้องค้ประกอบเชิงยื่นยัน สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี.....	133
5.1 กรอบแนวคิดโมเดลสมมติฐานของการวิจัย.....	147

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี: มุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชี ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
ชื่อผู้เขียน	พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.พัทธนันท์ เพชรเชิดชู
สาขาวิชา	การบัญชี
ปีการศึกษา	2554

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดเริ่มต้นจากการที่มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education Standard: IES) กำหนดให้นักวิชาชีพบัญชีควรพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปขององค์กร ที่สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมของธุรกิจ การศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ โดยจะสะท้อนมุมมองของผู้บริหารสายบัญชีที่ทำงานในสถานประกอบการที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา คือ ผู้บริหารในสายบัญชีที่ทำงานในสถานประกอบการในพื้นที่เขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลตัวอย่างสถานประกอบการ และใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ 2 วิธี ในการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวคือ อันดับแรก จะเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยใช้โปรแกรม SPSS และอันดับต่อมา เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม AMOS

ผลของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความเห็นของผู้บริหารงานสายบัญชีฯ มี 11 ประเภท ซึ่งสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานด้านบัญชีให้ความสำคัญไว้ 5 อันดับแรก ได้แก่ คือ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (.87) ทักษะทางปัญญา (.77) ทักษะทางองค์กรและการจัดการ (.70) ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ (.68) และความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน (.66)

Thesis Title	Competencies of Professional Accountants: A Perspective from Accounting Managers in Enterprises Located in the Industrial Estate Authority of Thailand
Author	Pongsirapop Thongdeerawisuraket
Thesis Advisor	Dr. Pattanant Petchchedchoo
Department	Accountancy
Academic Year	2011

ABSTRACT

This research was originated from the development of International Education Standard (IES) which indicates guidelines for developing competencies of professional accountants to cope with the changing organization, resulting from change on business environments. The objective of the study was to examine the required competencies of professional accountants in the perspective of accounting managers working in enterprises located in the industrial estate authority of Thailand

The population of this study was a group of accounting managers working in enterprises located in the industrial estate authority of Thailand. Questionnaires were used as a research tool for collecting data. Main methods of the study were exploratory factor analysis (EFA) and confirmatory factor analysis (CFA). SPSS and AMOS were statistical software applied for EFA and CFA, respectively.

The results of the study indicated that in the perspective of accounting managers working in enterprises located in the industrial estate authority of Thailand, competencies of professional accountants are composed of 11 elements. The five most important competencies are knowledge of information technology (.87), intellectual skills (.77), organizational and management skills (.70), knowledge of organizations and business (.68) and knowledge of accounting and finance (.66).

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนในทุกประเทศรวมถึงประเทศไทย ผู้บริหารขององค์กรต่างๆ จึงต้องปรับเปลี่ยนการดำเนินงานโดยการนำแนวคิดและเทคนิคต่างๆ มาประยุกต์ เพื่อนำองค์กรให้พ้นจากผลกระทบดังกล่าว และเพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรจะเติบโตต่อไปในอนาคต ในการนี้องค์กรต้องอาศัยข้อมูลและตัวเลขที่เก็บรวบรวมด้วยแนวคิดและเทคนิคทางการบัญชี

ในปัจจุบันข้อมูลทางการบัญชี ทั้งที่เป็นข้อมูลทางการเงินและข้อมูลที่ไม่ใช่การเงิน มีความสำคัญมากต่อการวางแผน ควบคุมและตัดสินใจของผู้บริหารองค์กร ซึ่งระบบการบริหารข้อมูลที่ดีนั้น ต้องมาจากกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข้อมูลที่ทันต่อเวลา เชื่อถือได้และมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ซึ่งกระบวนการรวบรวมข้อมูลธุรกรรมในองค์กรนั้นจะอาศัยนักวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเก็บรวบรวม จัดการและประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลประกอบการขององค์กร รวมทั้งเป็นผู้วางแนวทางในการจัดทำรายงานตามมาตรฐานการบัญชีและรวมทั้งให้ข้อมูลทางการเงินซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญในการตัดสินใจวางแผนและควบคุม

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม มีผลให้ธุรกรรมทางธุรกิจเปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีนวัตกรรมทางการเงินใหม่เกิดขึ้นมากมาย ดังนั้น นักวิชาชีพบัญชีในฐานะผู้รวบรวมและประมวลผลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางธุรกิจขององค์กร จึงต้องปรับเปลี่ยนตนเองอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาความรู้ในด้านที่เกี่ยวกับบัญชีและในด้านอื่นๆ หรือในอีกนัยหนึ่ง นักวิชาชีพบัญชีจะต้องมีความรู้ที่ผสมผสานในสาขาวิชาอื่นที่ไม่ใช่วิชาการบัญชีเพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการการเงิน ด้านคณิตศาสตร์ประยุกต์ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นที่มาของแนวคิดในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีให้ความรู้และทักษะในหลายด้าน เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารองค์กรได้

ในการที่จะสนองต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ได้ตั้งคณะกรรมการมาตรฐานการศึกษาบัญชี

ระหว่างประเทศ (International Accounting Education Standards Board: IAESB) ขึ้นเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard: IES)

IES เป็นมาตรฐานในการระบุความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี ว่านักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้และทักษะเรื่องใดบ้างที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานนี้จะเน้นเนื้อหาและกระบวนการสำหรับการศึกษาและพัฒนา นักวิชาชีพบัญชี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความแข็งแกร่งทางวิชาชีพให้กับนักบัญชีทั่วโลก

ในประเทศไทย สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชีฯ) ได้มีความพยายามที่จะพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีในประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชีได้นำ IES ที่กำหนดโดย IFAC ทั้ง 8 ฉบับ มาชี้แจงแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชี โดยใน IES ทั้ง 8 ฉบับนี้ มีมาตรฐานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีอยู่ 3 ฉบับ กล่าวคือ IES ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษานักวิชาชีพบัญชี IES ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ และ IES ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) IES ทั้ง 3 ฉบับนี้ ได้วางแนวทางในการศึกษาหาความรู้ของนักวิชาชีพบัญชีในด้านต่างๆ ซึ่งรายละเอียดจะกล่าวไว้ในบทที่ 2 ของงานวิจัยฉบับนี้

IES ทั้ง 8 ฉบับได้ระบุว่านักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้ที่หลากหลาย และควรมีการเรียนรู้พร้อมกับสร้างเสริมประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง หากแต่บางฉบับได้ระบุว่าความรู้และทักษะที่หลากหลายที่นักวิชาชีพบัญชีควรพัฒนานั้น น่าจะแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของธุรกิจ ความแตกต่างของลักษณะองค์กร รวมทั้งความแตกต่างของสังคมในถิ่นที่นักวิชาชีพบัญชีทำงานอยู่ ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาว่า นักวิชาชีพบัญชีไทยควรประกอบด้วยความรู้ความสามารถใดบ้าง ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีที่ทำงานในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ เนื่องจากกลไกการดำเนินธุรกิจที่แตกต่างไปจากธุรกิจโดยทั่วไป

เขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกของรัฐบาลในการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นฐานการผลิตที่ช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและเพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจจากส่วนกลางออกสู่ภูมิภาค เพื่อเพิ่มการจ้างงานและสร้างรายได้ให้กับชุมชนในท้องถิ่นและพื้นที่บริเวณใกล้เคียง

ปัจจุบันมีเขตการนิคมอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการแล้วจำนวน 45 นิคม ในเขต 15 จังหวัด อันได้แก่ ภาคเหนือ บางชัน ลาดกระบัง บ้านหว้า บางปะอิน ราชบุรี บางปู บางพลี

สมุทรสาคร สีนสาคร มหาราชนคร แก่งคอย หนองแค ภาคใต้ เวสโกรว์ เกตเวย์ เหมราช อมตะนคร ปันทอง แหลมฉบัง มาบตาพุด อีสเทิร์น เอเชีย เป็นต้น

เขตการนิคมอุตสาหกรรมแต่ละแห่งจะมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จะเต็มไปด้วยสถานประกอบการที่เป็นการผลิตเครื่องหนัง ขนสัตว์ และเครื่องแต่งกาย นิคมอุตสาหกรรมภาคกลาง จะเต็มไปด้วยสถานประกอบการที่เป็นการผลิตปุย สี และเคมีภัณฑ์ อาหารและเครื่องดื่ม กระจาและกาพิมพ์ นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก จะเต็มไปด้วยสถานประกอบการที่เป็นการผลิตที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์และการขนส่ง เครื่องยนต์ เครื่องจักรและอะไหล่ และนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จะเต็มไปด้วยสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับยาง พลาสติกและหนังเทียม

แม้ว่าสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมจะได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล ซึ่งส่งผลให้มีต้นทุนที่ต่ำกว่าสถานประกอบการนอกเขตการนิคมอุตสาหกรรม การประกอบธุรกิจดังกล่าว ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อให้สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันในระดับชาติและระดับนานาชาติ สถานประกอบการเหล่านี้จึงจำเป็นต้องมีการกระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีประสิทธิภาพและสร้างความน่าเชื่อถือต่อผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) อันจะสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต การจะบรรลุผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว นักวิชาชีพบัญชีจะเป็นผู้ที่มีบทบาทมาก เนื่องจากรายงานทางการเงิน ถือเป็นผลผลิตหลักของนักวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นที่คาดหวังกันว่า นักวิชาชีพบัญชีที่ประกอบด้วยความรู้ความสามารถที่ได้รับการพัฒนาเป็นอย่งดีและมีความรู้เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะการประกอบธุรกิจในเขตการนิคมอุตสาหกรรม จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้บริหารของสถานประกอบการเป็นอย่างมาก

อนึ่ง ในปัจจุบันทุกภาคส่วน รวมทั้งสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมมีความตื่นตัวในการเตรียมพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)¹ เพื่อตอบสนองต่อการปรับตัวดังกล่าว นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในมิติต่างๆ เช่น กลยุทธ์การค้าระหว่างประเทศ การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบริหารความปลอดภัย การบริหารงานคุณภาพ การจัดการพลังงาน และการบริหารอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการจัดการพัฒนาการเชื่อมโยงระบบโลจิสติกส์ (Logistic) เพื่อบริหารจัดการข้อมูลและตัวเลขทางการเงินให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดให้แก่ผู้ประกอบการในการบริหารงาน

¹ ดร.วีรพงศ์ ไชยเพิ่ม ผู้ว่าการการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.) กล่าวในงาน 70 ปี กระทรวงอุตสาหกรรม เดินหน้าคิวเข้มผู้ประกอบการรับวิกฤตแรง กนอ. หาพื้นที่นิคมฯใหม่รับเปิดเสรีการค้า AEC

ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาว่า ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีที่ทำงานในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นักวิชาชีพบัญชีควรประกอบด้วยความรู้ความสามารถใดบ้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวทางการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดย IFAC ทั้ง 3 ฉบับ ซึ่งประกอบด้วย IES ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี IES ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ และ IES ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ ความรู้และทักษะที่กำหนดใน IES ทั้ง 3 ฉบับนี้ จะเป็นแนวทางในการศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีที่ปฏิบัติงานอยู่ในสภาพแวดล้อมดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพให้กับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาถึงองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นที่ต้องการ ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี: มุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นี้ ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะศึกษาเฉพาะในมุมมองของผู้บริหารงานด้านบัญชี เท่านั้น โดยผู้ศึกษาได้แบ่งขอบเขตในการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยผู้ศึกษาได้กำหนดองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีจากมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (IES) ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดสมรรถนะทางวิชาชีพ จำนวน 3 ฉบับ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 3 เรื่อง ทักษะทางวิชาชีพ

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 4 เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากร การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยจะศึกษาเฉพาะในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีเท่านั้น ประชากรในการศึกษา จึงประกอบด้วย ผู้บริหารงานสายบัญชีที่ทำงานในสถานประกอบการที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 3,401 ราย² (ภาคผนวก ข)

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

กรอบแนวคิดในการศึกษาและการทบทวนวรรณกรรมปริทัศน์ ได้มีพัฒนาขึ้นจากสมมติฐานการศึกษา ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ตัวแปรที่นำมาศึกษา สามารถจัดเข้าองค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีได้

สมมติฐานที่ 2 โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันที่ได้มีการจัดองค์ประกอบขึ้นนั้น มีความเที่ยงตรง

1.5 ประโยชน์ของการศึกษา

1.5.1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีให้มีสมรรถนะที่ตรงตามที่คาดหวังของสถานประกอบการ

1.5.2 เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิต ให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.5.3 เพื่อเป็นแนวทางให้กับสถาบันการศึกษาในพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน

1.6 นิยามศัพท์

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพในด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีอื่นๆที่ประกาศในกฎกระทรวง (พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)

² การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2554

นักวิชาชีพบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่ในการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และทำสรุป ข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชีก็คือการให้ ข้อมูลทางการเงิน ครอบคลุมถึงงานด้านการทำบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ซึ่งเป็นประโยชน์แก่หลายบุคคล หลายฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องในกิจกรรมขององค์กร การศึกษานี้รวมถึงผู้อำนวยความสะดวกทางบัญชีและผู้ที่อยู่ ภายใต้อำนาจบังคับบัญชาของผู้อำนวยการบัญชีหรือผู้ที่ดำรงตำแหน่งดังกล่าว แต่อาจใช้ชื่ออื่นซึ่ง มีหน้าที่ในการทำงานเช่นเดียวกัน (พรบ. วิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2543: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า)

สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี หมายถึง ความรู้และความสามารถ ทักษะและจริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพ (มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี)

ผู้บริหารงานสายบัญชี (Accounting Manager) หมายถึง ผู้จัดการ/ผู้บริหารฝ่ายบัญชี และการเงิน รวมถึงผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในด้านของการบัญชีและการเงินขององค์กร

สถานประกอบการ หมายถึง ผู้บริหารของสถานประกอบการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากกรรมการผู้จัดการองค์กรในการตัดสินใจเลือกจ้างและประเมินการทำงานของนักวิชาชีพของ องค์กร ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ปัจจัยส่วนเฉพาะในเขตการนิคมอุตสาหกรรม หมายถึง พื้นที่ตั้งขององค์กร สิทธิ ประโยชน์การลงทุน สำหรับพื้นที่ตั้งของการนิคมอุตสาหกรรมแบ่งตามภูมิภาคของประเทศไทย (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2554) และสิทธิประโยชน์การลงทุนจะแบ่งเป็นสิทธิ ประโยชน์จาก กนอ. และสิทธิประโยชน์การลงทุน บีโอไอ

ปัจจัยส่วนธุรกิจ หมายถึง ขนาดขององค์กร ประเภทขององค์กร วัตถุประสงค์และ ลักษณะของการจัดตั้งองค์กร โดยที่ขนาดขององค์กรแบ่งขนาดตามจำนวนพนักงานประจำ (สภา หอการค้าแห่งประเทศไทย, 2554)

สำหรับประเภทขององค์กรแบ่งตามเกณฑ์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2554)

เกณฑ์การแบ่งขนาดกิจการ	การจ้างงาน
ขนาดเล็ก	ไม่เกิน 50 คน
ขนาดกลาง	51 – 200 คน
ขนาดใหญ่	มากกว่า 200 คน

1.7 คำร่างงานวิจัย

ในการศึกษา องค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนี้ เพื่อให้ได้ผลวิจัยที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการเพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย โดยได้รายงานกระบวนการและผลงานวิจัย ออกเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 เป็นบทนำ จะกล่าวถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัยขอบเขตของการศึกษา สมมติฐานของการวิจัย นิยามศัพท์และประโยชน์ของการศึกษา

บทที่ 2 จะกล่าวถึงแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือ องค์กรและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการกำหนดสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี การเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อสมรรถนะทางวิชาชีพ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพและวรรณกรรมปริทัศน์

บทที่ 3 จะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย ในเรื่องของแหล่งที่มาของข้อมูล การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการทดสอบเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และกรอบแนวคิดงานวิจัย

บทที่ 4 จะกล่าวถึงผลการศึกษา โดยการบรรยายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้จัดลำดับการนำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มจากการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและต่อด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

บทที่ 5 เป็นบทสรุปผลการศึกษา กล่าวถึง สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1.8 บทสรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเป็นมาของงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นความสำคัญของปัญหา งานวิจัย วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา ขอบเขตของการศึกษา รวมทั้งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ จากงานวิจัย ในบทที่ 2 ถัดไป จะกล่าวถึงแนวคิดในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของนักวิชาชีพบัญชีในมิติต่างๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา เรื่อง สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ในมุมมองของผู้บริหารงานด้านบัญชี ที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา โดยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ทั้งด้านแนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัย ซึ่งสามารถสรุปเป็นประเด็นหลักที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

- 2.1 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี
 - 2.1.1 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานนานาชาติ
 - 2.1.2 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานในประเทศ
- 2.2 การเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อสมรรถนะทางวิชาชีพ
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ
- 2.5 บทสรุป

2.1 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

2.1.1 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานนานาชาติ

องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานนานาชาติที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดกรอบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี ที่จะกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ก) สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) และ ข) มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards: IES) โดยสามารถอธิบายสรุปประเด็นเนื้อหาสำคัญ ได้ดังนี้

ก. สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ(International Federation of Accountants: IFAC)¹

¹ International Federation of Accountants จากเว็บไซต์ <http://www.ifac.org/> เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2554

สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) เป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความยั่งยืนของวิชาชีพบัญชี โดยมีสมาชิกซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากองค์กรทางวิชาชีพต่างๆ IFAC ดำเนินงานผ่านคณะกรรมการหลายชุด อันได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานการสอบบัญชี คณะกรรมการมรรยาทของผู้สอบบัญชี คณะกรรมการการบัญชีบริหาร คณะกรรมการการศึกษา เป็นต้น

IFAC มีบทบาทสำคัญในการกำหนดกรอบที่ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณสมบัติความรู้ ความสามารถของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ทั้งนี้สภาวิชาชีพบัญชีได้นำมาตรฐานวิชาชีพของ IFAC มาใช้อ้างอิงและเพื่อเป็นแนวทางกำหนดกรอบในการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพบัญชีของไทย อันได้แก่ มาตรฐานการศึกษาและเทคโนโลยี ที่อ้างอิงมาจากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ (International Education Standards: IES) และจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ ที่อ้างอิงมาจากจรรยาบรรณวิชาชีพ (Code of Ethics) เป็นต้น (นิพนธ์ เห็นโชคชัย ชนะและศิลปพร ศรีจันทพร, 2551)

ข. มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards: IES)

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards: IES) เป็นมาตรฐานที่กำหนดกรอบการให้การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี โดยได้รับความเห็นชอบจาก IFAC ทั้งนี้ IES ได้ระบุหลักเกณฑ์ในเรื่องการเตรียมพร้อมและการพัฒนานักวิชาชีพบัญชี ในเรื่องของการพัฒนาความรู้ในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง

ในการกำหนด IES ดังกล่าว IFAC ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการศึกษาและกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสม โดยมีขั้นตอนในการจัดทำเพื่อให้มั่นใจว่ามาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้น มีความเหมาะสมและน่าเชื่อถือได้ ขั้นตอนต่างๆ สรุปได้ดังนี้ (International Federation of accountants, 2008)

1. ออกแบบร่างข้อเสนอและทำวิจัยเบื้องต้น โดยศึกษาจากความต้องการของมหาวิทยาลัย ผู้ว่างจ้างและผู้มีส่วนได้เสีย และทำการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2. นำร่างข้อเสนอของมาตรฐานประมุขหรือโดยคณะกรรมการการศึกษา (IAESB) และได้เปิดเผยให้แก่สาธารณชนได้ทราบ
3. เปิดโอกาสให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรฐาน โดยใช้ระยะเวลาอย่างน้อย 90 วัน ในเว็บไซต์ของ IAESB

4. ทบทวนและปรับปรุงกับข้อวิจารณ์และคำแนะนำที่ได้รับจากการเปิดให้แสดงความคิดเห็น หากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขก็จะมี การเปิดให้แสดงความคิดเห็นใหม่อีกครั้ง

5. ยืนยันมาตรฐาน โดยผ่านการลงคะแนนเสียงจากสมาชิกทั้งหมด

สำหรับประเทศไทยนั้น สภาวิชาชีพบัญชี โดยคณะกรรมการวิชาชีพด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี ได้กำหนดกรอบด้านการศึกษาและพัฒนาอย่างต่อเนื่องสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ตามแนวทางของ IES ซึ่งประกอบไปด้วย การศึกษาและการอบรมในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพและสังคมโดยรวม ซึ่ง IES ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี มีทั้งสิ้น 8 ฉบับ โดยมีรายละเอียดสรุป (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) ได้ดังนี้

IES1 ข้อกำหนดด้านการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี (Entry Requirements to a Program of Professional Accounting Education)

IES2 เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs)

IES3 ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills)

IES4 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Values, Ethics and Attitudes)

IES5 ข้อกำหนดด้านประสบการณ์การทำงานจริง (Practical Experience Requirements)

IES6 การวัดผลขีดความสามารถและสมรรถนะ (Assessment of Capabilities & Competence)

IES7 การพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับโปรแกรมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development: A Program of Lifelong Learning and Continuing Development of Professional Competence)

IES8 ข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี (Competence Requirement for Audit Professionals)

IES ฉบับที่ 1 ว่าด้วยเรื่องข้อกำหนดด้านการจัดหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี (Entry Requirements to a Program of Professional Accounting Education) มาตรฐานฉบับนี้ได้กล่าวถึงแนวทางของการจัดหลักสูตรการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยข้อกำหนดพื้นฐานทางการศึกษาว่า นักวิชาชีพบัญชีจะต้องสำเร็จการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ทางการบัญชีจากสถาบันการศึกษาที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาการบัญชี โดยสถาบันการศึกษาต้องมีการกำหนดวิธีการคัดเลือกเข้าศึกษาด้านการบัญชีอย่างเป็นระบบ อันจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมี

ทักษะทางวิชาชีพและมีความรู้ความสามารถในศาสตร์ต่างๆ รวมทั้งตระหนักในจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพื่อให้สามารถพัฒนาตนเองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่พร้อมด้วยความรู้ความสามารถอันหลากหลาย

IES ฉบับที่ 2 ได้ระบุถึงเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี (Content of Professional Accounting Education Programs) มาตรฐานฉบับนี้ได้แบ่งเนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, finance and related Knowledge) ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ (Organizational and business knowledge) และความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology component knowledge) ทั้งนี้ เพื่อให้มั่นใจว่าผู้จบการศึกษาจากหลักสูตรมีความพร้อมที่จะเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี และมีความรู้ความสามารถที่หลากหลายในศาสตร์ต่างๆ ที่จะประกอบวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมที่ซับซ้อนและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

IES ฉบับที่ 3 กล่าวถึงทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) มาตรฐานฉบับนี้ได้ระบุว่า นักวิชาชีพบัญชีต้องประกอบด้วยทักษะส่วนบุคคลในด้านต่างๆ ได้แก่ ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skills) ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน (Technical Skills) ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills) ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร (Interpersonal and Communication Skills) และทักษะทางองค์กรและการจัดการธุรกิจ (Organizational and Business Management Skills)

IES ฉบับที่ 4 ระบุถึงค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Values, Ethics and Attitudes) มาตรฐานฉบับนี้ระบุว่า นักวิชาชีพบัญชี ควรต้องมีค่านิยมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชี ในการให้การศึกษาที่สถาบันควรเน้นการปลูกฝังค่านิยมทางวิชาชีพบนพื้นฐานของจริยธรรม ได้แก่ ความเป็นอิสระ ความระมัดระวัง ความรับผิดชอบต่อสังคม การรักษาความลับ เป็นต้น

IES ฉบับที่ 5 ว่าด้วยเรื่องข้อกำหนดด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง (Practical Experience Requirements) มาตรฐานฉบับนี้ระบุว่า นักวิชาชีพบัญชี ควรจะต้องมีการสั่งสมประสบการณ์ในการปฏิบัติงานจริง ภายใต้การดูแลและควบคุมอย่างใกล้ชิดของผู้ที่มีประสบการณ์หรือหน่วยงานกำกับดูแล รวมทั้งควรมีกระบวนการตรวจสอบและกำกับดูแลอย่างเป็นอย่างมีระบบ ทั้งนี้ นักวิชาชีพบัญชีควรสั่งสมประสบการณ์ เป็นระยะเวลาตามที่เพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่ามีความรู้และทักษะทางวิชาชีพจริง

IES ฉบับที่ 6 กล่าวถึงการวัดความสามารถและสมรรถนะ (Assessment of Capabilities and Competence) มาตรฐานฉบับนี้ได้กล่าวว่า นักวิชาชีพบัญชี ควรจะต้องสอบผ่านการประเมินศักยภาพ ความรู้ ความสามารถและทักษะทางวิชาชีพ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าสามารถประกอบวิชาชีพได้จริงและมีประสิทธิภาพ

IES ฉบับที่ 7 ได้ให้แนวทางในการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development : A Program of Lifelong Learning and Continuing Development of Professional Competence) มาตรฐานฉบับนี้ได้อธิบายว่า นักวิชาชีพบัญชี ควรต้องพัฒนาตน โดยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่นักวิชาชีพบัญชี จำต้องพัฒนาและรักษาความสามารถด้านวิชาชีพไว้ ภายใต้กฎเกณฑ์ ข้อบังคับและแนวทางที่กำหนดโดยหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อให้นักวิชาชีพบัญชีได้มีโอกาสพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม รวมทั้งมีหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

IES ฉบับที่ 8 ได้กล่าวถึงข้อกำหนดด้านสมรรถนะสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ที่ประกอบวิชาชีพด้านการสอบบัญชี (Competence Requirements for Audit Professionals) ซึ่งได้ระบุว่าความสามารถของนักวิชาชีพบัญชีด้านการสอบบัญชี ว่าในการที่จะพัฒนาตนให้เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีมืออาชีพ (Audit Professionals) นั้น นักวิชาชีพบัญชี จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามที่ระบุใน IES 1 ถึง IES 7 ข้างต้น และยังต้องมีความรู้ความสามารถในด้านการสอบบัญชี การบัญชีการเงิน และการรายงานการเงิน รวมทั้งความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนถึงความรู้ทักษะทางวิชาชีพและทักษะส่วนบุคคลที่จำเป็นต่องานสอบบัญชี นอกจากนี้ IES ฉบับที่ 8 ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติเฉพาะของนักวิชาชีพบัญชีที่ประกอบวิชาชีพด้านสอบบัญชี ในสภาพแวดล้อมและอุตสาหกรรมเฉพาะอย่าง

ข้อกำหนดที่ระบุใน IES ทั้ง 8 ฉบับนี้ ได้ระบุถึงการพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในด้านต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่มุ่งหวังที่จะศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพสำหรับนักวิชาชีพบัญชี ที่กำหนดโดย IES มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบการศึกษา โดยผู้วิจัยได้อธิบายในรายละเอียดเพียง 3 ฉบับ เนื่องจากเป็นฉบับที่ทางสภาวิชาชีพบัญชีได้มีการแปลและบังคับใช้ (สภาวิชาชีพบัญชีฯ, 2554) และนอกจากนี้ ในบทความของปรกรณ์ เพ็ญภาคกุล (2548) เรื่อง International Education Standards for Professional Accountants (IES) ได้กล่าวถึง การที่สภาวิชาชีพบัญชีได้เป็นสมาชิกของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (IFAB) ซึ่งก็ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์เดียวกันกับทั่วโลก ซึ่งได้มีการกล่าวถึง

การศึกษามาตรฐานทั้ง 3 ฉบับ คือ IES 2 IES 3 และ IES 4 ซึ่งเป็นมาตรฐานที่มีการกล่าวถึงเป็นอย่างมากในการมุ่งจัดการการศึกษาที่จะปลูกฝังในเรื่องของจริยธรรม จิตสำนึกในการประกอบวิชาชีพบัญชี โดย IES 3 ฉบับ ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่สถานประกอบการคาดหวังดังกล่าว ได้แก่

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 2
 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 3
 มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 4
 มาตรฐานทั้ง 3 ฉบับนี้ ได้ระบุเกี่ยวกับความรู้ ความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 2
 มาตรฐานฉบับนี้เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาและให้การศึกษาในด้านองค์ความรู้หลักในการประกอบวิชาชีพ เพื่อให้ให้นักวิชาชีพบัญชีมีความรู้ทางวิชาชีพบัญชีในขั้นสูง และสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลง IES ฉบับนี้ได้แบ่งองค์ความรู้หลัก ออกเป็น 3 กลุ่ม (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) คือ

กลุ่มที่ 1 ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, finance and related knowledge)

กลุ่มที่ 2 ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ (Organizational and business knowledge)

กลุ่มที่ 3 ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology component knowledge)

กลุ่มที่ 1 ความรู้ทางการบัญชี การเงิน และความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (Accounting, Finance and Related Knowledge)

ความรู้ทางการบัญชีและการเงิน เป็นความรู้หลักที่จำเป็นต่อความสำเร็จในการประกอบวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ IES ได้กำหนดกรอบไว้ว่า ความรู้ทางการบัญชีและการเงิน ควรประกอบด้วยความรู้ในเรื่องใดบ้าง แต่ในทางปฏิบัตินั้น เนื้อหาทางความรู้จะแตกต่างกันไป ตามสภาพสังคมหรือท้องถิ่นซึ่งบุคคลนั้นทำงานอยู่ แต่ทั้งนี้เนื้อหาต้องเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

โดยในหลักการนั้น เนื้อหาควรครอบคลุมองค์ความรู้หลัก ดังนี้

1. การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน
2. การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร
3. ภาษีอากร

4. กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์

5. การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี

6. ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ

นอกจากนี้ องค์ความรู้หลักดังกล่าวยังต้องผสมผสานกับความรู้และทักษะอื่น ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาชีพ ค่านิยม จริยธรรมและทัศนคติทางวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียน นักศึกษาได้ศึกษาทั้งทฤษฎีและความรู้เชิงปฏิบัติการ หากกล่าวโดยสังเขป ความรู้ที่ต้องศึกษา เพื่อให้ได้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้น รวมถึงความรู้เหล่านี้

1. ประวัติของวิชาชีพบัญชีและแนวความคิดทางบัญชี
2. เนื้อหา แนวคิด โครงสร้างและวิธีการจัดทำรายงานการดำเนินงานขององค์กรเพื่อการใช้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ซึ่งรวมถึงสารสนเทศที่ต้องการในการตัดสินใจทางการเงิน และต่อการวัดผลที่สำคัญของบทบาทของสารสนเทศทางการบัญชีในการสนองความต้องการเหล่านั้น
3. มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการสอบบัญชีของประเทศและระหว่างประเทศ
4. กฎเกณฑ์ข้อบังคับทางการบัญชี
5. การบัญชีบริหาร ซึ่งรวมถึง การวางแผน และการงบประมาณ การจัดการต้นทุน การควบคุมคุณภาพ การวัดผลการดำเนินงาน และการวัดผลตามเกณฑ์มาตรฐาน
6. แนวคิด วิธีการและกระบวนการของการควบคุมที่ทำให้เกิดความถูกต้องและแม่นยำของข้อมูลทางการเงิน และการเก็บรักษาสินทรัพย์ของธุรกิจ
7. ภาษีอากรและผลกระทบต่อการตัดสินใจทางการเงินและการบริหาร
8. ความรู้ทางด้านสภาพแวดล้อมของกฎหมายธุรกิจ รวมทั้งกฎหมายหลักทรัพย์และกฎหมายเกี่ยวกับบริษัท
9. ลักษณะของการสอบบัญชีและบริการอื่นในการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพที่ รวมถึงการวัดผลความเสี่ยงและการสืบการข้อ โกง และวิธีการปฏิบัติงาน
10. ความรู้ด้านการเงินและการจัดการทางการเงิน ซึ่งรวมถึงการวิเคราะห์รายงานทางการเงิน ความรู้ด้านเครื่องมือทางการเงินและตลาดทุนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ และการจัดการทรัพยากรทางการเงิน
11. จรรยาบรรณและความรับผิดชอบทางวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่สัมพันธ์กับทั้งสภาพแวดล้อมทางวิชาชีพและภาคสาธารณสุข
12. ประเด็นทางการบัญชีสำหรับรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร
13. การใช้วิธีวัดผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นตัวเงินในภาคธุรกิจ

ดังนั้น ความรู้ทางการบัญชี การเงินและความรู้ที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดพื้นความรู้หลักที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ทางการเงินและการรายงานทางการเงิน การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร ภาษีอากร กฎหมายธุรกิจ และกฎหมายพาณิชย์ การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี และค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ

กลุ่มที่ 2 ความรู้ทางองค์กรและธุรกิจ (Organizational and business knowledge)

ความรู้ด้านองค์กรและความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ จะช่วยให้นักวิชาชีพบัญชีเข้าใจสภาพแวดล้อมที่ตนปฏิบัติงานอยู่ ทั้งนี้ นักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ รวมทั้งความรู้ด้านการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร ซึ่งขยายความรวมถึงวิธีจัดองค์กร วิธีจัดหาเงินทุน และวิธีบริหารงานธุรกิจในสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ความรู้ด้านองค์กรและความรู้เกี่ยวกับธุรกิจควรครอบคลุมหัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์
2. ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ
3. ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล
4. ความรู้ด้านจรรยาบรรณการประกอบธุรกิจ
5. ความรู้ด้านตลาดทางการเงิน
6. ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณ
7. ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร
8. ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์
9. ความรู้ด้านการตลาด
10. ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

การที่นักวิชาชีพบัญชีเข้าใจในสภาพแวดล้อมขององค์กรที่ตนปฏิบัติงานอยู่จะทำให้ นักวิชาชีพบัญชีสามารถที่จะรวบรวมและจัดกลุ่มข้อมูลและสารสนเทศเพื่อที่จะสนับสนุนการทำงานของผู้บริหารระดับสูงได้ รวมทั้งสามารถให้คำแนะนำในการตัดสินใจทางการเงิน และในการตัดสินใจด้านอื่นๆที่อาจมีผลกระทบต่อองค์กร โดยรวมความรู้ต่างๆเหล่านี้จะครอบคลุมถึง

1. ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคและเศรษฐศาสตร์จุลภาค
2. ความรู้ด้านธุรกิจและตลาดการเงิน และการทำงานของตลาดการเงิน
3. การนำวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ
4. การเข้าใจถึงบรรษัทภิบาลและจรรยาบรรณทางธุรกิจ

5. การเข้าใจถึงองค์กรและสภาพแวดล้อมที่องค์กรดำเนินงานอยู่ รวมถึงปัจจัยหลักด้านเศรษฐกิจ กฎหมาย การเมือง สังคม วิชาการ แรงผลักดันทางสังคมและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ และอิทธิพลและค่านิยมของปัจจัยเหล่านี้

6. การเข้าใจถึงประเด็นทางสภาพแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน

7. การเข้าใจถึงพลวัตของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มในองค์กร ซึ่งรวมถึงวิธีสร้างและจัดการความเปลี่ยนแปลงในองค์กร

8. การเข้าใจถึงประเด็นเรื่องบุคลากรและทรัพยากรมนุษย์ การจัดการคน การจัดการโครงการ และการตลาด

9. การเข้าใจถึงเรื่องการแข่งขัน การตัดสินใจและกลยุทธ์ ซึ่งรวมถึงการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ การจัดการเชิงกลยุทธ์ และการจัดการทั่วไป

10. การเข้าใจถึงความเสี่ยงขององค์กรและการดำเนินงาน

11. ความรู้พื้นฐานด้านการค้าและการเงินระหว่างประเทศ และวิธีดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศและกระบวนการกระแสโลกาภิวัตน์

12. ความสามารถในการประสานองค์ประกอบข้างต้นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจช่วยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้เข้าใจสภาพแวดล้อมที่ปฏิบัติงานความรู้อย่างกว้างๆ ด้านธุรกิจ ซึ่งมีความจำเป็นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี รวมไปถึงวิธีจัดหาเงินทุน และวิธีบริหารงานธุรกิจในสภาพแวดล้อมระดับโลกที่ธุรกิจดำเนินงานอยู่

กลุ่มที่ 3 ความรู้ทางด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ (Information Technology Component Knowledge)

ความรู้ทางด้านการใช้งานระบบสารสนเทศได้แปลงบทบาทของนักวิชาชีพบัญชี จากเดิมเป็นเพียงผู้ใช้ข้อมูล แต่ในปัจจุบัน จากการทำนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาช่วยในการจัดทำบัญชี มีผลให้นักวิชาชีพบัญชีต้องมีความรู้เพิ่มเติมในด้านระบบฐานข้อมูล การวิเคราะห์และออกแบบระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ รวมถึงความเสี่ยงที่เนื่องมาจากการนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการประมวลผลข้อมูลทางบัญชี รวมถึงการควบคุมระบบสารสนเทศ นอกจากนี้ นักวิชาชีพบัญชียังต้องมีบทบาทสำคัญ โดยเป็นส่วนหนึ่งของคณะทำงานเพื่อประเมิน ออกแบบ และจัดการระบบสารสนเทศ (มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2, 2554: 20) ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ ควรครอบคลุมหัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ความรู้เกี่ยวกับการควบคุมระบบสารสนเทศ
3. สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะผู้ควบคุมระบบ

4. สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะผู้ใช้ระบบ

5. สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในฐานะผู้จัดการ ผู้ประเมิน หรือผู้ออกแบบระบบสารสนเทศ

ในการทำงาน นักวิชาชีพบัญชีมักต้องมีส่วนร่วมในฐานะผู้ใช้งาน ผู้ตรวจสอบระบบ ผู้จัดการ ผู้ออกแบบ หรือผู้ประเมินระบบสารสนเทศ ทั้งนี้ โดยส่วนใหญ่ องค์กรธุรกิจมักจะคาดหวังให้นักวิชาชีพบัญชีมีความรู้และความเข้าใจในระบบสารสนเทศ และสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่หลากหลาย ทั้งนี้ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับนักวิชาชีพบัญชีตามที่ระบุใน IES ฉบับที่ 2 มีดังนี้

1. การปรับใช้ระบบและเครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมกับองค์กรธุรกิจและปัญหาทางบัญชี

2. ความเข้าใจระบบบัญชีและระบบงานทางธุรกิจ

3. การประยุกต์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับการทำงาน

ทั้งนี้ ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอาจได้มาจากหลายทาง เช่น อาจได้มาจากการศึกษาในแต่ละรายวิชาต่างๆ หรือจากการผสมความรู้ลงไปในองค์ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ หรือในองค์ความรู้ด้านบัญชีและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับบัญชี

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 3

ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) คือ ทักษะ 5 ด้านที่นักวิชาชีพบัญชี จำเป็นต้องพัฒนา เพื่อให้ นักวิชาชีพบัญชีมีความสามารถในการปฏิบัติงานภายใต้สภาพแวดล้อมในองค์กรธุรกิจ และสังคมที่ซับซ้อนได้ ทักษะของนักวิชาชีพบัญชี ตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

ทักษะทางปัญญา

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน

ทักษะส่วนบุคคล

ทักษะในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร

ทักษะในการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

ตาม IES ฉบับที่ 3 ทักษะ 5 ด้าน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ทักษะทางปัญญา

ทักษะทางปัญญาที่นักวิชาชีพบัญชีควรมี 6 ประการ คือ ทักษะทางความรู้ ทักษะทางความเข้าใจ ทักษะทางการนำไปใช้ ทักษะทางการวิเคราะห์ ทักษะทางการสังเคราะห์และทักษะทางการประเมิน ทั้งนี้ ทักษะทางปัญญา ต้องครอบคลุมถึงลักษณะต่อไปนี้

1. ความสามารถที่จะจัดหาและเข้าใจข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นบุคคล สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. ความสามารถที่จะสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์

3. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยประสบมาก่อน

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน

ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานประกอบด้วยทักษะเฉพาะเจาะจงที่นักวิชาชีพบัญชีควรพัฒนา ซึ่งรวมถึง

1. ความชำนาญในการคำนวณตัวเลข (การใช้คณิตศาสตร์และสถิติ)

2. ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

3. การวิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง

4. การวัดค่า

5. การรายงาน

6. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

ทักษะส่วนบุคคล

ทักษะส่วนบุคคล คือ ทักษะคิดและพฤติกรรมของนักวิชาชีพบัญชี ซึ่งรวมถึง

1. การบริหารจัดการตนเอง

2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. ความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีจำกัดและจัดแรงงานให้เสร็จภายใน

กำหนดเวลา

4. ความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง

5. ความสามารถในการปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ให้เข้ากับการตัดสินใจ

การตัดสินใจ

6. ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ทักษะในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร

ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร จะช่วยให้นักวิชาชีพบัญชีทำงานร่วมกับผู้อื่นในองค์กรได้ดี รับและส่งผ่านสารสนเทศได้ รวมถึงมีการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ทักษะในการปฏิสัมพันธ์และการสื่อสาร ประกอบด้วย

1. การทำงานร่วมกับผู้อื่น

2. การปรึกษาหารือกันในกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง

3. การทำงานเป็นทีม

4. การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน
5. การเจรจาต่อรองเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้
6. การปรับตัวในการทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. ความสามารถในการนำเสนอ การสื่อสารทางวาจา การรายงาน และการแสดง
ความเห็นอย่างอิสระผ่านการเขียนและพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

8. การฟังและการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะในการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ

ทักษะทางการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ มีความสำคัญต่อนักวิชาชีพบัญชี
ก่อนหน้านี้ บทบาทของนักวิชาชีพบัญชีอาจถูกจำกัดอยู่เพียงแค่การเก็บและรวบรวมข้อมูลเพื่อให้
หน่วยงานใช้งาน แต่ในปัจจุบันที่นักวิชาชีพบัญชีได้เข้าไปมีบทบาทในหลายหน่วยงานในองค์กร
จึงมีความจำเป็นที่นักวิชาชีพบัญชี จะต้องมีความรู้ด้านธุรกิจและตระหนักในเรื่องการเมือง ทักษะ
การบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจที่นักวิชาชีพบัญชีควรพัฒนา หมายความว่ารวมถึง

1. การวางแผนเชิงกลยุทธ์
2. การบริหาร โครงการ การจัดการบุคลากรและทรัพยากร และการตัดสินใจ
3. ความสามารถในการแบ่งหน้าที่งาน การจูงใจและพัฒนาบุคลากร
4. ภาวะผู้นำ
5. การพิจารณาและตัดสินใจ

จะเห็นได้ว่าความรู้และทักษะจะเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน แต่ไม่สามารถทดแทนกัน กลับ
แต่จะเป็นส่วนที่เสริมซึ่งกันและกัน เนื่องจากการที่จะเข้าใจทฤษฎี หลักการและเนื้อหา รวมถึงการ
นำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์และฝึกฝนจนเกิดความชำนาญนั้น จำต้องเรียนรู้ผ่านทักษะส่วนบุคคล
ไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การฟัง การเขียนและสรุปผล

นอกจากนี้ ทักษะทางวิชาชีพดังกล่าวมีส่วนคล้ายกับทักษะทางการเรียนรู้ที่กำหนดใน
มาตรฐานกรอบคุณวุฒิการศึกษาาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (มาตรฐานกรอบคุณวุฒิการศึกษา
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ, 2555) ซึ่งกำหนดไว้ว่าสถาบันการศึกษาควรมีการจัดหลักสูตรการเรียน
การสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะใน 5 ด้าน อันได้แก่

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อสังคม

1.2 ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์

ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน

1.3 มีภาวะความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น

1.4 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรี และคุณค่าของความเป็นมนุษย์

1.5 มีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ

2. ด้านความรู้

2.1 มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และทฤษฎีที่สำคัญในสาขาวิชา และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

2.2 สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชากับความรู้ในศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง

2.3 สามารถประยุกต์ความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

2.4 สามารถติดตามความเปลี่ยนแปลงทางวิชาการทั้งศาสตร์ในสาขาวิชา และศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องรวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ได้

3. ด้านทักษะทางปัญญา

3.1 มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีวิจารณญาณหรือดุลยพินิจในการแก้ไขปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ

3.2 มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานและการแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์

3.3 สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสถานการณ์

4. ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

4.1 มีความสามารถในการทำงานเป็นทีมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.3 มีความสามารถในการปรับตัว ร่วมกิจกรรม และมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์

4.4 สามารถให้ความช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 สามารถสื่อสารภาษาไทย ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน การเขียน การสรุปประเด็น และการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 สามารถเลือก และใช้รูปแบบการนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์

5.3 สามารถเลือก และประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติ หรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

กล่าวโดยสรุป ทักษะทางวิชาชีพตามที่กำหนดใน IES ฉบับที่ 3 ดังกล่าวข้างต้น โดยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ที่กำหนดในมาตรฐานกรอบคุณวุฒิการศึกษา ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 5 ด้าน เพียงแต่การจัดประเภทเท่านั้นที่มีความแตกต่างกัน

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) ฉบับที่ 4

ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ มีความจำเป็นสำหรับนักวิชาชีพบัญชี เพื่อใช้เป็นกรอบในการทำงานภายใต้สภาพแวดล้อมของวัฒนธรรม กฎเกณฑ์และข้อบังคับที่แตกต่างกัน ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) มีดังนี้

1. ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ
2. การใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ
3. การปฏิบัติตนอย่างมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและวิชาชีพ
4. ความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณของแต่ละประเทศ (ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณที่กำหนดโดย IFAC)

ค่านิยมวิชาชีพ คือ ค่านิยมที่บุคคลในวิชาชีพนั้นๆ จะต้องยึดถือปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการปฏิบัติงาน ทำให้งานวิชาชีพมีความเจริญก้าวหน้า สังคมให้ความศรัทธาเลื่อมใส ขณะเดียวกันผู้ปฏิบัติงานนั้นๆ ก็ได้รับการพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ค่านิยมประเภทนี้ประกอบด้วยอุดมการณ์วิชาชีพ วินัยวิชาชีพ มารยาททางวิชาชีพและพระราชบัญญัติวิชาชีพ (สาโรช บัวศรี, 2525: 10)

จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ หมายถึง การประกอบอาชีพสุจริต มีความซื่อสัตย์ต่ออาชีพ โดยยึดหลักคุณธรรมและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติไม่ดูถูกอาชีพตน (Small Business Counselor)

ทัศนคติ หมายถึง สภาวะความพร้อมของบุคคล ที่จะแสดงพฤติกรรมการกระทำออกมาในทางสนับสนุนหรือการต่อต้านบุคคล สถาบัน สถานการณ์ (Kendler, 1963: 72)

ค่านิยมและทัศนคติ ควรครอบคลุมถึง

1. ประโยชน์สาธารณะและความรับผิดชอบต่อสังคม
2. การพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
3. ความเชื่อถือได้
4. ความรับผิดชอบ

5. ความตรงต่อเวลา
6. ความมีมารยาท
7. กฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ

ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติ ควรสะท้อนถึงสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรมและความเป็นชาติ ซึ่งควรประกอบด้วยเรื่องดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของจรรยาบรรณ
2. ความแตกต่างของจรรยาบรรณตามแนวทางที่เน้นกฎเกณฑ์รายละเอียดและแนวทางที่เน้นแม่บท พร้อมทั้งข้อดีและข้อเสียของทั้งสองแนวทาง
3. การปฏิบัติตามหลักพื้นฐานของจรรยาบรรณในเรื่องความซื่อสัตย์ การเน้นเหตุผล ความมุ่งมั่นที่มีต่อขีดความสามารถทางวิชาชีพ และความใส่ใจและการรักษาความลับ
4. ความประพฤติเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ และการทำตามมาตรฐานวิชาการเชิงปฏิบัติ
5. หลักความอิสระ ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ การทำหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ และความคาดหวังจากสังคม
6. จรรยาบรรณและวิชาชีพ เช่น ความรับผิดชอบต่อสังคม
7. จรรยาบรรณและกฎหมาย ซึ่งรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และประโยชน์สาธารณะ
8. ผลของการกระทำที่ขาดจรรยาบรรณที่มีต่อบุคคล วิชาชีพและสังคม
9. จรรยาบรรณที่สัมพันธ์กับธุรกิจและบรรษัทภิบาล
10. จรรยาบรรณและผู้ประกอบวิชาชีพแต่ละบุคคล เช่น การนำข้อมูลของบริษัทอื่นไปเปิดเผย ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ ทางสองแพร่งด้านจรรยาบรรณและการแก้ปัญหา

จากข้างต้น จะเห็นได้ว่า ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณและทัศนคติดังกล่าว มีความสอดคล้องกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึง จรรยาบรรณที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดในการกำหนดความรู้ความสามารถตามมาตรฐาน IES ทั้ง 3 ฉบับ เป็นกรอบในการศึกษา โดยจะเน้นถึงความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ทักษะทางวิชาชีพบัญชี และจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี

2.1.2 องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานในประเทศ

องค์กร ข้อกำหนดและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่จะกล่าวถึงในงานวิจัยฉบับนี้ ประกอบด้วย องค์กรวิชาชีพบัญชีหรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า สภา

วิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (Federation of accounting Profession) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และกรมสรรพากร ทั้งนี้ เนื่องจากว่าหน่วยงานทั้ง 3 หน่วยงานนี้ มีบทบาทมากในการกำหนดระเบียบข้อบังคับ แนวทางและมาตรฐานที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี

สภาวิชาชีพบัญชี (Federation of accounting profession)

สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ (สภาวิชาชีพบัญชี) ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2547 โดยประกอบด้วยคณะกรรมการต่างๆ อันได้แก่ คณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพ คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี คณะกรรมการจรรยาบรรณ คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีแต่ละด้าน และคณะกรรมการอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำกับดูแล พัฒนาความรู้ และส่งเสริมให้วิชาชีพบัญชีมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จวบจนปัจจุบัน สภาวิชาชีพบัญชี ได้มีบทบาทสำคัญ ในการส่งเสริมการศึกษา การอบรมและการวิจัยเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี และมาตรฐานอื่นเกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี รวมทั้งจรรยาบรรณผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปัจจุบันสภาวิชาชีพบัญชีมีบทบาทอย่างมากมาย รวมไปถึง การรับรองหลักสูตรการเรียนการสอน การรับรองหลักสูตรการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการและศึกษาต่อเนื่องในด้านต่างๆ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า (Department of Business Development)

กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ ได้ออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี 2 ฉบับ อันได้แก่ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 โดยเนื้อหาที่สำคัญของพระราชบัญญัติแต่ละฉบับ สามารถสรุปใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชี ได้ดังนี้

พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ได้กำหนดให้นิติบุคคลเท่านั้นที่มีหน้าที่จัดทำบัญชี โดยนิติบุคคลต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชี และต้องมีการจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี โดยต้องจัดให้มีผู้ทำบัญชีที่มีคุณสมบัติตามที่อธิบดีกำหนด กล่าวคือ ผู้ทำบัญชีต้องมีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีความรู้ภาษาไทยเพียงพอที่จะทำหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีได้ ไม่เคยต้องโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เนื่องจากได้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยผู้สอบบัญชี หรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพบัญชี เว้นแต่พ้นระยะเวลาที่ถูกลงโทษมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปีมีคุณวุฒิ ต้องมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)ทางการบัญชี หรือไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบัญชีหรือเทียบเท่า แล้วแต่กรณี

พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายที่ออกบังคับใช้แทนพระราชบัญญัติผู้สอบบัญชี พ.ศ. 2505 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี (นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ, 2548) พระราชบัญญัตินี้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อควบคุมจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพบัญชี เพื่อส่งเสริมการทำงานให้เป็นแนวทางและมาตรฐานเดียวกัน รวมทั้งเพื่อพัฒนาการส่งเสริมวิชาชีพบัญชีให้มีคุณภาพและมาตรฐานการประกอบวิชาชีพ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ยังระบุขอบเขตวิชาชีพบัญชี ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร และด้านการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่น

นิพนธ์ เห็น โชคชัยชนะ (2548) ได้ให้กำหนดชื่อเรียกบุคคลที่ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้ง 6 ด้านดังกล่าว แตกต่างกันไปตามประเภทของการให้บริการ ดังแสดงในตารางที่ 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2.1 คำนิยามของชื่อเรียกของการให้บริการของนักวิชาชีพบัญชี

ชื่อเรียกบุคคลที่ประกอบวิชาชีพ	วิชาชีพบัญชีที่ให้บริการ
1. ผู้ทำบัญชี	1. ด้านการทำบัญชี
2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	2. ด้านการสอบบัญชี
3. นักบัญชีบริหารหรือผู้บริหารระดับสูงทางการเงิน (CFO : Chief Financial Officers)	3. ด้านการบัญชีบริหาร
4. ผู้วางระบบบัญชี	4. ด้านการวางระบบบัญชี
5. นักบัญชีภาษีอากร	5. ด้านการบัญชีภาษีอากร
6. นักการศึกษาและเทคโนโลยีบัญชี	6. ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี

พระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับ ดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า นักวิชาชีพบัญชีควรมีความรู้ขั้นต่ำในระดับปริญญาตรี ส่วนขอบเขตในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชะนั้น จะต้องครอบคลุม ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี ซึ่งหมายรวมถึง ความรู้ในมาตรฐานการรายงานการเงินฉบับต่างๆ สำหรับกิจการที่มีส่วนได้เสีย (PAEs) และกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสีย (NPAEs) ฯลฯ รวมทั้งความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการสอบบัญชี ซึ่งหมายถึงเทคนิคและแนวทางในการตรวจสอบบัญชี ฯลฯ ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีบริหาร ซึ่งหมายรวมถึง เทคนิคและแนวคิดทางการบัญชีบริหาร ฯลฯ ความรู้ความสามารถที่

เกี่ยวเนื่องกับการวางระบบบัญชี ความรู้ในด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพบัญชี ความรู้ในด้านการสอบบัญชีที่ประมวลผลโดยคอมพิวเตอร์ และความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับด้านการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี

กรมสรรพากร (The Revenue Department)

ในปัจจุบัน กรมสรรพากรได้มีการจัดให้มีการทดสอบให้กับนักวิชาชีพบัญชี ที่ต้องการได้ใบอนุญาตในการเป็นผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี โดยผู้ประสงค์ที่จะเข้าทดสอบจะต้องเตรียมพร้อมในด้านต่างๆ กล่าวคือ

1. ความรู้ด้านการบัญชี ได้แก่ ความรู้การบัญชีเกี่ยวกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน โดยครอบคลุมในเรื่องแม่บทการบัญชี การบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงินตามประกาศกรมพัฒนาธุรกิจการค้า การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน มาตรฐานการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เป็นหุ้นส่วน การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่าย การบัญชีต้นทุนผลิตสินค้า ทั้งนี้ ไม่รวมถึงมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีประกาศให้ใช้เฉพาะบริษัทมหาชน

2. ความรู้ด้านการสอบบัญชี หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับการสอบบัญชีตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานและการรายงานสำหรับผู้สอบบัญชีภาษีอากร ตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร โดยครอบคลุมถึงหลักฐานการสอบบัญชีและวิธีการตรวจสอบ รวบรวมหลักฐาน หลักพื้นฐานของการควบคุมภายใน การประเมินความเสี่ยง เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการตรวจสอบบัญชี การจัดทำกระดาษทำการ แนวการตรวจสอบ การสอบทานและการควบคุมงานสอบบัญชี จรรยาบรรณของผู้ตรวจสอบและรับรองบัญชี

3. ความรู้เกี่ยวกับประมวลรัษฎากร และประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับ

3.1 ประมวลรัษฎากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้ นิติบุคคลของห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ หน้าที่เกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการ การนำส่งภาษี การหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย การจัดทำรายงานและบัญชีพิเศษตามประมวลรัษฎากร รวมถึงประกาศเกี่ยวกับการตรวจสอบและรับรองบัญชีตามมาตรา 3 สัตต แห่งประมวลรัษฎากร

3.2 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ประกาศและคำสั่งของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับห้างหุ้นส่วนจดทะเบียน

2.2 การเปลี่ยนแปลงของวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อสมรรถนะทางวิชาชีพ

สภาพเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ความคาดหวังในความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชีเปลี่ยนแปลงไป ในโลกยุคกระแสโลกาภิวัตน์ นักวิชาชีพบัญชีได้ถูกระบุว่าเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้อมูลทางด้านการบัญชีขาดความน่าเชื่อถือ เนื่องจากนักวิชาชีพบัญชีไม่ได้รับการมาตรฐานวิชาชีพ วิชาชีพบัญชีจึงต้องปรับตัวให้ทันสมัยและเป็นสากล เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือในวิชาชีพให้มากขึ้น (ธวัช ภูษิตโกโยโคย, 2544) อันจะเห็นได้จากการที่ IFAC ได้พัฒนา IES เพื่อเป็นแนวทางให้นักวิชาชีพบัญชีในประเทศต่างๆ ได้พัฒนาตนเอง เพื่อให้เกิดการปรับตัวและพัฒนาตนเองให้มีคุณสมบัติและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของผู้ว่าจ้าง ทั้งนี้สืบเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจและการแข่งขันที่รุนแรง ผู้ว่าจ้างมีความคาดหวังต่อความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชีมากขึ้น ในฐานะผู้ทำบัญชีและจัดทำรายการทางการเงิน โดยนักวิชาชีพบัญชีมีความจำเป็นที่จะต้องเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารของกิจการ และสะท้อนฐานะที่แท้จริงของกิจการ อันเนื่องมาจากการทำธุรกรรมทางธุรกิจ

สุวรรณ หวังเจริญ (2548) ได้สรุปผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ ที่มีผลให้ความคาดหวังในความรู้ความสามารถของนักวิชาชีพบัญชีเปลี่ยนแปลงไป อันได้แก่ ปัจจัยภายในวิชาชีพบัญชีและปัจจัยภายนอกวิชาชีพบัญชี

1. ปัจจัยภายในวิชาชีพบัญชี ที่มีสำคัญคือ การเปลี่ยนแปลงมาตรฐานการบัญชีไทย เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ อันเนื่องมาจากความซับซ้อนของนวัตกรรมทางการเงิน ซึ่งมีผลให้นักวิชาชีพบัญชีต้องเรียนรู้เครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้สามารถสะท้อนธุรกรรมทางธุรกิจเหล่านั้นออกมาในรูปของรายงานทางการเงิน นอกจากนี้ มาตรฐานการบัญชีของไทยฉบับใหม่นี้ ยังมีแนวโน้มที่จะผสานความรู้และทักษะในศาสตร์และแขนงวิชาชีพอื่นๆ เช่น ความรู้ในด้านการเงิน ด้านเศรษฐศาสตร์ และด้านการประเมินราคาของสินทรัพย์ ทำให้นักวิชาชีพบัญชีต้องศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าว

2. ปัจจัยภายนอกวิชาชีพบัญชี การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันมีความสลับซับซ้อนและอยู่ภายใต้สภาวะของการแข่งขันที่รุนแรง องค์กรที่สามารถอยู่รอดได้ต้องสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้ความสำคัญกับการบริหารเชิงกลยุทธ์ และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ดังนั้น จึงทำให้เกิดแนวคิดในการบริหารงานที่เปลี่ยนแปลงไป และผู้บริหารองค์กรก็มีความคาดหวังให้นักวิชาชีพบัญชีขยายบทบาทของตนเองจาก Transaction Focused ไปสู่ Consultative คือ เป็นผู้มีบทบาทในการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารงาน (สุวรรณ หวังเจริญ, 2547: 42)

ทั้งนี้ สุวรรณ หวังเจริญเดช (2547: 51 - 56) ได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ว่า นักวิชาชีพบัญชีที่มุ่งหวังที่จะเติบโตเป็นผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงิน (Chief Financial Officer: CFO) จะต้องพัฒนาสมรรถนะในวิชาชีพหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของ “การมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และชัดเจน ประสบการณ์การสูง มีมนุษยสัมพันธ์เป็นเยี่ยม ยึดมั่นในเป้าหมายขององค์กรเป็นหลัก ขอมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร มีความรอบรู้ ความเข้าใจในงานด้านอื่นๆ ขององค์กรที่เกี่ยวข้อง มีความสามารถในการพัฒนาและปรับบทบาทของตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ทุกขณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านเศรษฐกิจ การเงิน การเมืองและเทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็ต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพและจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Corporate good governance) ทั้งนี้ เพื่อให้ระบบการบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงไปของโลกธุรกิจในยุคปัจจุบันและอนาคต”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่านักวิชาชีพบัญชีควรขยายบทบาทเพิ่มเติม จากเดิมที่เป็นเพียงการบันทึกและการจัดทำงบการเงินให้เป็นที่ไปตามมาตรฐานการบัญชี นักวิชาชีพบัญชีในสมัยใหม่ จำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความสามารถในการพัฒนาตนเองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ การเงิน การเมือง รวมถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ขององค์กร (สุวรรณ หวังเจริญ, 2547) จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่านักวิชาชีพบัญชีต้องมีการปรับตัวและพัฒนาความรู้ ความสามารถ ในด้านต่างๆ กล่าวคือ

1. ความรู้ในศาสตร์หรือวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชี
2. ความรู้เกี่ยวกับลักษณะนวัตกรรมของธุรกรรมทางธุรกิจ
3. ความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ธุรกรรมทางธุรกิจและตัวเลข
4. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูล
5. ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานเชิงธุรกิจมาประยุกต์ เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยอาศัยข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อชี้วัดความสำเร็จขององค์กร
6. ทักษะส่วนบุคคลในด้านการปฏิสัมพันธ์ การสื่อสาร

2.3 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ

ในการศึกษา สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีที่ปฏิบัติงานอยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม ส่วนของคำนิยามและความหมายที่เกี่ยวข้องกับ สมรรถนะ ดังนี้

คำนิยามของสมรรถนะ (Competencies)

คำว่า “สมรรถนะ” ปรากฏในงานวิจัยหลายงาน ตัวอย่างเช่น ขจรศักดิ์ หาญณรงค์ (อ้างถึงใน พงษ์ศักดิ์ พรณัฐวิบูล, 2544: 23) กล่าวว่า สมรรถนะ คือ “สิ่งที่แสดงออกถึงคุณลักษณะ และคุณสมบัติของบุคคล รวมถึง ความรู้ ทักษะและพฤติกรรมที่แสดงออกมา ซึ่งทำให้บรรลุถึงผลสำเร็จในการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพสูง กว่ามาตรฐานทั่วไป” ส่วน ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2547: 10-11) ได้อธิบายว่า สมรรถนะ คือ “ความสามารถหรือสมรรถนะของผู้ดำรงตำแหน่งงานที่งานนั้นๆ ต้องการ ซึ่งหมายความรวมถึงพฤติกรรม ความเชื่อทัศนคติ อุปนิสัยส่วนลึกส่วนบุคคลด้วย”

คำว่า “สมรรถนะ” มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ความรู้ ความสามารถ และตรงกับหลายคำในภาษาอังกฤษ ได้แก่ Capability, Ability, Proficiency, Expertise, Skill และ Competency (รัตนารักษ์ ศรีพยัคฆ์, 2548) ในประเทศไทย มักมีผู้ใช้คำว่า “สมรรถนะ” โดยอ้างอิงถึงคำในภาษาอังกฤษที่ว่า “Competencies” หรือ “Competence” ส่วนคำว่า “ทักษะ” มักจะอ้างอิงกับคำในภาษาอังกฤษที่ว่า “Skills” ในการศึกษาจะใช้คำว่า “สมรรถนะ” ในความหมายของ ความรู้ ความสามารถ (Competencies) และทักษะ (Skills) ซึ่งจะสอดคล้องกับสมรรถนะที่กำหนดโดย IES

สมรรถนะ ตามความหมายของ IES (สภาวิชาชีพบัญชี, 2554) คือ ความรู้ ความสามารถ ของนักวิชาชีพบัญชีในการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ตามที่มาตรฐานกำหนดไว้ และ ลักษณะส่วนบุคคลที่ส่งเสริมความรู้ ความสามารถ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงาน การวัดสมรรถนะสามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น การปฏิบัติงานจริงในสถานที่ทำงาน การจำลองการปฏิบัติงานการทดสอบโดยการเขียนตอบอัตโนมัติหรือทดสอบ โดยการสัมภาษณ์และการวัดผลด้วยตนเอง

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2547) กล่าวว่า สมรรถนะ หมายถึง ระดับของความสามารถในการปรับและใช้กระบวนทัศน์ (Paradigm) ทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้ และทักษะ เพื่อการปฏิบัติงานให้เกิดคุณภาพ ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในองค์กร บุคลากรทุกคนควรมีความสามารถพื้นฐานในหน้าที่ที่เหมือนกันครบถ้วนและเท่าเทียมกัน และควรพัฒนาตนเองให้มีความสามารถพิเศษที่แตกต่างกันออกไปนอกเหนือจากความสามารถของงานในหน้าที่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ระดับความสามารถทางอารมณ์ (Emotional quotient : EQ) และความสามารถทางสติปัญญา (Intelligence quotient: IQ)

Boyatzis (อ้างถึงในคณีย์ เทียนพุ่ม, 2546: 56-57) ได้อธิบายว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล ซึ่งกำหนดพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการของงาน ภายใต้ปัจจัยสภาพแวดล้อมขององค์กรและทำให้บุคคลมุ่งมั่น ไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ

Mitrani et al. (อ้างถึงในอิทธิพงศ์ ฤทธิชัย, 2550) ได้กล่าวว่า สมรรถนะเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความเชื่อมโยงกับประสิทธิผลหรือผลการปฏิบัติงานในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับการให้ความหมายของ Spencer and Spencer (1993: 9) ที่กล่าวว่า สมรรถนะ คือ คุณลักษณะของบุคคลที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลต่อความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้และหรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลการทำงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม นอกจากนี้ Spencer and Spencer (1993: 11) ได้ขยายความหมายของสมรรถนะว่าเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของแต่ละบุคคล (Underlying characteristic) ที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลจากความมีประสิทธิภาพของเกณฑ์ที่ใช้ (Criterion reference) และหรือการปฏิบัติงานที่ได้ผลงานสูงกว่ามาตรฐาน (Superior performance)

David (อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548) ได้กล่าวว่า สมรรถนะ คือ ลักษณะของบุคลิกภาพของบุคคลที่ซ่อนอยู่ภายใน ซึ่งสามารถผลักดันให้แสดงพฤติกรรมนั้น เพื่อการปฏิบัติงานที่ดีหรือตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดในงานที่ตนเองรับผิดชอบ

Dale and Hes (อ้างถึงในรัชญา สินธวาลัย, 2554) ระบุว่า สมรรถนะว่าเป็นการค้นหาสิ่งที่ทำให้เกิดการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Excellence) หรือการปฏิบัติงานที่เหนือกว่า (Superior performance) นอกจากนี้ ยังได้ให้ความหมายของสมรรถนะในด้านสายอาชีพ (Occupational competency) ว่าหมายถึงความสามารถ (Ability) ในการทำกิจกรรมต่างๆ ในสายอาชีพเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานที่ถูกคาดหวังไว้ คำว่ามาตรฐานในที่นี้หมายถึงองค์ประกอบของความสามารถรวมกับเกณฑ์การปฏิบัติงานและคำอธิบายขอบเขตงาน

Parry (1998) (อ้างถึงในสุกัญญา รัศมีธรรมโชติ, 2548) ให้ความหมายของคำว่า สมรรถนะว่า สมรรถนะ คือ องค์ประกอบของความรู้ ทักษะและทัศนคติของบุคคลหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อผลงานของการทำงานของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งเป็นบทบาทหนึ่งในความรับผิดชอบต่อผลงาน และสามารถวัดค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรม

จากความหมายข้างต้น อาจทำให้สามารถสรุปได้ว่า สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี น่าจะหมายถึงความรวมถึง ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional knowledge) ความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้อง (Related knowledge) ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills) และคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล (Personal attributes) ซึ่งแสดงออกมาในรูปของแนวการทำงาน ความคิดและพฤติกรรมในการทำงาน ทั้งนี้ นักวิชาชีพบัญชีควรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการทำงานในการประกอบวิชาชีพสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร ดังนั้น สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ควรประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 อย่าง ดังนี้

1. ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional knowledge)
2. ความรู้อื่นๆที่เกี่ยวข้อง (Related knowledge)

3. ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skills)

4. คุณลักษณะเฉพาะส่วนบุคคล (Personal attributes)

ประเภทของสมรรถนะ

ในการจัดแบ่งประเภทของสมรรถนะนั้น มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวทางที่แตกต่างกันออกไป โดยทั่วไปสมรรถนะสามารถแบ่งได้ตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้งาน และตามประเภทของการพัฒนา

1. สมรรถนะตามวัตถุประสงค์ของการทำไปใช้งาน

หากแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการทำไปใช้งาน สมรรถนะสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะที่เน้นตามแนว British approach ซึ่งเป็นสมรรถนะที่กำหนดเฉพาะงานและ เป็นไปตามความต้องการเฉพาะวิชาชีพ และส่วนสมรรถนะที่เน้นตามแนว American approach จะมีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาบุคลากร สมรรถนะตามแนวคิดนี้จะต้องพัฒนาบุคลากรตามแนวทาง ที่องค์กรต้องการ (ชูชัย สมิทธิไกร, 2550: 29)

2. สมรรถนะตามประเภทของการพัฒนา

สมรรถนะแบ่งตามประเภทของการพัฒนา ได้เป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (Core competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พนักงานในองค์กรจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อให้ตรงตามความต้องการโดยรวมขององค์กร และสมรรถนะตามสายงาน (Functional competency) ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พนักงานที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ นั้นควรพัฒนาให้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะอย่าง

สำหรับงานวิจัยในประเทศไทยนั้น มีงานวิจัยมากมายได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสมรรถนะ ดังนี้ รัตนาภรณ์ ศรีพยัคฆ์ (2548) โดยได้ทำการศึกษาในเรื่อง สมรรถนะของข้าราชการของสำนักงาน ก.พ. โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดสมรรถนะต้นแบบ Competency Model ของระบบราชการไทย โดยแบ่งสมรรถนะเป็น 2 ประเภท คือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) และสมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional competency)

สมรรถนะหลัก (Core Competency) คือ คุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทุกตำแหน่งทั้งระบบ กำหนดขึ้นเพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation), 2) การบริการที่ดี (Service Mind), 3) การสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise), 4) จริยธรรม (Integrity) และ 5) ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork)

สมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional competency) คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มงาน เพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่ และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ฌองส์วิทซ์ แสันทอง (2547: 10-11) ได้เน้นว่า สมรรถนะ หมายถึง บุคลิกภาพในด้านต่างๆ ของบุคคลที่จะทำให้งานบรรลุเป้าหมาย โดยได้แบ่งประเภทของสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency), 2) สมรรถนะตามสายงาน (Job competency) และ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency)

สมรรถนะหลัก (Core competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กรที่จะสนับสนุนให้องค์การบรรลุเป้าหมายได้

สมรรถนะตามสายงาน (Job competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่จะช่วยส่งเสริมให้คนนั้นๆ สามารถสร้างผลงานในการปฏิบัติงานตำแหน่งนั้นๆ ได้สูงกว่ามาตรฐาน

สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะของคนที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะ และความเชื่อ และอุปนิสัยที่ทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้โดดเด่นกว่าคนทั่วไป เช่น สามารถอาศัยอยู่กับแมงป่องหรือสรพิษได้ เป็นต้น ซึ่งเรามักจะเรียกสมรรถนะส่วนบุคคลว่าความสามารถพิเศษส่วนบุคคล

ส่วน จีระประภา อัครบวร (2549: 58) ได้กล่าวว่า สมรรถนะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency), 2) สมรรถนะบริหาร (Professional competency) และ 3) สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical competency)

สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ พฤติกรรมที่ดีที่ทุกคนในองค์กรต้องมี เพื่อแสดงถึงวัฒนธรรมและหลักนิยมขององค์กร

สมรรถนะบริหาร (Professional competency) คือ คุณสมบัติความสามารถด้านการบริหารที่บุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงาน เพื่อให้งานสำเร็จ และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ วิสัยทัศน์ ขององค์กร

สมรรถนะเชิงเทคนิค (Technical competency) คือ ทักษะด้านวิชาชีพที่จำเป็นในการนำไปปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ โดยจะแตกต่างกันตามลักษณะงาน โดยสามารถจำแนกได้ 2 ส่วนย่อย ได้แก่ สมรรถนะเชิงเทคนิคหลัก (Core technical competency) และสมรรถนะเชิงเทคนิคเฉพาะ (Specific technical competency)

ในงานวิจัยด้านบัญชีนั้น งานของสุชนา รังสฤษติกุล (2550: 47 - 57) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบัญชี ตามทักษะของหัวหน้างานบัญชีและผู้ปฏิบัติงานบัญชี ของสถานประกอบการ งานวิจัยได้แบ่งสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายบัญชีออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านทักษะในการปฏิบัติงาน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ปฏิบัติงาน

ตารางที่ 2.2 ประเภทของสมรรถนะ

ผู้ศึกษา	ปี	ประเภทของสมรรถนะ		
		หลัก	สายงาน	ส่วนบุคคล
		Core	Professional	Personal
ณรงค์วิทย์ แสนทอง	2547	✓	✓	✓
รัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์	2548	✓	✓	
จิระประภา อัครบวร	2549	✓	✓	✓
สุชนา รังสฤษติกุล	2550	✓	✓	✓

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีแบ่งออกเป็น 3 ประเภทหลัก คือ 1) สมรรถนะหลัก (Core competency), 2) สมรรถนะตามสายงาน (Professional competency) และ 3) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) สมรรถนะทั้ง 3 ด้านดังกล่าวเป็นคุณลักษณะที่นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบได้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่ได้กำหนด

นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนา สมรรถนะหลัก (Core competency) คือ แนวคิด และพฤติกรรมเชิงบุคคลที่องค์กรยอมรับได้ ตามวัฒนธรรมและค่านิยมขององค์กร ซึ่งใกล้เคียงกับที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 4 (IES 4) เรื่อง ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ โดยนักวิชาชีพบัญชีต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในการที่ทำงานในวิชาชีพบัญชี ในด้านจรรยาบรรณและจริยธรรมในวิชาชีพ

นักวิชาชีพบัญชียังต้องพัฒนา สมรรถนะตามสายงาน (Professional competency) คือ ความรู้เกี่ยวกับงานบัญชีในแต่ละตำแหน่งงาน ความรู้ทางด้านองค์กรและธุรกิจ เป็นต้น ซึ่งได้ระบุไว้ใน มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 (IES 2) ว่าด้วยเรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี

นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนาในส่วนของ สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) คือ ทักษะ (Skills) ทางวิชาชีพในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (IES 3) อันได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะส่วนบุคคล ทักษะในการปฏิสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร และทักษะในการจัดการองค์กรและธุรกิจ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวิชาชีพ

นักวิจัยในสายสังคมศาสตร์ได้ทำการศึกษาในเรื่องสมรรถนะของบุคลากรอย่างมากมายตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ ชาตรี เมืองนาโพธิ์ (2532) ได้ศึกษาคุณสมบัติของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน หรือ งานวิจัยของบัญญัติ กุศลสถาพร (2532) ที่ศึกษาคุณสมบัติของของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่ชายทะเลตะวันออก รวมถึงงานวิจัยของ จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) ที่ศึกษาคุณสมบัติของพนักงานที่ผู้ประกอบธุรกิจการค้าและบริการให้ความสำคัญ เป็นต้น ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังทางวิชาชีพในส่วนของสมรรถนะของบุคลากร ไว้ในตารางที่ 2.3 ซึ่งพบว่าผลการศึกษาจากงานวิจัยต่างๆ ได้ระบุสมรรถนะของบุคลากรสอดคล้องกันในหลายประการ แต่อาจมีความแตกต่างเล็กน้อยในการจัดลำดับความสำคัญ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ชาตรี เมืองนาโพธิ์ (2532) ได้แบ่งคุณสมบัติของบัณฑิตตามความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน ออกเป็น 2 ประเภท คือ คุณสมบัติส่วนบุคคลและคุณสมบัติด้านความรู้และประสบการณ์ โดยระบุว่าคุณสมบัติส่วนบุคคลของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน คือ ความฉลาด ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์สุจริต ความมีไหวพริบปฏิภาณ ความขยันหมั่นเพียร ส่วนคุณสมบัติด้านความรู้และประสบการณ์ที่สำคัญ คือ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ได้มาถือปฏิบัติ ความเอาใจใส่และรับผิดชอบในหน้าที่การงาน ความคิดริเริ่ม ความรู้เฉพาะสาขาที่เรียน และความสามารถในการประยุกต์ใช้กับงานที่ทำ

การจัดลำดับความสำคัญของสมรรถนะนั้น งานวิจัยหลายชิ้นได้ให้ผลการวิจัยที่แตกต่างกัน เช่น งานวิจัยของ ชาตรี เมืองนาโพธิ์ (2532) มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของบัญญัติ กุศลสถาพร (2532) ในด้านการจัดแบ่งประเภทของสมรรถนะ แต่ต่างกันลำดับการให้ความสำคัญ ทั้งนี้ บัญญัติ กุศลสถาพร (2532) ระบุว่าคุณลักษณะของแรงงานที่ผู้ประกอบการหรือผู้จัดการให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์การทำงาน อันจะมีผลต่อความง่ายในการปกครองดูแล ส่วนคุณสมบัติด้านความรู้และประสบการณ์

ตำแหน่ง เช่น ความเชี่ยวชาญถือเป็นอันดับรอง เพราะเป็นหน้าที่ของสถานประกอบการที่ต้องฝึกอบรมให้พนักงาน

งานวิจัยของจิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) มีการจัดแบ่งประเภทของสมรรถนะ เช่นเดียวกับงานวิจัยข้างต้น จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) ระบุว่าผู้ประกอบการค้าและบริการให้ความสำคัญต่อพนักงาน/ลูกจ้าง ในด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาอังกฤษ รองลงมาได้แก่ สาขาบัญชีและบริหารธุรกิจ ซึ่งคุณสมบัติพิเศษของแรงงานที่ต้องการนอกเหนือจากคุณวุฒิทางการศึกษา รองลงมาคือ คุณสมบัติทางด้านทักษะในการทำงาน ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถและสมรรถนะในการใช้เครื่องใช้สำนักงานสมัยใหม่ ความรู้ด้านคอมพิวเตอร์ มีประสบการณ์ในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ มีจิตวิทยาที่ดี มีความขยัน และซื่อสัตย์ สามารถขบถยนต์และที่สำคัญต้องมีบุคลิกภาพที่ดี

งานวิจัยของ จิรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) มีจัดแบ่งประเภทของสมรรถนะ เช่นเดียวกับกับงานวิจัยของปราณี ภูเจริญไพศาลและคณะ (2543) และงานวิจัยของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545) แต่ต่างกันลำดับการให้ความสำคัญ ทั้งนี้ ปราณี ภูเจริญไพศาลและคณะ (2543) ระบุว่าบัณฑิตทางบริหารธุรกิจขององค์กรต่างๆ ที่เป็นที่ต้องการ ต้องประกอบด้วย คุณสมบัติแรกคือคุณสมบัติทางด้านความรู้และประสบการณ์ อันได้แก่ ความรับผิดชอบ จริยธรรมและความซื่อสัตย์ ความภักดีต่อองค์กร มีไหวพริบ ปฏิภาณและบุคลิกภาพที่ดี งานวิจัยได้ระบุต่อไปอีกว่า สำหรับบัณฑิตระดับปริญญาตรี ต้องมีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ด้านบัณฑิตระดับปริญญาโท ควรมีทักษะทางด้านภาษา ด้านคุณสมบัติที่องค์กรไม่ต้องการ คือ การไม่มีความซื่อสัตย์ต่อองค์กร และงานที่รับผิดชอบ การขาดความอดทน การหึงในความรู้และทะนงตนว่ามีความรู้ ความเห็นแก่ตัวและไม่ตรงต่อเวลา

งานวิจัยของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545) ได้ระบุคุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของบัณฑิตคือ คุณสมบัติทางด้านความรู้และประสบการณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์ ปัญหาที่พบในการทำงานมากที่สุด คือ ปัญหาด้านเพื่อนร่วมงาน และได้ระบุต่อไปว่าบัณฑิตมีความคิดเห็นว่าตนมีคุณลักษณะ 5 อันดับแรก คือ มีความซื่อสัตย์ มีความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบ มีความขยันสู้งาน และอดทนไม่ย่อท้อ และมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล ความรู้ลึกซึ้งซึ่งในสาขาวิชาที่เรียน และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

นอกจากนี้ งานของชวัลนุช กิจเจริญ (2545) ระบุว่าบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับคุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีในด้านความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและจริยธรรม รวมถึงทักษะทางด้านเทคนิคการปฏิบัติงานและบุคลิกภาพ ซึ่งบริษัทเอกชนจะให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติทางทักษะด้านเทคนิคการ

ปฏิบัติงานและบุคลิกภาพมากที่สุด ในขณะที่บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ให้ความสำคัญต่อคุณสมบัติทางด้านความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานมากที่สุด อย่างไรก็ตามบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยต้องการพนักงานบัญชีที่มีลักษณะด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหามากกว่าบริษัทเอกชน ซึ่งบริษัทเอกชนต้องการพนักงานบัญชีที่มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในองค์กรได้อย่างไม่มีปัญหา

ชลีมาศ วัฒนปฤดา (2550) ทำการศึกษาการจัดแบ่งประเภทของสมรรถนะ เช่นเดียวกับ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545) ผลของงานวิจัยของชลีมาศ วัฒนปฤดา (2550) ระบุว่า คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามความต้องการของผู้บริหารฝ่ายบัญชีในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น คุณสมบัติที่สำคัญที่สุด คือ สมรรถนะทางด้านความรู้ความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพ คุณค่าทางวิชาชีพ

มีหลายงานวิจัยที่ศึกษา คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดต่างๆ เช่น งานของ ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) และงานของนันทวดี วุฒิกรณ์ (2550) เป็นต้น งานวิจัยของต่อลาภ สุขพันธ์ (2546) ที่ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดลำปาง พบว่า สมรรถนะทางด้านความรู้และประสบการณ์ เป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่สำคัญที่สุด ส่วนสมรรถนะทางด้านทักษะพบว่าทักษะด้านการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์เป็นคุณสมบัติพื้นฐานที่พึงประสงค์มากที่สุด รองลงมา คือ ทักษะด้านภาษาต่างประเทศและด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ส่วนงานวิจัยของนันทวดี วุฒิกรณ์ (2550) ที่ศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดพะเยา ระบุว่าคุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการในจังหวัดพะเยา คือ สมรรถนะความรู้และประสบการณ์ทางด้านบัญชีภาษีอากร รองลงมา คือ ทักษะด้านการใช้อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ การพูดภาษาอังกฤษ ส่วนสมรรถนะทางด้านคุณธรรมจริยธรรมนั้น เป็นสิ่งที่สถานประกอบการต้องการมากที่สุด โดยระบุว่านักบัญชีต้องไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

งานวิจัยของเพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2548) ระบุว่าคุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรรัฐบาลและองค์กรเอกชนพึงประสงค์ ใน 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านความรู้ (2) ด้านทักษะ (3) ด้านคุณค่า จรรยาบรรณ และ (4) ด้านบุคลิกภาพ จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะของบัณฑิตสำคัญที่สุด คือ จรรยาบรรณ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของของปกรณ์ เพ็ญภาคกุล (2548) และ IES ฉบับที่ 2, 3 และ 4 ที่เน้นการพัฒนาด้านจรรยาบรรณของนักวิชาชีพบัญชี คุณลักษณะของบัณฑิตที่รองลงมาคือคุณลักษณะด้านความรู้และคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ โดยองค์กรรัฐบาลมีความต้องการบัณฑิตที่มีลักษณะด้านความรู้ ด้านบุคลิกภาพในการใช้คำพูดสูงกว่าองค์กรเอกชน

ในต่างประเทศ มีงานวิจัยหลายชิ้นได้ศึกษาถึง สมรรถนะทางวิชาชีพเช่นกัน เช่น งานของ Cowan (1984) ได้ศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพตามความคาดหวังของนายจ้าง ผลวิจัยพบว่า สมรรถนะทางด้านทักษะทางเทคนิคมีความสำคัญมากที่สุด ส่วน ความสามารถทางคณิตศาสตร์ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการอ่านการตี ความสามารถในการทำความเข้าใจและแก้ปัญหา ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและความสามารถในการแนะนำ เป็นอันดับรอง

Lafrancois (1992) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงานในตำแหน่งนักบัญชี ตามความต้องการของตลาด ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของพนักงานในตำแหน่งนักบัญชีที่สำคัญ คือ ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานของ Johnson (1995) ที่ศึกษาเปรียบเทียบนักบัญชีในปัจจุบันกับนักบัญชียุคก่อนและระบุว่าผู้ว่าจ้างต้องการนักบัญชีที่มีสมรรถนะทางด้านความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงานสายบัญชี ด้านธุรกิจการตรวจสอบบัญชี น้อยกว่าคุณลักษณะทางทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูล การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีทักษะในการติดต่อสื่อสาร เพื่อใช้ในการติดต่อกับลูกค้าทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยเฉพาะในธุรกิจของงานบริการ ซึ่งได้รวมถึงการติดต่อสื่อสารผ่านการเขียนและการพูด

Penafort et al. (1997) ศึกษาความคาดหวังของนายจ้างต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในประเทศมาเลเซีย ซึ่งพบว่านายจ้างต้องการนักการบัญชีที่มีสมรรถนะเพิ่มเติม เช่น สมรรถนะทางด้านทักษะการสื่อสาร รวมถึงทักษะความเป็นผู้นำ ความสามารถในการทำงานภายใต้ความกดดัน ความสามารถในการพัฒนาแนวคิดนวัตกรรมใหม่ๆ และความสามารถในการคิดเชิงตรรกะ รวมถึงทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาของ Penafort et al. (1997) ที่ความคล้ายคลึงกับการศึกษาของ Kavanagh (2008) ที่ศึกษาทักษะและคุณสมบัติของบัณฑิตสาขาบัญชีตามความคาดหวังของนายจ้าง ผลการวิจัยของ Kavanagh (2008) ระบุว่า นายจ้างคาดหวังในทักษะการสื่อสารการวิเคราะห์และทักษะการทำงานเป็นทีม รวมทั้งความรู้ด้านการบัญชีขั้นพื้นฐาน

หลายงานวิจัย ได้ระบุว่า องค์กรมีแนวโน้มที่จะให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณและจริยธรรมในวิชาชีพ เป็นอันดับต้นๆ เช่น งานของ Verschoor (2009) ศึกษาพบว่า องค์กรได้ให้ความสนใจในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตเป็นอย่างมาก จากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้พบกับปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ และปัญหาการล้มละลายของบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ อันสืบเนื่องมาจากเกิดการทุจริตภายในองค์กรและการขาดประสิทธิภาพของระบบการควบคุมภายใน ทั้งนี้ในระบบการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้เน้นให้สถาบันการศึกษาสร้างระบบการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังจรรยาบรรณทางด้านความซื่อสัตย์ Swangnate (2004) ศึกษาพบว่าผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงินมีความคาดหวังต่อทักษะความเป็นมืออาชีพมากเป็นอันดับสอง รองจากด้านความคาดหวังในจริยธรรม ส่วนในด้านทักษะความเป็นมืออาชีพนั้น ผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงินมีระดับความ

คาดหวังในทักษะด้านบุคคลเป็นอันดับแรก ตามด้วยทักษะในการเรียนรู้กันอย่างชาญฉลาด และทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการติดต่อสื่อสาร นอกจากนี้พบว่า ผู้บริหารฝ่ายบัญชีและการเงินที่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งงานปัจจุบัน ระดับการศึกษา ขนาดธุรกิจที่แบ่งตามจำนวนพนักงานประจำที่แตกต่างกันมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของนักวิชาชีพบัญชีที่แตกต่างกัน

มีหลายงานวิจัยได้ศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในมุมมองของนักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชี เช่น งานวิจัยของ Baker et al. (2000) ได้ระบุว่า จากการประเมินคุณลักษณะที่สำคัญของนักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชี จากกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ ผู้ว่าจ้าง คณาจารย์และนักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชี การศึกษาครั้งนี้พบว่า คณาจารย์และนักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชี ไม่ทราบว่าคุณสมบัติข้อใดที่สำคัญที่สุดกับนายจ้าง โดยนักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชีระบุว่าคุณลักษณะที่สำคัญน้อยที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ส่วนบุคคล ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเหตุผลที่ว่า นักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชีรับรู้เพียงว่า การศึกษาทางการบัญชีคือการเรียนรู้ทางด้านตัวเลขเท่านั้น (Hunt, 2004)

การศึกษาของ Baker et al. (2000) มีผลวิจัยที่ใกล้เคียงกับ งานของ Kavanagh and Drennan (2008) ที่ศึกษาพบว่า นักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชีมีความเข้าใจว่า ทักษะของนักบัญชีที่ผู้ว่าจ้างคาดหวังคือ ทักษะในการสื่อสาร การคิดวิเคราะห์ ความเป็นมืออาชีพและการทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่วนผู้ว่าจ้างต้องการนักบัญชีที่มีความรู้พื้นฐานทางบัญชีเป็นอย่างดี และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ในการแก้ปัญหา ทั้งนี้ นักศึกษาศาขาศาสตร์บัญชีและผู้ว่าจ้างมีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า ความรู้ความสามารถและทักษะของความเป็นมืออาชีพนั้น ยังไม่ถูกพัฒนาในการศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างเพียงพอ เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังของนายจ้าง

จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาที่สำคัญ ในตารางที่ 2.3 ทั้งนี้ จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น พบว่า การศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสถานประกอบการยังเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เนื่องจากผลงานวิจัยได้กำหนดลำดับความสำคัญของสมรรถนะที่แตกต่างกัน อีกทั้งงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาคุณลักษณะของบุคลากร โดยทั่วไป และยังไม่มีการศึกษาโดยนำมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพระหว่างประเทศ (IES) มาใช้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามที่สถานประกอบการคาดหวัง ในการศึกษาครั้งนี้ จึงเป็นการศึกษาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในมุมมองผู้บริหารสายงานบัญชีในกลุ่มการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยคาดหวังว่า ผลงานการศึกษาครั้งนี้ จะสามารถทำให้นักวิชาชีพบัญชีสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะตรงตามที่ต้องการของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาและ

หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ก็จะสามารถนำข้อมูลจากการศึกษารั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมให้นักวิชาชีพบัญชีมีคุณลักษณะและสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการให้มากที่สุด

2.5 บทสรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงแนวคิดในการพัฒนาความรู้ ความสามารถและทักษะของนักวิชาชีพบัญชีในมิติต่างๆ ในบทที่ 3 ถัดไป จะกล่าวถึงระเบียบวิธีวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยและขั้นตอนในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบ

ตารางที่ 2.3 สรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องต่อความคาดหวังของนักวิชาชีพบัญชี

ก่อนการใช้ มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปี พ.ศ. 2548			
ผู้ศึกษา	ปี	สิ่งที่ศึกษา	ผลการศึกษา
ชาติรี เมืองนาโพธิ์	2532	คุณสมบัติทั่วไปของบัณฑิต ตามความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน	ภาคธุรกิจเอกชนให้ความสำคัญกับคุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก ได้แก่ ความฉลาด ความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ ความมีไหวพริบปฏิภาณ ส่วนอันดับรอง คือ คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับงาน
บัญญัติ กุศลสถาพร	2532	ความต้องการคุณลักษณะของแรงงานที่ผู้ประกอบการต้องการ	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับแก้คุณลักษณะส่วนบุคคลเป็นอันดับแรก ซึ่งจะทำให้สะดวกต่อการปกครอง ส่วนทักษะและความชำนาญในงาน สำคัญเป็นอันดับรอง
ปราณี คูเจริญไพศาล	2543	ความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจขององค์กรต่างๆในเขตภาคเหนือ	มีความรับผิดชอบ จริยธรรมและซื่อสัตย์ มีความรักดีต่อองค์กรระดับปริญญาตรีความสามารถด้านคอมพิวเตอร์และบัณฑิตระดับปริญญาโทมีความสามารถด้านภาษา นอกเหนือจากควมมีไหวพริบปฏิภาณ และคุณสมบัติที่องค์กรต่างๆไม่ต้องการ คือ การไม่มีความซื่อสัตย์ ขาดความอดทน การหยิ่งในความรู้และทะนงตนว่ามีความรู้ ความเห็นแก่ตัวและไม่ตรงต่อเวลา
ต่อลาก สุขพันธ์	2546	นักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการที่ต้องการในจังหวัดลำปาง	นิสิตที่จบปริญญาตรี เกรดเฉลี่ย 3.00 ขึ้นไปและมีความรู้ความสามารถด้านภาษาอากร คุณสมบัติการใช้เครื่องมือเครื่องใช้สำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ การเขียนภาษาอังกฤษ มีความรับผิดชอบ ไม่ละทิ้งงาน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

ก่อนการใช้ มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปี พ.ศ. 2548			
ผู้ศึกษา	ปี	สิ่งที่ศึกษา	ผลการศึกษา
Lafrancois	1992	ความต้องการของตลาดสำหรับการบัญชีบัณฑิต	เป็นผู้ที่มีการพัฒนาที่เป็นลายลักษณ์อักษรหรือเอกสารประกอบในการพัฒนาตนเองและทักษะในการติดต่อสื่อสาร
Penafort	1997	ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	1. มีความรู้ด้านวิชาการ การใช้คอมพิวเตอร์ และประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้อง 2. ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการติดต่อสื่อสาร 3. การเป็นผู้นำ มีแรงจูงใจมีความคิดที่เกี่ยวข้องกับการทำงานสร้างสรรค์ ความเป็นอิสระและสามารถทำงานภายใต้ความกดดัน
Baker et al.	2000	การประเมินความสำคัญของคุณลักษณะของนักศึกษาบัญชี	ข้อมูลส่วนบุคคลจะเป็นลักษณะสำคัญที่สุดสำหรับการจ้างที่อาจเกิดขึ้น
Swangnate	2004	คุณลักษณะนักบัญชี	อันดับหนึ่งคือด้านจริยธรรมและผู้บริหารที่มีประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ระดับการศึกษา ขนาดของธุรกิจที่แตกต่างกันมีความคาดหวังที่แตกต่างกันด้วย
Palmer	2004	ความรู้ ทักษะและความสามารถของผู้สอบบัญชี/บัญชี: หลักฐานจากการศึกษาสมรรถนะ	ทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล ความรู้ทางธุรกิจทั่วไป ความรู้ด้านบัญชี ทักษะในการแก้ปัญหา เทคโนโลยีสารสนเทศความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

หลังการใช้ มาตรฐานการศึกษาาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปี พ.ศ. 2548			
ผู้ศึกษา	ปี	สิ่งที่ศึกษา	ผลการศึกษา
ขวัญนุช กิจเจริญ	2548	ปัจจัยที่มีผลต่อการ เลือกร้าง พนักงานบัญชี	บริษัทเอกชนให้ความสำคัญกับด้านเทคนิคปฏิบัติงานและบุคลิกภาพมากที่สุด บริษัทจดทะเบียนใน ตลท. ให้ความสำคัญต่อความรู้ด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและเน้นทักษะด้านการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหามากกว่าบริษัทเอกชน
เพ็ญธิดา พงษ์ธานี	2548	บัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กร และผู้รับผิดชอบงานด้านบัญชี พึ่งประสงค์	ต้องการบัณฑิตที่มีคุณลักษณะด้านคุณค่า จรรยาบรรณมากที่สุดคือคุณลักษณะด้านทักษะ คุณลักษณะด้านความรู้และคุณลักษณะรองลงมาด้านบุคลิกภาพ ตามลำดับ องค์กรรัฐบาลมีความต้องการบัณฑิตที่มีลักษณะด้านความรู้ ด้านบุคลิกภาพในการใช้คำพูดสูงกว่าองค์กรเอกชน
ชลีมาศ วัฒนปฤดา	2550	คุณสมบัติของผู้ประกอบวิชาชีพ บัญชี ตามความต้องการของ บริษัทใน ตลท.	ความรู้และความสามารถ ทักษะความเป็นมืออาชีพอยู่ในระดับกลาง ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ อยู่ในระดับสูง และปัจจัยส่วนบุคคล (ยกเว้นเพศ) มีความเห็นต่อความคาดหวังที่ไม่แตกต่างกัน
นันทวดี วุฒิกรณัฏ	2550	นักบัญชีที่พึ่งประสงค์ของสถาน ประกอบการในจังหวัดพะเยา	ความรู้ความสามารถทางด้านบัญชีภาษีอากร สามารถใช้อุปกรณ์เครื่องใช้งานสำนักงานและเครื่องคอมพิวเตอร์ พูดภาษาอังกฤษได้ดี สำหรับด้านคุณธรรมจริยธรรม สถานประกอบการ ต้องการนักบัญชีที่มีความรับผิดชอบมากที่สุด ไม่ละทิ้งงาน

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

หลังการใช้ มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ปี พ.ศ. 2548			
ผู้ศึกษา	ปี	สิ่งที่ศึกษา	ผลการศึกษา
Kavanagha and Drennan	2008	ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาบัญชี	นิสิตเข้าใจว่านายจ้างต้องการทักษะในการสื่อสาร การวิเคราะห์ความเป็นมืออาชีพและการทำงานร่วมกันเป็นทีมงาน สำหรับนายจ้างคาดหวังนักบัญชีควรมีความรู้ในบัญชีเบื้องต้นเป็นอย่างดีและมีทักษะในการคิดวิเคราะห์แก้ปัญหาได้ในโลกปัจจุบัน
Kavanagha	2008	ทักษะและคุณสมบัติของบัณฑิตสาขาบัญชีตามความคาดหวังของนายจ้าง	ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่านักเรียนจะกลายเป็นที่ตระหนักถึงความคาดหวังของนายจ้างในแง่ของการสื่อสารการวิเคราะห์มืออาชีพและมีทักษะการทำงานเป็นทีม แม้ว่านายจ้างจะยังคงคาดหวังต่อความรู้ด้านการบัญชีขั้นพื้นฐานและทักษะการวิเคราะห์ในการปฏิบัติงาน

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีนี้ เพื่อให้สามารถตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยได้ ผู้วิจัยได้ทำใช้รูปแบบการวิจัยและวิเคราะห์ใน 2 ลักษณะ กล่าวคือ

1. การอธิบายผลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)
2. การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้าง (Structural relationship model)

2.1 การพัฒนาองค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยการสร้างองค์ประกอบต้นแบบจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาใช้ในการกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

2.2 การยืนยันองค์ประกอบ โดยการนำองค์ประกอบที่เป็นผลมาจากการพัฒนาองค์ประกอบเชิงสำรวจในช่วงต้น มาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

ในการดำเนินการศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา เริ่มตั้งแต่การกำหนดแหล่งที่มาของข้อมูล การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังจะได้อธิบายต่อไป

3.1 แหล่งที่มาของข้อมูล

3.1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ถึงผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ในการประเมินหรือการสรรหาพนักงานของบริษัท ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

3.1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด หนังสือ ตำรา วารสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเว็บไซต์ต่างๆ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาและการพัฒนาแบบสอบถาม

3.2 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

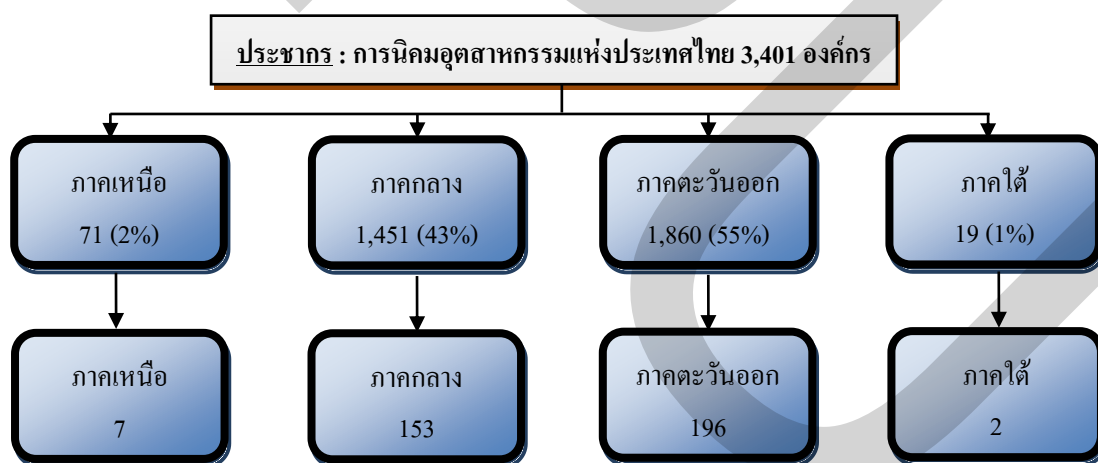
3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารงานสายบัญชี ของสถานประกอบการ ที่จัดตั้งอยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,401 สถานประกอบการ ซึ่งกระจายอยู่ตาม 4 ภูมิภาคทั่วประเทศไทย ณ วันที่ 25 เมษายน 2554 (การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2554) รายละเอียดของสถานประกอบการในแต่ละเขตการนิคมอุตสาหกรรม จะแสดงไว้ในภาคผนวก ข

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การคำนวณกลุ่มตัวอย่างจะใช้สูตรของยามานะ Taro Yamane ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 358 ราย

ขั้นที่ 1 การเลือกสถานประกอบการอุตสาหกรรมแบบเจาะจง โดยการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็นแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามภูมิภาคของประเทศไทย ซึ่งทางการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้มีการจัดแบ่งไว้แล้ว 4 ภูมิภาค ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 3.1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ขั้นที่ 2 การเลือกสถานประกอบการอุตสาหกรรม แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกภาคออกมาตามสัดส่วนมากน้อยของแต่ละภาค โดยต้องใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้

ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากรทั้งหมด เนื่องจากแต่ละภาคจะมีรายสถานประกอบการที่ไม่เท่ากัน ดังตารางในภาคผนวก ข

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาพัฒนาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

สำหรับ คำชื่อใช้ในแบบสอบถาม คือ นักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี) เนื่องจากองค์กรที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย อาจไม่เข้าใจถึงคำนิยามที่เรียกสำหรับนักบัญชี เป็นส่วนหนึ่งของนักวิชาชีพบัญชีตามสถาบันของสภาวิชาชีพบัญชี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้มีการพัฒนาจากแนวคิดการสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถามของ สรชัย พิศาลบุตร, เสาวรส ใหญ่สว่าง และ ปรีชา อัครเดชาบุตร (2552) ที่ได้อธิบายไว้ว่า ในส่วนที่ 1 จะประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญของผู้ตอบและ/หรือหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการออกแบบจะให้ผู้ตอบจะต้องเลือกคำตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ตรงกับข้อมูลของตนเอง ดังนั้น จึงได้กำหนดคำถามไว้ทั้งหมด 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน

2. ข้อมูลส่วนองค์กร ได้แก่ ขนาดขององค์กรและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งขององค์กร ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรมและลักษณะของการจัดตั้งองค์กร โดยออกแบบคำถามในลักษณะของการเลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ตรงกับข้อมูลขององค์กร ปัจจัยส่วนองค์กรมีทั้งหมด 4 ข้อ (ข้อที่ 5 – ข้อที่ 8) ดังนี้

2.1 ขนาดขององค์กร (แบ่งตามจำนวนพนักงานประจำ) ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม (สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย, 2554) ดังนี้ ขนาดเล็ก จำนวนพนักงานไม่เกิน 50 คน ขนาดกลาง จำนวนพนักงาน 51 – 200 คน และขนาดใหญ่ จำนวนพนักงานที่มากกว่า 200 คนขึ้นไป

2.2 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรได้แบ่งเป็นการผลิตสินค้า บริการและอื่นๆ

2.3 ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรม ได้แบ่งตามหลักเกณฑ์ การจำแนกกลุ่มอุตสาหกรรมของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ออกเป็น 21 กลุ่มอุตสาหกรรม ดังภาคผนวก ค

2.4 ลักษณะของการจัดตั้งองค์กร ซึ่งได้มีการจัดกลุ่มตามประเทศที่ได้มีการเข้ามาลงทุนในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ดังนี้ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศอเมริกา ประเทศจีน ประเทศไต้หวัน ประเทศอังกฤษ ประเทศฝรั่งเศส ประเทศออสเตรเลีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศไทย และอื่นๆ

3. ข้อมูลส่วนเฉพาะองค์กรในการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ได้แก่ พื้นที่ตั้งขององค์กรโดยการแบ่งออกเป็น 4 ภูมิภาค ดังรายละเอียดข้างต้น สิทธิประโยชน์จากการลงทุน ซึ่งแบ่งออกเป็นสิทธิประโยชน์จาก ก.นอ. กับสิทธิประโยชน์จาก BOI และเขตพื้นที่สำหรับการประกอบธุรกิจในพื้นที่ของการนิคม แบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรมทั่วไปกับเขตประกอบการเสรี โดยออกแบบคำถามในลักษณะของการเลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้นที่ตรงกับข้อมูลขององค์กร ปัจจัยส่วนเฉพาะองค์กรในเขตการนิคมอุตสาหกรรมมีทั้งหมด 3 ข้อ (ข้อที่ 9 – ข้อที่ 11)

ส่วนที่ 2 สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (IES) แบ่งออกเป็น 3 ฉบับ ดังนี้ 1) หลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี (IES 2) 2) ทักษะวิชาชีพบัญชี (IES 3) 3.ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพบัญชี (IES 4) ลักษณะของข้อคำถามจะเป็นแบบ Likert Scale โดยผู้ตอบมีทางเลือกได้ 5 ระดับ คือ คาดหวังมากที่สุด คาดหวังมาก คาดหวังปานกลาง คาดหวังน้อยและคาดหวังน้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และการพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากรายละเอียดแบบสอบถามข้างต้น สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 3.1 เรื่องของแนวทางของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการพัฒนาของแบบสอบถาม

ตารางที่ 3.1 แนวทางของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและการพัฒนาของแบบสอบถาม

หัวข้อในการเก็บข้อมูล	จำนวน (ข้อ)	ลำดับที่
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบ่งออก 3 ปัจจัย รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ ได้แก่		
1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์	4	1 – 4
2. ข้อมูลส่วนองค์กร ได้แก่ ขนาดขององค์กร วัตถุประสงค์ ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรมและลักษณะของการจัดตั้งองค์กร	4	5 – 8
3. ข้อมูลส่วนเฉพาะองค์กรในเขต ก.นอ. ได้แก่ พื้นที่ตั้ง สิทธิประโยชน์การลงทุนและเขตพื้นที่ที่ประกอบการ	3	9 - 11

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

หัวข้อในการเก็บข้อมูล	จำนวน (ข้อ)	ลำดับที่
ส่วนที่ 2 สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศ (IES) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ ได้แก่		
1. เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2)	24	1.1 – 1.24
2. ทักษะทางวิชาชีพ (IES 3)	29	2.1 – 2.29
3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4)	7	3.1 – 3.7
ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม		
รวมทั้งหมด	71	

ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามความต้องการของสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่สามารถนำไปใช้ในการศึกษาสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรคัดสรรจำนวน 60 ตัว ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ด้าน	องค์ประกอบ
1. เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี (IES 2)	1. ความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง 2. ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ 3. ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ
2. ทักษะความเป็นมืออาชีพทางวิชาชีพ (IES 3)	4. ทักษะทางปัญญา 5. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน 6. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล 7. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น 8. ทักษะทางองค์กรและการจัดการ
3. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ (IES 4)	9. ค่านิยม จรรยาบรรณทางวิชาชีพและทัศนคติทางวิชาชีพ

3.4 การทดสอบเครื่องมือ

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้ในการวิเคราะห์วิจัย เพื่อให้แน่ใจว่ามีคุณภาพสูงอยู่ในระดับที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการทดสอบ 2 ขั้นตอน (สรชัย พิศาลบุตร และคณะ, 2552) ดังนี้

1. ทำการพัฒนาแบบสอบถามจากการศึกษาข้อมูลทฤษฎี เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด ตำรา วารสารทางวิชาการและการวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอต่อประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อตรวจสอบความสมเหตุสมผลเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับหัวข้อเรื่องที่จะศึกษาหรือไม่ แล้วจึงดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำที่ได้มา

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม (Reliability) ได้นำแบบสอบถามจำนวน 30 ชุด จากการทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูง จากนั้นตรวจสอบด้วยโปรแกรมประมวลผลทางสถิติ หากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1974) ได้ค่าเท่ากับ 0.98 ถือได้ว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่มีความเชื่อถือสูงและเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม เกี่ยวกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ตามความคาดหวังของสถานประกอบ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย โดยแบ่งวิธีออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้แก่สถานประกอบการที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 811 บริษัท สำหรับจำนวน 811 บริษัท คิดมาจากแนวคิดของ Taro Yamane ที่ได้กล่าวไว้ว่า อัตราการตอบกลับของการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ จะมีอัตราอยู่ที่ 20% ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดจำนวนขึ้นมาใหม่เพื่อให้ได้อัตราการตอบกลับครบตามจำนวนขั้นต่ำที่ได้กำหนดไว้จากการคำนวณโดยใช้วิธีของ Taro Yamane ส่วนการส่งทางไปรษณีย์ จะส่งเฉพาะเขตพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลางและภาคใต้ ด้วยเหตุผลที่นิคมอุตสาหกรรมในเขตดังกล่าวเป็นการกระจายตัวของตามจังหวัดต่างๆ ในภาคผนวก ข

2. ผู้ศึกษาเข้าไปทำการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ในเขตพื้นที่ภาคตะวันออก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 55 ของประชากรทั้งหมด

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสำรวจจะได้ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้รับจากแบบสอบถาม โดยจะทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. สถิติเชิงพรรณนา เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับมา โดยใน ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งเป็นแบบเลือกรายการ (Checklist) จะใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency) แล้วนำเสนอผลในรูปของร้อยละ (Percentage) สำหรับคำถามส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสถานประกอบ ตามมาตรฐานการศึกษาวิชาชีพบัญชีระหว่างประเทศทั้ง 3 ฉบับ เป็นลักษณะแบบสอบถามแบบวัดระดับความคาดหวัง ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอผลในรูปของร้อยละ ซึ่งแบบสอบถามในครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูลในด้านเชิงบวกเท่านั้น และมีการกำหนดค่าคะแนน ดังตารางที่ 3.3

ตารางที่ 3.3 การกำหนดระดับคะแนนที่ใช้ในแบบสอบถาม

ระดับของความคาดหวัง	ระดับคะแนน
คาดหวังมากที่สุด	5
คาดหวังมาก	4
คาดหวังปานกลาง	3
คาดหวังน้อย	2
คาดหวังน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การตัดสินใจระดับความคาดหวัง

การวัดค่าคะแนนระดับความสำคัญหาได้จากนำผลรวมคะแนนในแต่ละชั้น นำมาหาค่าเฉลี่ยและแปลความหมายค่าเฉลี่ยของความคาดหวังออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งได้คะแนนในแต่ละระดับชั้นแบ่งได้เป็นช่วงๆ ดังนี้

$$\text{ความคาดหวัง 5 ระดับ} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{การให้ความสำคัญ} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

จากการคำนวณ สามารถกำหนดช่วงค่าเฉลี่ยการให้ความคาดหวังเพื่อวิเคราะห์ผลแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 การกำหนดค่าระดับความสำคัญที่ใช้ในแบบสอบถาม

ระดับของความคาดหวัง	ระดับคะแนน
อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับมากที่สุด	4.21 – 5.00
อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับมาก	3.41 – 4.20
อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับปานกลาง	2.61 – 3.40
อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับน้อย	1.81 – 2.60
อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยระดับน้อยที่สุด	1.00 – 1.80

2. สถิติเชิงอนุมาน ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ผู้ศึกษาจะทำการทดสอบสมมติฐานโดยการศึกษารองศ์ประกอบ ได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อระบุจำนวนองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยใช้โปรแกรม SPSS ใช้ข้อมูลการตอบแบบสอบถาม มาสกัดองค์ประกอบขั้นต้นด้วยวิธีการสังเคราะห์ โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

1.1 องค์ประกอบต้องมีค่าความแปรปรวนมากกว่า 1 ขึ้นไป

1.2 ค่าของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว ในแต่ละองค์ประกอบ ต้องมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .30 ขึ้นไป

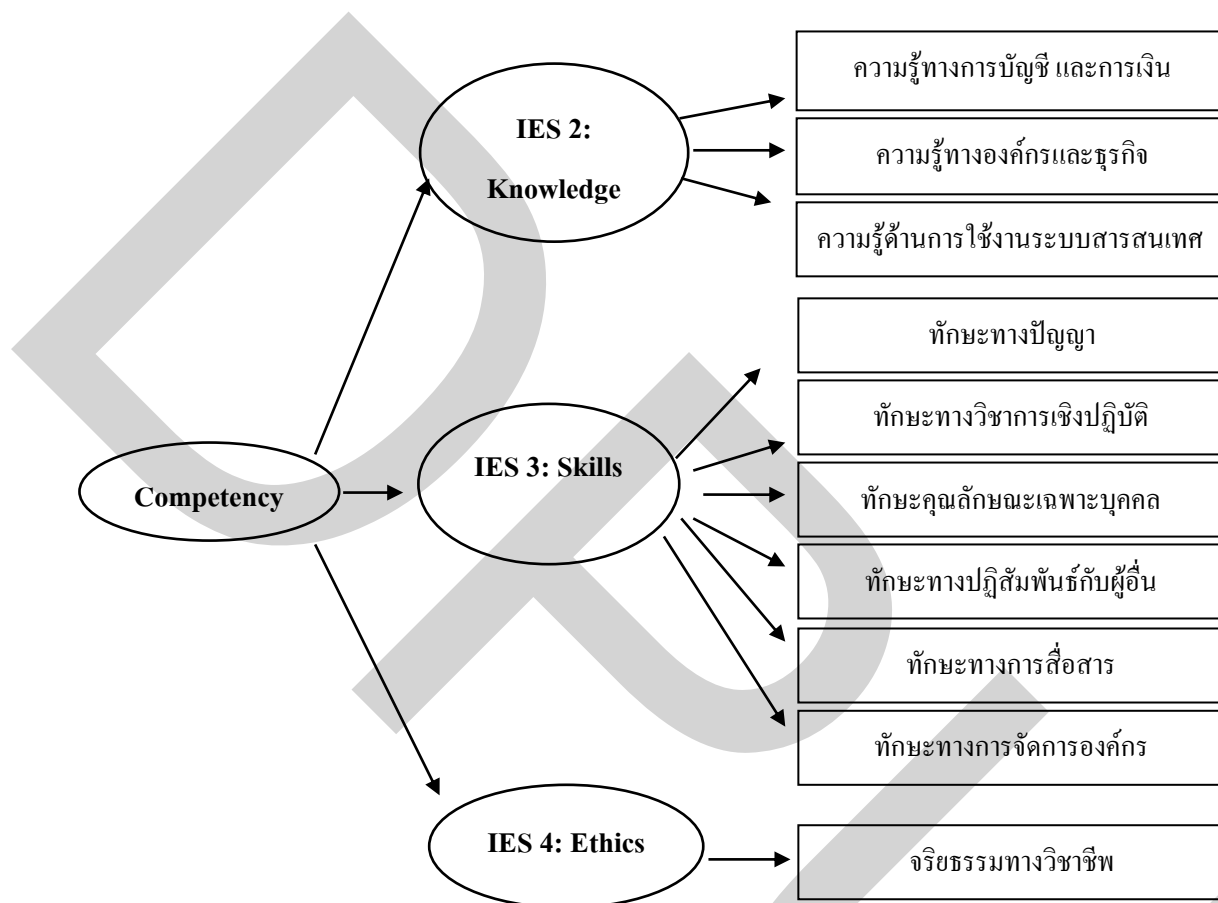
1.3 องค์ประกอบแต่ละตัวจะต้องประกอบด้วยตัวแปรที่สังเกตได้อธิบายตั้งแต่ตัวแปร 3 ตัวแปรขึ้นไป

2. นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมาสร้างโมเดลองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดลองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ดังนี้

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อวิเคราะห์ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ภาพที่ 3.2 กรอบแนวคิดโมเดลสมมติฐานของการวิจัย
ที่มา: อ้างถึง บทที่ 2 ข. มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หน้า 9

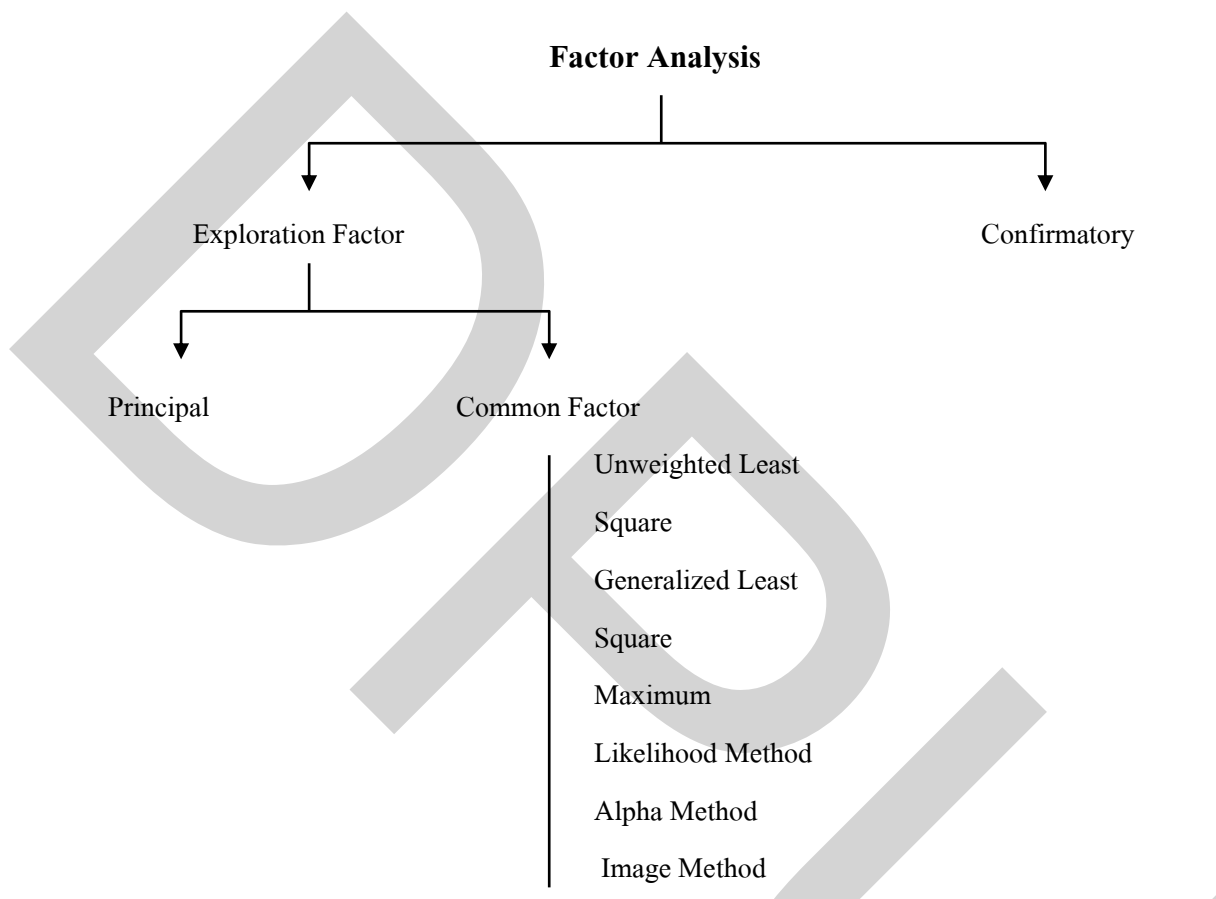
3.7 เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) เป็นวิธีการทางสถิติที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าได้โดยตรง หรือตัวแปรที่มีอยู่ตามสมมติฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเป็นวิธีการวัดตัวแปรแฝงผ่านตัวชี้วัดที่สามารถวัดได้โดยตรง (สุกมาส อังคุโชติ และคณะ, 2554)

3.7.1 ประเภทของเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ

การวิเคราะห์องค์ประกอบได้ถูกออกแบบเพื่อใช้ในการตรวจสอบความสัมพันธ์ภายในระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่สังเกตหรือมีการวัดค่าได้ ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบมีหลายวิธีย่อย ดัง

แสดงในภาพที่ 3.3 โดยสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ดังนี้ (Hair และคณะ, 2006 อ้างใน สุกมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554)

ภาพที่ 3.3 แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์องค์ประกอบ
ที่มา: อภินันท์ จันตะนี, ม.ป.ป

1. การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อสำรวจหรือค้นหาตัวแปรแฝงที่ซ่อนอยู่ภายใต้ตัวแปรที่สังเกตหรือวัดค่าได้ เรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) มีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างแบบจำลองของคุณลักษณะที่สนใจศึกษาตามโครงสร้างสมมติฐาน โดยการใช้ตัวแปรหลายๆ ตัวหรือตัวชี้วัด (indicators) ที่สามารถวัดได้โดยตรงเป็นตัวแทนของคุณลักษณะที่สนใจเพื่อต้องการทราบว่า มีคุณลักษณะนั้นมีกี่องค์ประกอบ ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบตามวัตถุประสงค์นี้ จะช่วยให้ลดจำนวนตัวแปรลงและได้องค์ประกอบ ซึ่งทำให้เข้าใจลักษณะของข้อมูลได้ง่ายและสะดวกในการแปลความหมาย รวมทั้งได้ทราบแบบแผน (pattern) และ โครงสร้าง (structure) ความสัมพันธ์ของตัวแปร

2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อพิสูจน์ตรวจสอบหรือยืนยันทฤษฎีที่ผู้อื่นค้นพบ ซึ่งเรียกว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) การใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมาตรวจสอบหรือยืนยันความสัมพันธ์ว่าเป็นอย่างที่คาดไว้หรือไม่ โดยการวิเคราะห์หาความตรงเชิงโครงสร้าง การวิเคราะห์องค์ประกอบตามวัตถุประสงค์นี้ ผู้วิจัยจะต้องมีสมมติฐานก่อนว่าคุณลักษณะที่ศึกษามีองค์ประกอบ ประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้าง ตรงกับที่คาดคะเนไว้หรือไม่ แล้วใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มีความสอดคล้องกลมกลืนกับสมมติฐานเพียงใด

3.7.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA)

มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบร่วมที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ผลที่ได้คือลดจำนวนตัวแปรสังเกตได้โดยการสร้างเป็นตัวแปรใหม่ในรูปแบบขององค์ประกอบร่วม

3.7.2.1 ข้อตกลงเบื้องต้นและการทดสอบ

1. องค์ประกอบร่วมทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน มีความสัมพันธ์กัน
2. ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวได้รับอิทธิพลโดยตรงจากทุกองค์ประกอบ
3. ตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบเฉพาะหรือความคลาดเคลื่อนเพียงตัวเดียว

4. ความคลาดเคลื่อนทุกตัวเป็นอิสระต่อกัน เป็นอิสระจากองค์ประกอบทุกตัว

3.7.2.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

1. การเตรียมข้อมูลและการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

กัลยา วานิชย์บัญชา (2548) อธิบายว่า ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นจะต้องมีลักษณะเป็นตัวแปรต่อเนื่องหลายๆ ตัวแปรที่เก็บมาจากกลุ่มตัวอย่าง หลังจากนั้นทำการตรวจสอบว่าตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ถ้าตัวแปรมีความสัมพันธ์กันมากหรือมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญจะสามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) ได้ ถ้าตัวแปรใดไม่มีความสัมพันธ์กันหรือมีความสัมพันธ์กันน้อย ก็ไม่ควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) โดยการตรวจสอบทำได้หลายวิธี ดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

วิธีที่ 1 การตรวจสอบโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยการสร้างเมทริกซ์แสดงสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทุกคู่ (Covariance matrix/ Correlation Matrix)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าเข้าใกล้ +1 หรือ -1 แสดงว่าตัวแปรคู่นั้นมีความสัมพันธ์กันมากควรอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรคู่ใดมีค่าใกล้ศูนย์ แสดงว่าตัวแปรคู่นั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันหรือสัมพันธ์กันน้อยควรอยู่คนละองค์ประกอบ

ถ้ามีตัวแปรที่ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ หรือมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ ที่เหลือน้อยมาก ควรตัดตัวแปรนั้นออกจากการวิเคราะห์

วิธีที่ 2 ใช้สถิติ KMO (Kaiser-Meyer-Olkin measure of sampling adequacy) ซึ่งเป็นค่าที่ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์โดยเทคนิค Factor analysis โดยที่

$$KMO = \frac{\sum r_i^2}{\sum r_i^2 + \sum (partial\ correlation)^2}$$

เมื่อ r คือค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ซึ่งทำให้ค่า $0 \leq KMO \leq 1$

ถ้าค่า KMO มีค่าน้อย (เข้าสู่ศูนย์) แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ไม่เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่

ถ้าค่า KMO มีค่ามาก (เข้าสู่หนึ่ง) แสดงว่าเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) เหมาะสมกับข้อมูลที่มีอยู่

โดยทั่วไปถ้าค่า $KMO < .5$ จะถือว่า ข้อมูลที่มีอยู่ไม่เหมาะสมที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis)

Hair และคณะ (2006) (อ้างใน สุขมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554) อธิบายว่า ค่าสถิติทดสอบ KMO ดัชนีตัวนี้ มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่าจะเท่ากับ 1 เมื่อตัวแปรแต่ละตัวสามารถทำนายได้ด้วยตัวแปรอื่น โดยปราศจากความคลาดเคลื่อน ส่วนค่าในช่วงอื่นๆ แปลความหมายดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 สถิติทดสอบค่า KMO

ระดับช่วง	ความหมาย
.80 ขึ้นไป	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดีมาก
.70 - .79	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบดี
.60 - .69	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบปานกลาง
.50 - .59	เหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบน้อย
น้อยกว่า .50	ไม่เหมาะสมที่จะนำข้อมูลชุดนั้นมาวิเคราะห์องค์ประกอบ

วิธีที่ 3 Bartlett's Test of sphericity เป็นการทดสอบค่า ไค-สแควร์ (Chi-square) ของดีเทอร์มิแนนต์ (Determinant) ของเมทริกซ์สหสัมพันธ์ มีการทดสอบสมมติฐานว่าเมทริกซ์สหสัมพันธ์นั้นเป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity matrix) หรือไม่ จากสมมติฐาน

H_0 : ตัวแปรต่าง ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน

H_1 : ตัวแปรต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้น ถ้ายอมรับ H_0 แสดงว่าตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่ควรใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) แต่ถ้าปฏิเสธ H_0 (หรือยอมรับ H_1) นั่นคือตัวแปรมีความสัมพันธ์กันจึงสามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor analysis) ได้ (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554)

3.7.2.3 การสกัดองค์ประกอบขั้นต้น (Factor extraction)

จุดมุ่งหมายของการสกัดองค์ประกอบขั้นต้น คือ การหาจำนวนองค์ประกอบที่สามารถใช้แทนตัวแปรทั้งหมดทุกตัวได้ หรือ เป็นการดึงรายละเอียดจากตัวแปรมาไว้ในองค์ประกอบเดียวกัน วิธีการสกัดองค์ประกอบมีหลายวิธี (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548)

กัลยา วานิชย์บัญชา (2548) อธิบายว่า การสกัดองค์ประกอบขั้นต้น สามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธีใหญ่ ดังนี้

1. วิธีองค์ประกอบหลัก Principal Component Analysis (PCA) เป็นเทคนิคที่มีวัตถุประสงค์ที่จะนำรายละเอียดของตัวแปรที่มีจำนวนตัวแปรมาก ๆ มาไว้ในองค์ประกอบเดียวกันที่มีเพียงไม่กี่ปัจจัย โดยจะพิจารณาจากรายละเอียดทั้งหมดของแต่ละตัวแปร ในการวิเคราะห์ PCA จะสร้างการเชื่อมรวมกันเชิงเส้น (Linear combination) ของตัวแปร โดยที่

1.1 องค์ประกอบที่ 1 จะเป็น Linear combination แรกและมีรายละเอียดจากตัวแปรทั้งหมดมากที่สุด หรือกล่าวได้ว่ามีค่าแปรปรวนสูงที่สุด

1.2 องค์ประกอบที่ 2 ก็เป็น Linear combination ของตัวแปร เช่นกัน และสามารถนำรายละเอียดที่เหลือจากองค์ประกอบที่ 1 โดยพยายามนำรายละเอียดจากที่เหลือมาใส่ในองค์ประกอบที่ 2 ให้มากที่สุด โดยที่องค์ประกอบที่ 2 จะต้องตั้งฉาก (Orthogonal) กับองค์ประกอบแรก หรือกล่าวว่างค์ประกอบที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ 1 ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาการเกิด Multicollinearity

1.3 องค์ประกอบที่ 3 เป็น Linear combination ของตัวแปรเช่นกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบที่ 1 และ 2 และสามารถนำ Information ที่เหลือจากตัวแปรให้มากที่สุด

1.4 ในทำนองเดียวกัน การสร้างองค์ประกอบที่ 4, 5, ... ก็ใช้หลักเกณฑ์ดังที่กล่าวข้างต้นเหมือนกัน

2. วิธีองค์ประกอบร่วม Common Factor Analysis (CFA) เป็นเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักการแบบเดียวกับ PCA คือ จะสร้างองค์ประกอบเพื่อลดจำนวนตัวแปร แต่หลักเกณฑ์ของ CFA จะพยายามทำให้ค่าความแปรปรวนเฉพาะส่วนขององค์ประกอบร่วมมากที่สุด โดยไม่พิจารณาถึงค่าที่ไม่ซ้ำ (Unique Factor) วิธีองค์ประกอบร่วม (Common Factor Analysis: CFA) วิธีนี้สามารถแบ่งได้เป็น 5 วิธีดังนี้คือ

2.1 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ปรับน้ำหนัก (Unweighted Least Square) เป็นวิธีการสกัดปัจจัย โดยจะกำหนดจำนวนไว้ตายตัวและพยายามหาเมทริกซ์ของปัจจัย (Factor Pattern Matrix) ที่ทำให้ผลรวมของความแตกต่างกำลังสองระหว่างเมทริกซ์ที่คำนวณได้หรือเมทริกซ์ความสัมพันธ์ที่สร้างขึ้นใหม่และเมทริกซ์ความสัมพันธ์เดิมระหว่างตัวแปรมีค่าน้อยที่สุด

2.2 วิธีกำลังสองน้อยที่สุดทั่วไป (Generalized Least Square: GLS) เป็นวิธีการที่ใช้หลักเกณฑ์อย่างเดียวกันกับวิธีอื่นๆ นอกเหนือไปจากวิธีองค์ประกอบหลัก เพียงแต่มีการถ่วงน้ำหนักความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงปฏิภาคกลับกับความเด่นเฉพาะ (Uniqueness) ของตัวแปรนั้น โดยให้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความเด่นเฉพาะมาก มีน้ำหนักน้อยกว่าค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีความเด่นเฉพาะต่ำ ซึ่งความเด่นเฉพาะของตัวแปรคือ อัตราความไม่สัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสองตัว สามารถวัดได้จากค่าสัมประสิทธิ์ ความสัมพันธ์เชิงส่วน (Partial Correlation Coefficient)

2.3 วิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM) สหสัมพันธ์ของตัวแปรถูกถ่วงน้ำหนักด้วยอินเวอร์สขององค์ประกอบเฉพาะของส่วนตัวแปร เช่นเดียวกับวิธีกำลังสองน้อยที่สุดทั่วไป สิ่งที่แตกต่างกัน คือ เกณฑ์ที่จะใช้หยุดการคำนวณทวนซ้ำ ซึ่งมีแตกต่างกัน 3 แบบ คือ วิธีหาองค์ประกอบคาโนนิคอล (Canonical factoring) วิธีดีเทอร์มิแนนต์ของเมทริกซ์สหสัมพันธ์เศษเหลือมีค่าสูงสุด (Maximum residual correlation matrix) และวิธีการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล เกณฑ์ของวิธีหาองค์ประกอบคาโนนิคอล คือ การให้ได้ค่าสหสัมพันธ์คาโนนิคอลระหว่างองค์ประกอบร่วมกับตัวแปรสังเกตได้มีค่าสูงสุด เกณฑ์ของวิธีดีเทอร์มิแนนต์สหสัมพันธ์เศษเหลือมีค่าสูงสุด คือ ลักษณะตามชื่อของวิธีนั้น คือ การให้ดีเทอร์มิแนนต์ของเมทริกซ์ผลต่างระหว่างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้ และเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าสูงสุด ส่วนเกณฑ์ของวิธีการวิเคราะห์โมเดลลิสเรลใช้การทดสอบค่าไค-สแควร์ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างเมทริกซ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้กับเมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้

2.4 วิธีอัลฟา (Alpha Method) ใช้หลักการเดียวกับวิธีการแยกปัจจัยแบบอื่นๆ คือ มีการตั้งข้อสมมติฐานไว้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีส่วนประกอบ 2 ส่วน คือ ปัจจัยร่วมและปัจจัยเฉพาะ แต่ที่แตกต่าง คือ แทนที่จำนวนกรณีที่จะใช้ในการวิเคราะห์เป็นจำนวนตัวอย่าง กลับถือว่าจำนวนตัวแปรนั้นเป็นตัวอย่างของคุณสมบัติของประชากร (Population Parameters) วัตถุประสงค์ของวิธีการแยกปัจจัยโดยอาศัยค่าอัลฟา คือ หาปัจจัยที่เป็นตัวแทนของคุณสมบัติของประชากร หรือมีอัตราการใช้ได้ทั่วไปสูงสุด (Maximum Generalizability) อัตราการใช้ได้ทั่วไปที่วัดได้โดยค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้คือ กูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Reliability Coefficient) หรือค่าอัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) วิธีการแยกปัจจัยดังกล่าวนี้ สมมติว่าตัวแปรนั้นได้มาจากข้อมูลของประชากรทั้งหมด แต่ตัวแปรนั้นเป็นตัวอย่างของตัวแปรทั้งหมด

2.5 วิธีเงา (Image Method) การแยกปัจจัยอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งสมมติว่าตัวแปรแต่ละตัวแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกิดจากปัจจัยร่วมและส่วนที่เกิดจากปัจจัยเฉพาะสัดส่วนที่แน่นอนของทั้งสองส่วนนี้คำนวณได้จากการประมาณ โดยอาศัยเมทริกซ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทฤษฎีเงา (Image Theory) ซึ่งกัทแมน (Guttman) เป็นผู้พัฒนา ส่วนที่เป็นส่วนร่วมของตัวแปรคาดประมาณได้จากความสัมพันธ์เชิงเส้นของตัวแปรตัวนั้นกับตัวแปรที่เหลือทั้งหมด ส่วนที่เรียกว่าเงาของตัวแปรนั้น (The Image of the Variable) ส่วนเฉพาะของตัวแปรก็คือ ส่วนที่ไม่สามารถคาดประมาณได้จากความสัมพันธ์เชิงเส้นกับตัวแปรอื่น ส่วนนี้เรียกว่า ด้านเงา (Anti - image)

กลยา วานิชย์บัญชา (2548) ที่อธิบายต่อว่า 5 วิธีข้างต้น จะทำให้ได้ตัวเลขที่เป็นค่าถ่วงน้ำหนักของตัวแปรที่มีต่อตัวประกอบตัวนั้นๆ ซึ่งมีค่าถ่วงน้ำหนัก (Factor loading) ที่แสดงถึงขอบเขตความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบตัวประกอบที่สมมติขึ้นหรือที่เรียกว่า สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับองค์ประกอบนั่นเอง การที่จะเลือกว่าวิธีใดจะเหมาะสม ซึ่งจะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ของแต่ละวิธี โดยทุกวิธีมีวัตถุประสงค์เพื่อหาค่าน้ำหนักหรือค่าน้ำหนักองค์ประกอบนั่นเอง

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีสกัดองค์ประกอบแบบวิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM) วิธีนี้จะสกัดปัจจัยโดยการประมาณค่าพารามิเตอร์ที่ทำให้เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่าใกล้เคียงกับเมตริกซ์ที่ได้จากข้อมูล ซึ่งทางสังคมศาสตร์ได้มีการระบุถึงการใช่วิธีนี้เพื่อความเหมาะสมกับการใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยมีเงื่อนไขว่า ข้อมูลตัวอย่งนั้น (ตัวแปร) ต้องมีการแจกแจงแบบ Multivariate Normal เนื่องจากการใช้เทคนิคของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ต้องวิเคราะห์จากค่าวิธีกำลังสองน้อยที่สุดทั่วไป (สุภมาส อังสุโชติ และคณะ, 2554)

3.7.2.4 การหมุนแกนองค์ประกอบ (Factor Rotation)

จำเริญ จิตรหลัง (2548: 15) อธิบายว่า การหมุนแกนองค์ประกอบเพื่อการสร้างโมเดลวิเคราะห์องค์ประกอบ (Rotation to a terminal solution) เป็นขั้นตอนการดำเนินการแยกตัวแปรให้เด่นชัดว่า ตัวแปรหนึ่งๆ ควรจะจัดอยู่ในกลุ่มองค์ประกอบใดหรือในปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง เนื่องจากในการสกัดปัจจัยจะได้ปัจจัยหลายปัจจัย ซึ่งแต่ละปัจจัยจะเกิดจากการรวมตัวกันของตัวแปรในรูปแบบเชิงเส้นตรง แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ตัวแปรหนึ่งๆ ซึ่งอาจจะเป็นสมาชิกในหลายปัจจัยซึ่งยากต่อการแปลความหมายของปัจจัยในกลุ่มนั้น และการกำหนดชื่อปัจจัยหรืออาจกล่าวได้ว่า ความหมายของแต่ละปัจจัยไม่ชัดเจน

การหมุนแกนเป็นวิธีการที่จะทำให้ตัวแปรของแต่ละตัวแปรในปัจจัยหนึ่งๆ ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 วิธีใหญ่ๆ ดังนี้ (จำเริญ จิตรหลัง, 2548)

1. การหมุนแกนแบบมุมฉาก (Orthogonal) เป็นวิธีการหมุนแกนแบบที่ให้แกนของปัจจัยหมุนจากตำแหน่งเดิมในลักษณะตั้งฉากตลอดเวลาที่มีการหมุนแกน เรียกว่าเป็นการหมุนแกนแบบที่ปัจจัยแต่ละปัจจัยไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ซึ่งวิธีการหมุนแกนแบบมุมฉาก สามารถแบ่งได้เป็น 3 วิธีย่อยๆ ดังนี้

1.1 แบบควอดติแมกซ์ (Quartimax) วิธีการนี้มีวัตถุประสงค์ของการหมุนแบบควอดติแมกซ์ คือ การลดความซ้ำซ้อนเชิงตัวประกอบของตัวแปรน้อยลงที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยการหมุนแกนของ ตัวประกอบไปในทิศทางที่ทำให้ตัวแปรมีน้ำหนักสูงต่อตัวประกอบหนึ่ง และไม่มีหรือแทบจะไม่มีน้ำหนักต่อตัวประกอบอื่นๆ อีก ความสลับซับซ้อนเชิงตัวประกอบของตัวแปรวัดได้จากค่าความแปรปรวนรวมจากกำลังสองของน้ำหนักของตัวประกอบของตัวแปร อัตราค่าความแปรปรวนรวมวัดได้จากค่าเฉลี่ยของกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจากค่าเฉลี่ย ซึ่งอัตราความแปรปรวนรวมมากที่สุด เมื่อตัวแปรตัวหนึ่งมีกำลังสองของน้ำหนักของตัวแปรค่าใดค่าหนึ่งในแถวเท่ากับ ค่าความร่วมกันและค่าที่เหลือเป็นศูนย์ ดังนั้น ค่าสูงสุดของอัตราความร่วมกันของกำลังสองของน้ำหนักตัวประกอบ คือ ความสลับซับซ้อนที่ง่ายที่สุดของตัวแปรนั้น

1.2 แบบวาริแมกซ์ (Varimax) วิธีการนี้พยายามที่จะลดจำนวนตัวแปรที่มีค่าน้ำหนักปัจจัยมากบนแต่ละปัจจัยให้เหลือน้อยที่สุด จะทำให้ได้เฉพาะตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์ในการรวมตัวแบบเชิงเส้นสูงหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ มุ่งไปที่ความแตกต่างหรือความแปรปรวนของแต่ละตัวประกอบโดยพยายามทำให้ตัวประกอบแต่ละคอลัมน์แตกต่างกันให้มากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้มีการตีความหมายของปัจจัยได้ง่ายขึ้น

1.3 แบบอิกวาแมกซ์ (Equamax) เป็นวิธีการการผสมระหว่างแบบควอดริกแมกซ์ และแบบวาริแมกซ์ที่ต้องการให้มีการแปรความหมายทั้งปัจจัยและของตัวแปร โดยเป็นการลดจำนวนทั้งตัวแปรในแต่ละปัจจัยและลดจำนวนปัจจัยที่ใช้อธิบายความหมายของตัวแปรนั้นๆ

2. การหมุนแกนแบบมุมแหลม (Oblique Rotation) เป็นวิธีการหมุนแกนแบบที่ให้แกนของปัจจัยหมุนจากตำแหน่งเดิมในลักษณะเป็นมุมแหลม และไม่มีการตั้งฉากกันตลอดเวลาที่มีการหมุนแกนนั้น โดยการหมุนแกนแบบนี้ เรียกเป็น Direct Oblimin และ Promax สามารถที่จะระบุระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโดยการกำหนดจำนวนองศาของมุมแหลมตั้งแต่ 0 ถึง 90 องศา แต่ถ้าต้องการให้ปัจจัยที่ได้มีความสัมพันธ์กันสูงให้กำหนดค่าของจำนวนองศาให้มีค่าต่ำๆ (ถ้ากำหนดเป็น 0 องศา แสดงว่าให้ปัจจัยนั้น มีความสัมพันธ์กันที่สูงที่สุด) แต่ถ้าต้องการให้ปัจจัยที่จะได้ มีความสัมพันธ์กันน้อยให้มีการกำหนดค่าของจำนวนองศาสูงๆ (ถ้ากำหนดเป็น 90 องศา แสดงว่าปัจจัยนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กันเลย ซึ่งจะกลายเป็นการหมุนแกนแบบมุมฉาก)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยใช้วิธีหมุนแกนองค์ประกอบ แบบมุมแหลม เนื่องจาก Promax สามารถที่จะระบุระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยได้ดีที่สุด

3.7.2.5 การกำหนดชื่อองค์ประกอบ

ขั้นตอนสุดท้าย คือ การกำหนดชื่อองค์ประกอบ (Factor Meaning) ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะต้องกำหนดชื่อองค์ประกอบหรือตัวแปรที่ได้ เพื่อจะได้ทราบว่าตัวแปรใดควรอยู่ในองค์ประกอบใด จำเริญ จิตรหลัง (2548) ระบุว่า การกำหนดชื่อองค์ประกอบ เป็นการพิจารณาว่า ในปัจจัยนั้นๆ ประกอบด้วยตัวแปรอะไรบ้างที่เป็นสมาชิกอยู่แต่เนื่องจากในปัจจัยหนึ่งๆ ประกอบไปด้วยตัวแปรทุกตัวที่เป็นสมาชิก โดยมีน้ำหนักของการเป็นสมาชิกแตกต่างกัน ดังนั้นก่อนจะให้ความหมายแก่ปัจจัยใด ๆ ควรจะต้องพิจารณาเลือกตัวแปรที่น่าจะเป็นสมาชิกของปัจจัยนั้นๆ มากที่สุด หลังจากนั้นจึงให้ความหมายแก่ปัจจัยที่ได้แต่ละปัจจัย ซึ่งขั้นตอนในการพิจารณา มีดังนี้ (จำเริญ จิตรหลัง, 2548: 9)

1. การจัดตัวแปรเข้าเป็นสมาชิกเพียงปัจจัยเดียว เป็นขั้นตอนการแยกตัวแปรให้เห็นชัดว่าตัวแปรหนึ่งๆ ควรจะจัดอยู่ในกลุ่มหรือในปัจจัยใดโดยนำค่าน้ำหนักปัจจัยหรือสัมประสิทธิ์ของแต่ละปัจจัย (Factor Loading) ที่ได้ เลือกเฉพาะองค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalues หรือค่า Percent of Variance สูง โดยการพิจารณาที่ค่าน้ำหนัก โดยพิจารณาเลือกน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าตั้งแต่ 0.3 (ทั้งเครื่องหมาย + หรือ - ก็ตาม) ขึ้นไป (Hair, 1995) แต่ถ้าค่าตั้งแต่ 0.3 อยู่บนตัวประกอบหลายตัว ให้เลือกค่าน้ำหนักที่สูงสุดบนตัวประกอบนั้นๆ

2. เลือกตัวแปรที่มีผลสูงต่อปัจจัย จากขั้นตอนที่ผ่านมาถึงแม้จะได้ตัวแปรที่เป็นสมาชิกในปัจจัยเดียวแต่ตัวแปรบางตัวที่เข้ามาเป็นสมาชิกในปัจจัยอาจจะมีย่าน้ำหนัก การเข้าร่วมตัวหรือมีผล

ต่อการอธิบายปัจจัยนั้นๆ ได้ต่ำ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าถึงแม้จะไม่มีตัวแปรดังกล่าวก็สามารถให้ความหมายของปัจจัยได้เพียงพอแล้ว การพิจารณาจะพิจารณาจากค่าน้ำหนัก หรือสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรจากตัวแบบการรวมตัวแบบเส้นตรง โดยจะเลือกตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สูง ซึ่งอาจจะใช้วิธีทดสอบความสัมพันธ์ทางสถิติ

3. การให้ความหมายแก่ปัจจัย เป็นขั้นตอนที่จะต้องให้ความหมายหรือกำหนดชื่อแก่แต่ละปัจจัยซึ่งในขั้นตอนนี้จะต้องอาศัยประสบการณ์ในการกำหนด หรือให้ชื่อที่สื่อความหมายแก่แต่ละปัจจัยจะทำให้ได้โดยการพิจารณาลักษณะของตัวแปรที่อยู่ในปัจจัยนั้นๆ การตั้งชื่อให้แต่ละองค์ประกอบ มีกฎในการตั้งชื่อดังนี้ ชื่อขององค์ประกอบควรจะสั้น ซึ่งอาจจะตั้งชื่อเพียง 1- 2 คำ เพื่อสื่อความหมายที่สอดคล้องกันระหว่างตัวแปรที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้นๆ ซึ่งถ้าผู้วิจัยค้นคว้ามาตามโครงสร้างของทฤษฎี ผู้วิจัยอาจจะต้องการใช้ชื่อองค์ประกอบตามทฤษฎีที่ได้ค้นคว้ามา หรือผู้วิจัยอาจจะตั้งชื่อใหม่ที่สอดคล้องกับแนวคิดของผู้วิจัยเอง

สรุปได้ว่า ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ ในการวิเคราะห์และอธิบายผล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการมีขั้นตอนการวิจัย ตามลำดับ ดังนี้

1. การเตรียมข้อมูลและการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS
2. การสกัดองค์ประกอบ โดยใช้วิธีสกัดองค์ประกอบแบบวิธีความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM)
3. การหมุนแกนองค์ประกอบ โดยใช้วิธีหมุนแกนองค์ประกอบแบบมุมแหลม (Promax)
4. การกำหนดชื่อองค์ประกอบ โดยใช้วิธีการแบ่งการตั้งชื่อ โดยใช้เกณฑ์ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES)

3.7.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

กัลยา วานิชย์บัญชา (2548) อธิบายว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบทฤษฎี เพื่อสำรวจและระบุองค์ประกอบ และเพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างตัวแปรใหม่ แต่การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถวิเคราะห์โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นน้อยกว่าการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เช่น การยอมให้การวัดตัวแปรสังเกตมีความคลาดเคลื่อน ซึ่งความคลาดเคลื่อนอาจสัมพันธ์กันได้

หลักการเบื้องต้นของการวิเคราะห์ คือ ผู้วิจัยต้องมีสมมติฐานภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีว่าองค์ประกอบใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรที่สังเกตได้ องค์ประกอบใดมีความสัมพันธ์กัน

3.7.3.1 ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ข้อมูลองค์ประกอบเชิงยืนยัน

1. ข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติ

1.1 ข้อตกลงทางสถิติทั่วไป

1.1.1 ข้อมูลมีลักษณะการแจกแจงเป็นปกติ (Normal Distribution)

1.1.2 มีความเป็นเอกพันธ์ของการกระจาย (Homoscedasticity)

1.1.3 ความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละคู่เป็นแบบเส้นตรง (Linear Relationships)

1.2 การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (เพชรร้อย สิ่งข้างซ้าย, 2549) แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัย สรุปไว้ในงานของ เพชรร้อย สิ่งข้างซ้าย (2549) แสดงในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง สำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบในการวิจัย

แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง	ขนาดตัวอย่าง (n)
<p>1. พิจารณาการใช้ขนาดตัวอย่างสำหรับวิเคราะห์องค์ประกอบอย่างเดียว</p> <p>1.1 คอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992)</p>	<p>1.1 ได้เสนอขนาดตัวอย่างดังนี้</p> <p>จำนวน 50 ราย ถือว่า แย่มาก (very poor)</p> <p>จำนวน 100 ราย ถือว่า ไม่ดี (poor)</p> <p>จำนวน 200 ราย ถือว่า พอใช้ได้ (fair)</p> <p>จำนวน 300 ราย ถือว่า ดี (as a good)</p> <p>จำนวน 500 ราย ถือว่า ดีมาก (as excellent)</p>
<p>1.2 ตามกฎหัวแม่มือหรือกฎอย่างง่าย (rule of thumb)</p>	<p>1.2 การวิเคราะห์องค์ประกอบควรมีขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 300 ราย</p>

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง	ขนาดตัวอย่าง (n)																														
<p>2. การใช้ขนาดตัวอย่างขึ้นอยู่กับจำนวนองค์ประกอบที่ต้องการวิเคราะห์</p> <p>2.1 ถ้าการวิจัยนั้นมีจำนวนองค์ประกอบน้อย (2-3 องค์ประกอบ) และ/หรือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำมาก</p> <p>2.2 กรณีจำนวนองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ หรือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบมากกว่า 0.6</p>	<p>2.1 ขนาดตัวอย่างแค่ 150 รายก็เพียงพอ</p> <p>2.2 ไม่จำเป็นต้องระบุจำนวนตัวอย่าง</p>																														
<p>2. การใช้ขนาดตัวอย่างขึ้นอยู่กับจำนวนองค์ประกอบที่ต้องการวิเคราะห์ (ต่อ)</p> <p>2.3 จำนวนองค์ประกอบมีเท่ากับ 10 องค์ประกอบหรือน้ำหนักองค์ประกอบน้อยกว่า 0.4</p> <p>2.4 การวิจัยนั้นมีจำนวนองค์ประกอบน้อย (2-3 องค์ประกอบ) และ/หรือมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบต่ำมาก</p>	<p>2.3 ตัวอย่างควรมีมากกว่า 150 ราย</p> <p>2.4 ขนาดตัวอย่าง ควรมีอย่างน้อย 300</p>																														
<p>3. การใช้ขนาดตัวอย่างขึ้นกับการกำหนดค่าน้ำหนักประกอบเป็นเกณฑ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อ จำนวนตัวอย่าง</p>	<table border="1"> <tbody> <tr> <td>Factor loading</td> <td>.30</td> <td>.35</td> <td>.40</td> <td>.45</td> <td>.50</td> </tr> <tr> <td>n</td> <td>350</td> <td>250</td> <td>200</td> <td>150</td> <td>120</td> </tr> <tr> <td>Factor loading</td> <td>.55</td> <td>.60</td> <td>.65</td> <td>.70</td> <td>.75</td> </tr> <tr> <td>n</td> <td>100</td> <td>85</td> <td>70</td> <td>60</td> <td>50</td> </tr> </tbody> </table>	Factor loading	.30	.35	.40	.45	.50	n	350	250	200	150	120	Factor loading	.55	.60	.65	.70	.75	n	100	85	70	60	50						
Factor loading	.30	.35	.40	.45	.50																										
n	350	250	200	150	120																										
Factor loading	.55	.60	.65	.70	.75																										
n	100	85	70	60	50																										
<p>4. ขนาดจำนวนตัวอย่างขึ้นกับค่าวิกฤตที่ใช้ทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th>n</th> <th>C.V.</th> <th>n</th> <th>C.V.</th> <th>n</th> <th>C.V.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>50</td> <td>.361</td> <td>180</td> <td>.192</td> <td>400</td> <td>.129</td> </tr> <tr> <td>80</td> <td>.286</td> <td>200</td> <td>.182</td> <td>600</td> <td>.105</td> </tr> <tr> <td>100</td> <td>.256</td> <td>250</td> <td>.163</td> <td>800</td> <td>.091</td> </tr> <tr> <td>140</td> <td>.271</td> <td>300</td> <td>.149</td> <td>1000</td> <td>.081</td> </tr> </tbody> </table>	n	C.V.	n	C.V.	n	C.V.	50	.361	180	.192	400	.129	80	.286	200	.182	600	.105	100	.256	250	.163	800	.091	140	.271	300	.149	1000	.081
n	C.V.	n	C.V.	n	C.V.																										
50	.361	180	.192	400	.129																										
80	.286	200	.182	600	.105																										
100	.256	250	.163	800	.091																										
140	.271	300	.149	1000	.081																										

ตารางที่ 3.6 (ต่อ)

แนวคิดการใช้ขนาดตัวอย่าง	ขนาดตัวอย่าง (n)
5. การใช้ขนาดตัวอย่างขึ้นกับจำนวนข้อคำถาม (set of items)	5. ขนาดของตัวอย่างสำหรับใช้กับสถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเท่ากับ 10 เท่าของจำนวนข้อคำถามที่ใช้ เช่น มีชุดคำถามที่มีจำนวนข้อคำถาม 50 ข้อ ดังนั้น นักวิจัย ควรใช้จำนวนขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 500 ราย

ที่มา: เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย (2549)

3.7.3.2 ข้อตกลงเบื้องต้นเรื่องประมาณค่าพารามิเตอร์ (Bollen อ้างในอัจฉรา พลายเวช, 2549)

โมเดลองค์ประกอบที่มีค่าพารามิเตอร์สมเหตุสมผล อาจมีความสอดคล้องกับข้อมูลต่ำก็ได้ (Mueller, 1996) (อ้างถึงในอัจฉรา พลายเวช, 2549) ในปัจจุบันยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าค่าสถิติตัวใดดีที่สุดในการวัดความสอดคล้องของโมเดล จึงได้มีการกำหนดค่าสถิติเหล่านี้ให้โดยอัตโนมัติ ผู้วิจัยจึงควรพิจารณาเลือกใช้ค่าสถิติเอง การตรวจสอบค่าสถิติวัดความสอดคล้องของโมเดลมีหลายค่า ดังแสดงในตารางที่ 3.7

ตารางที่ 3.7 ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนี	ชื่อดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้	อ้างอิง
χ^2/df	Normed Chi-square	< 3	Carmines and Mclver (1981); Ullman (2001)
p	Probability value	> .05	
CFI	Comparative fit index	\geq .95	Carlson and Mulaik (1993)
TLI	Tucker-Lewis index	\geq .95	Hu and Bentler (1998)
SRMR	Standardised root mean square residual	< .08	Byrne (1994, 2001); Hair et al. (2006)

ตารางที่ 3.7 (ต่อ)

ดัชนี	ชื่อดัชนี	เกณฑ์ที่ใช้	อ้างอิง
RMSEA	Root mean square error of approximation	< .06	Yu (2002)
HOELTER	Hoelter's critical N (ณ ระดับนัยสำคัญ 95%)	≥ 200	Hoelter (1983)

ที่มา: Kumsuprom (2010: 184)

ในงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้ (กริช แรงสูงเนิน, 2554: 74-78)

1. Chi-square (χ^2) หรือ ค่าไคสแควร์ เป็นค่าที่ใช้ตัดสินระดับความเหมาะสมของโมเดลสมมติฐาน ซึ่งเป็นตัววัดความเหมาะสมของโมเดล นั่นคือ ถ้าค่า p-value ต่ำกว่า 0.05

2. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) หรือ ค่า RMSEA เป็นค่าที่แสดงความเหมาะสมของโมเดล ซึ่งค่าที่ดีที่สุดเป็นศูนย์ ซึ่งค่าความเหมาะสมของค่าโมเดลควรอยู่ระหว่าง 0.05 – 0.08

3. Standardised Root Mean Square Residual (SRMR) หรือ ค่า SRMR เป็นค่าที่ควรอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 ซึ่งเป็นช่วงที่ยอมรับได้ และค่าที่เป็นศูนย์ถือว่าเป็นค่าที่ดีที่สุด

4. Comparative Fit Index (CFI) หรือ ค่า CFI เป็นค่าเปรียบเทียบสัดส่วนที่ปรับให้ดีขึ้นค่าเหมาะสมรวมของโมเดลที่ศึกษา

5. The Tucker Lewis Index (TLI) หรือ ค่า TLI เป็นการคำนวณหาปริมาณที่เปลี่ยนแปลงจากการเปรียบเทียบระหว่างโมเดลสมมติฐานกับโมเดล Null model ต่อจำนวน Degree of freedom หากด้วยโมเดลอิสระ

กล่าวโดยสรุป ความแตกต่างระหว่างการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงสำรวจกับการวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงยืนยัน คือ การวิเคราะห์ห้วงองค์ประกอบเชิงสำรวจเป็นการนำตัวแปรสังเกตได้มาหาความสัมพันธ์ เมื่อได้กลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันแล้ว ผู้วิจัยจะตั้งชื่อองค์ประกอบให้สอดคล้องกับกลุ่มของตัวแปรที่อยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

ส่วนการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นการศึกษายืนยันทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษาก่อนว่าคุณลักษณะที่ผู้วิจัยต้องการศึกษามีองค์ประกอบใดบ้าง และองค์ประกอบนั้นๆ วัดได้ด้วยตัวแปรสังเกตตัวใด จากนั้นก็จะกำหนดเป็นโมเดลองค์ประกอบ และทำการเก็บข้อมูล จากนั้นทำการวิเคราะห์โมเดลที่กำหนดไว้ว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ (สุกมาส อังศุโชติ และคณะ, 2554)

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 2 วิธี ในการศึกษาว่าสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของผู้บริหารสายบัญชีในสถานประกอบการที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรม ควรประกอบด้วยเรื่องใดบ้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกที่จะใช้ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจก่อน เพื่อทดสอบให้มั่นใจว่าตัวแปรสังเกตได้ มีความสัมพันธ์กันและสามารถจัดกลุ่มได้ตามที่กำหนดใน IES ทั้ง 3 ฉบับ จริงหรือไม่ จากนั้น ผู้วิจัยจะนำกลุ่มของตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน ที่เป็นผลจากการศึกษามาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

3.8 บทสรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงระเบียบวิธีวิจัย กรอบแนวคิดในการวิจัยและเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ในบทที่ 4 ถัดไป จะกล่าวถึงผลการศึกษา ซึ่งแสดงผลการวิจัย แยกตามค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาว่า ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย นักวิชาชีพบัญชีควรประกอบด้วยความรู้ ความสามารถใดบ้าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน การนำเสนอผลการวิจัยสามารถสรุปแยกตามวิธีทางสถิติที่ใช้ศึกษา ดังต่อไปนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน
- 4.2 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงสำรวจ
- 4.3 การวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยัน

4.1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติและตัวแปรองค์ประกอบต่างๆ เพื่อความสะดวกในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

AFK	แทน ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน (IES2A1 – IES2A6)
ORK	แทน ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ (IES2B1 – IES2B10)
KIT	แทน ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IES2C1 – IES2C4)
KITA	แทน ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (IES2C5 – IES2C8)
Intellectual	แทน ทักษะทางปัญญา (IES3A1 – IES3A3)
Technical	แทน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน (IES3B1 – IES3B6)
Personal	แทน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (IES3C1 – IES3C7)
Interpersonal	แทน ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (IES3D1 – IES3D5)
Communication	แทน ทักษะทางการสื่อสาร (IES3D6 – IES3D9)
Organizational	แทน ทักษะทางองค์กรและการจัดการ (IES3E1 – IES3E4)

Ethics Values	แทน ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (IES4.1 – IES4.7)
M	แทน ค่าเฉลี่ย
SD	แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
CV	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย
TLI	แทน ดัชนีวัดความสอดคล้อง
CFI	แทน ดัชนีวัดความสอดคล้องเปรียบเทียบ
SRMR	แทน รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือมาตรฐาน
RMSEA	แทน รากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคาดเคลื่อน
df	แทน องศาอิสระ
p	แทน ค่าความน่าจะเป็น
R ²	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 453 คน ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลจากสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยทั่วประเทศ ดังตารางที่ 4.1 – 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะ	จำนวน (n=453)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	132	29.10
หญิง	321	70.90
2. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	6	1.3
25 – 35 ปี	48	10.60
36 – 45 ปี	230	50.80
46 – 55 ปี	144	31.80
55 ปี ขึ้นไป	25	5.50

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน (n=453)	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	290	64.00
ปริญญาโท	153	33.80
ปริญญาเอก	10	2.20
4. ประสบการณ์การทำงาน		
น้อยกว่า 3 ปี	5	1.10
3-5 ปี	26	5.70
6-10 ปี	232	51.20
10 ปีขึ้นไป	190	41.90

ลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปได้จากตารางที่ 4.1 ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.90 ส่วนเพศชายคิดเป็นร้อยละ 29.10
2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 82.60 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยคิดเป็นร้อยละ 64.00 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 33.80
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานอยู่ในช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.20 รองลงมา คือ ประสบการณ์ที่มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 41.90 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของข้อมูลส่วนธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะ	จำนวน (n=453)	ร้อยละ
1. ขนาดขององค์กร		
เล็ก	24	5.30
กลาง	159	35.10
ใหญ่	270	59.60
2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง		
ผลิตสินค้า	422	93.20
ให้บริการ	25	5.50
อื่นๆ	6	1.30
3. ลักษณะการจัดตั้งเพื่อสนับสนุนงานบริษัทแม่		
ญี่ปุ่น	171	37.70
สหรัฐอเมริกา	32	7.10
จีน	24	5.30
ไต้หวัน	10	2.20
อังกฤษ	11	2.40
ไทย	149	32.90
ประเทศอื่นๆ	56	12.40
4. ประเภทของกลุ่มอุตสาหกรรม		
อาหารและเครื่องดื่ม	34	7.60
กระดาษและการพิมพ์	12	2.70
ปุ๋ย สี และเคมีภัณฑ์	44	9.80
ยาง พลาสติก และหนังเทียม	31	6.90
เหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะ	56	12.40
รถยนต์ เครื่องจักร และอะไหล่	35	7.80
เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ วิทยาศาสตร์	82	18.20
ยานยนต์ และการขนส่ง	104	23.00
อัญมณี	12	2.70
อุตสาหกรรมอื่นๆ	43	8.90

ลักษณะขององค์กรที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่ในปัจจุบัน สามารถสรุปได้จากตารางที่ 4.2 ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่ในการนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 59.60 รองลงมาคือทำงานอยู่ในองค์กรธุรกิจขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.10 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ทำงานอยู่ในองค์กรขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 5.30
2. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรที่ทำการผลิตสินค้า คิดเป็นร้อยละ 93.20 รองลงมาคือองค์กรที่ทำหน้าที่ให้บริการ คิดเป็นร้อยละ 5.50
3. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรที่บริษัทแม่จัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 67.10 (ส่วนใหญ่เป็นบริษัทแม่ในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.70) ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 32.90 เป็นของบริษัทแม่จัดตั้งขึ้นในประเทศไทย
4. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในองค์กรที่ประกอบธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมบริการ (Servicing Industry) ซึ่งได้แก่ ยานยนต์และการขนส่ง, เหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะ, ปุ๋ย สีและเคมีภัณฑ์, เครื่องยนต์ เครื่องจักรและอะไหล่ คิดเป็นร้อยละ 53 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด รองลงมา คือ ประเภทอุตสาหกรรมในครัวเรือน ประกอบด้วย อาหารและเครื่องดื่มและเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 25.80 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละในส่วนของคุณลักษณะเฉพาะสถานประกอบการ

ลักษณะ	จำนวน (n=453)	ร้อยละ
1. พื้นที่ตั้งของธุรกิจ		
ภาคเหนือ	43	9.50
ภาคกลาง	190	41.90
ภาคตะวันออก	206	45.50
ภาคใต้	14	3.10
2. เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้ประกอบธุรกิจ		
เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (GIZ)	351	77.50
เขตประกอบการเสรี (I-EA-T Free Zone)	102	22.50

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ลักษณะ	จำนวน (n=453)	ร้อยละ
3. สิทธิประโยชน์จากการลงทุน		
ก.น.อ.	128	28.30
BOI.	325	71.70

ลักษณะเฉพาะของสถานประกอบการที่ผู้ตอบแบบสอบถามประกอบธุรกิจอยู่ในปัจจุบัน สามารถสรุปได้จากตารางที่ 4.3 ดังนี้

1. พบว่าสถานประกอบการของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 41.90 สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 9.50 และ 3.10 ตามลำดับ

2. เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้ให้สำหรับการประกอบธุรกิจส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Industrial Zone) คิดเป็นร้อยละ 77.50 และเขตอุตสาหกรรมประกอบการเสรี (I-EA-T Free Zone) คิดเป็นร้อยละ 22.50

3. โดยได้รับสิทธิประโยชน์การลงทุนจากบีโอไอ คิดเป็นร้อยละ 71.70 และจากการนิคมอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 28.30

ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรที่สังเกตได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Std.) ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (C.V.) ซึ่งจะใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 453 สถานประกอบการ ตามตารางที่ 4.4 ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์ความแปรผันของตัวแปรที่สังเกตได้

รหัส	ตัวแปร	Mean	Std.	C.V.
2A1	การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน	4.25	.54	.13
2A2	การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร	4.20	.57	.13
2A3	การบัญชีภาษีอากรและการคำนวณ	4.08	.64	.16
2A4	กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์	4.00	.70	.18
2A5	การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี	4.03	.69	.17
2A6	ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ	4.10	.67	.16
2B1	ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์	3.53	.61	.17
2B2	ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	3.55	.65	.18
2B3	ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล	3.48	.63	.18
2B4	ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ	3.70	.69	.19
2B5	ความรู้ด้านการทำงานของตลาดการเงิน	3.70	.74	.20
2B6	ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ	3.52	.68	.19
2B7	ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร	3.62	.72	.20
2B8	ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์	3.58	.67	.19
2B9	ความรู้ด้านการตลาด	3.69	.72	.19

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	Mean	Std.	C.V.
2B10	ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์	3.56	.70	.20
2C1	ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.91	.57	.14
2C2	ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.85	.67	.17
2C3	สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	3.81	.67	.18
2C4	สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.10	.64	.16
2D1	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ	3.32	.86	.26
2D2	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ	3.25	.86	.26
2D3	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ	3.23	.86	.27
2D4	ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	3.32	.86	.26
3A1	ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	4.13	.55	.13
3A2	ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์	4.09	.58	.14
3A3	ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน	4.09	.57	.14
3B1	ความชำนาญทางด้านตัวเลข	4.27	.67	.16
3B2	ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.11	.70	.17
3B3	วิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง	3.95	.76	.19

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	Mean	Std.	C.V.
3B4	การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement)	3.74	.76	.20
3B5	การรายงานทางการเงิน (Reporting)	4.15	.68	.16
3B6	ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	3.91	.66	.17
3C1	ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้	4.45	.63	.14
3C2	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.44	.63	.14
3C3	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.40	.62	.14
3C4	ความสามารถที่จัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา	4.47	.59	.13
3C5	ความสามารถที่จะเข้าร่วมปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง	4.23	.65	.15
3C6	การปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาชีพ	4.18	.69	.17
3C7	ความระมัดระวังสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	4.17	.70	.17
3D1	การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา	4.09	.59	.15
3D2	การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน	3.91	.57	.15
3D3	การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์	3.91	.58	.15
3D4	การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.92	.60	.15

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	Mean	Std.	C.V.
3E1	สามารถนำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	3.75	.76	.20
3E2	สามารถนำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	3.78	.79	.21
3E3	สามารถฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง	3.73	.79	.21
3E4	สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง	3.72	.80	.21
3F1	สามารถตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร	3.57	.72	.20
3F2	สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.54	.74	.21
3F3	มีความเป็นผู้นำ	3.76	.74	.20
3F4	มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ	3.66	.75	.20
3G1	การทำงานเป็นทีม	4.35	.59	.14

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	Mean	Std.	C.V.
4A1	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร	4.40	.60	.14
4A2	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ	4.21	.62	.15
4A3	ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา	4.39	.62	.14
4A4	ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน อย่างมีคุณธรรมเที่ยงตรงและซื่อสัตย์สุจริต	4.57	.55	.12
4A5	การรักษาความลับต่อองค์กร	4.52	.55	.12
4A6	ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน	4.57	.55	.12
4A7	ความรับผิดชอบต่อองค์กร	4.47	.58	.13

ลักษณะค่าสถิติของตัวแปรที่สังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันสามารถสรุปได้จากตารางที่ 4.4 ดังนี้

1. ตัวแปรที่สังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทั้งสิ้น 60 ตัวแปรสังเกตได้ 12 องค์ประกอบ
2. ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.23 ถึง 4.57 ซึ่งในแต่ละตัวแปรมีค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใกล้เคียงกัน
3. ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีอยู่ 2 ตัวแปร ซึ่งอยู่กลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน คือ ตัวแปร 4A4 คือ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน และตัวแปร 4A6 คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองโดยไม่ละทิ้งงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .55
4. ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ตัวแปร 2D3 คือ สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ เท่ากับ 3.23 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ .86
5. ตัวแปรที่สังเกตได้มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่มีค่าต่ำที่สุด คือ ตัวแปร 2A1 คือ การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน เท่ากับ .54
6. ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรดังกล่าว พบว่า ตัวแปร 2D3 คือ สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ มีค่าสูงสุด เท่ากับ .27
7. ค่าสัมประสิทธิ์การกระจายของตัวแปรดังกล่าว ตัวแปรที่มีค่าต่ำสุด เท่ากับ .12 ได้แก่ ตัวแปร 4A4 คือ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณธรรมเที่ยงตรงและซื่อสัตย์สุจริต ตัวแปร 4A5 คือ การรักษาความลับต่อองค์กร และตัวแปร 4A6 คือ ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองโดยไม่ละทิ้งงาน มีค่าที่เท่ากัน

การศึกษา สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีในมุมมองของผู้บริหารสายบัญชีที่ทำงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาองค์ประกอบของสมรรถนะในวิชาชีพจากข้อมูลในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาจำนวน 453 ราย แบบสอบถามประกอบด้วยคำถามจำนวน 60 ข้อ ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันในการศึกษา ผลการศึกษาสามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

4.2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เพื่อค้นหาจำนวนองค์ประกอบที่เพียงพอที่จะสามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทั้งนี้มีหลายวิธีที่ใช้สกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) ในงานวิจัย

ขั้นนี้ ผู้วิจัยได้เลือกที่จะใช้วิธีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM) เนื่องจากเป็นวิธีที่ต้องการวิเคราะห์องค์ประกอบจำนวนน้อยๆ วิธีนี้จะสกัดปัจจัยโดยการประมาณค่าพารามิเตอร์ที่ทำให้เมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้มีค่าใกล้กับเมตริกซ์ที่ได้จากข้อมูล

ขั้นตอนการวิเคราะห์สามารถสรุปได้ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ ที่ต้องการวิเคราะห์ สามารถนำเสนอในรูปแบบของตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ซึ่งเรียกรายงานนี้ว่า ตารางสหสัมพันธ์ (Correlation matrix) ดังในตารางที่ 4.5

จากตารางจะเห็นว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์สูง ซึ่งแสดงให้ได้ว่าดังนี้

1. ตัวแปร IES2A1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES2A2, IES2A3, IES2A4, IES2A5, IES2A6 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
2. ตัวแปร IES2B1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES2B2, IES2B3, IES2B4, IES2B5, IES2B6, IES2B7, IES2B9, IES2B10 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 10 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
3. ตัวแปร IES2C1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES2C2, IES2C3, IES2C4 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
4. ตัวแปร IES2C5 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES2C6, IES2C7, IES2C8 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
5. ตัวแปร IES3A1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3A2, IES3A3 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
6. ตัวแปร IES3B1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3B2, IES3B3, IES3B4, IES3B5, IES3B6 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 6 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
7. ตัวแปร IES3C1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3C2, IES3C3, IES3C4, IES3C5, IES3C6, IES3C7 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 7 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
8. ตัวแปร IES3D1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3D3, IES3D4, IES3D5 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน
9. ตัวแปร IES3D6 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3D7, IES3D8, IES3D9 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

10. ตัวแปร IES3D2 ซึ่งไม่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบใด ดังนั้น ตัวแปรนี้ จึงไม่ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบไหนเลย

11. ตัวแปร IES3E1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES3E2, IES3E3, IES3E4 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

12. ตัวแปร IES4.1 มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปร IES4.2, IES4.3, IES4.4, IES4.5, IES4.6, IES4.7 ดังนั้น ตัวแปรทั้ง 7 ตัวนี้ ควรจัดอยู่ในองค์ประกอบเดียวกัน

ตารางที่ 4.5 Correlation matrix

	IES2A1	IES2A2	IES2A3	IES2A4	IES2A5	IES2A6	IES2B1	IES2B2	IES2B3	IES2B4	IES2B5	IES2B6	IES2B7	IES2B8	IES2B9	IES2B10	IES2C1	IES2C2	IES2C3	IES2C4
IES2A1	1.000	0.744	0.673	0.419	0.499	0.407	0.434	0.389	0.379	0.408	0.346	0.432	0.266	0.311	0.285	0.269	0.230	0.098	0.126	0.108
IES2A2	0.744	1.000	0.651	0.567	0.452	0.459	0.418	0.419	0.372	0.378	0.293	0.363	0.316	0.377	0.391	0.336	0.256	0.181	0.151	0.213
IES2A3	0.673	0.651	1.000	0.701	0.696	0.476	0.442	0.442	0.404	0.326	0.347	0.386	0.325	0.356	0.334	0.302	0.250	0.157	0.170	0.186
IES2A4	0.419	0.567	0.701	1.000	0.673	0.584	0.430	0.437	0.396	0.356	0.308	0.402	0.367	0.480	0.452	0.411	0.335	0.313	0.294	0.262
IES2A5	0.499	0.452	0.696	0.673	1.000	0.609	0.403	0.331	0.363	0.367	0.300	0.412	0.285	0.400	0.269	0.258	0.217	0.141	0.215	0.078
IES2A6	0.407	0.459	0.476	0.584	0.609	1.000	0.508	0.514	0.514	0.473	0.408	0.462	0.393	0.481	0.420	0.452	0.334	0.339	0.383	0.136
IES2B1	0.434	0.418	0.442	0.430	0.403	0.508	1.000	0.783	0.770	0.683	0.627	0.666	0.595	0.639	0.605	0.578	0.419	0.293	0.304	0.213
IES2B2	0.389	0.419	0.442	0.437	0.331	0.514	0.783	1.000	0.762	0.715	0.625	0.665	0.641	0.695	0.615	0.702	0.430	0.344	0.345	0.236
IES2B3	0.379	0.372	0.404	0.396	0.363	0.514	0.770	0.762	1.000	0.664	0.661	0.635	0.578	0.664	0.606	0.590	0.385	0.248	0.280	0.208
IES2B4	0.408	0.378	0.326	0.356	0.367	0.473	0.683	0.715	0.664	1.000	0.624	0.683	0.639	0.700	0.563	0.643	0.380	0.257	0.264	0.098
IES2B5	0.346	0.293	0.347	0.308	0.300	0.408	0.627	0.625	0.661	0.624	1.000	0.694	0.559	0.555	0.585	0.510	0.364	0.324	0.311	0.131
IES2B6	0.432	0.363	0.386	0.402	0.412	0.462	0.666	0.665	0.635	0.683	0.694	1.000	0.726	0.749	0.572	0.736	0.311	0.239	0.317	0.103
IES2B7	0.266	0.316	0.325	0.367	0.285	0.393	0.595	0.641	0.578	0.639	0.559	0.726	1.000	0.802	0.623	0.741	0.382	0.324	0.359	0.226
IES2B8	0.311	0.377	0.356	0.480	0.400	0.481	0.639	0.695	0.664	0.700	0.555	0.749	0.802	1.000	0.654	0.807	0.425	0.310	0.354	0.210
IES2B9	0.285	0.391	0.334	0.452	0.269	0.420	0.605	0.615	0.606	0.563	0.585	0.572	0.623	0.654	1.000	0.670	0.406	0.290	0.300	0.261
IES2B10	0.269	0.336	0.302	0.411	0.258	0.452	0.578	0.702	0.590	0.643	0.510	0.736	0.741	0.807	0.670	1.000	0.399	0.339	0.385	0.230
IES2C1	0.230	0.256	0.250	0.335	0.217	0.334	0.419	0.430	0.385	0.380	0.364	0.311	0.382	0.425	0.406	0.399	1.000	0.828	0.794	0.523
IES2C2	0.098	0.181	0.157	0.313	0.141	0.339	0.293	0.344	0.248	0.257	0.324	0.239	0.324	0.310	0.290	0.339	0.828	1.000	0.875	0.548
IES2C3	0.126	0.151	0.170	0.294	0.215	0.383	0.304	0.345	0.280	0.264	0.311	0.317	0.359	0.354	0.300	0.385	0.794	0.875	1.000	0.547
IES2C4	0.108	0.213	0.186	0.262	0.078	0.136	0.213	0.236	0.208	0.098	0.131	0.103	0.226	0.210	0.261	0.230	0.523	0.548	0.547	1.000

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

	IES2C5	IES2C6	IES2C7	IES2C8	IES3A1	IES3A2	IES3A3	IES3B1	IES3B2	IES3B3	IES3B4	IES3B5	IES3B6	IES3C1	IES3C2	IES3C3	IES3C4	IES3C5	IES3C6	IES3C7
IES2C5	1.000	0.909	0.897	0.848	0.275	0.279	0.191	-0.059	0.049	0.126	0.304	0.108	0.203	0.000	-0.015	-0.080	-0.009	0.062	0.123	0.094
IES2C6	0.909	1.000	0.946	0.865	0.268	0.271	0.209	-0.025	0.115	0.223	0.385	0.138	0.259	0.017	0.048	-0.034	-0.042	0.057	0.190	0.148
IES2C7	0.897	0.946	1.000	0.879	0.293	0.320	0.245	-0.042	0.116	0.235	0.359	0.137	0.263	0.003	0.054	-0.022	-0.057	0.034	0.164	0.128
IES2C8	0.848	0.865	0.879	1.000	0.308	0.301	0.276	-0.001	0.101	0.203	0.337	0.221	0.308	0.074	0.082	-0.009	0.012	0.078	0.171	0.130
IES3A1	0.275	0.268	0.293	0.308	1.000	0.772	0.672	0.131	0.269	0.185	0.106	0.081	0.221	0.285	0.235	0.159	0.234	0.309	0.284	0.175
IES3A2	0.279	0.271	0.320	0.301	0.772	1.000	0.805	0.182	0.207	0.283	0.153	0.143	0.248	0.254	0.212	0.158	0.207	0.277	0.255	0.156
IES3A3	0.191	0.209	0.245	0.276	0.672	0.805	1.000	0.101	0.119	0.208	0.088	0.127	0.220	0.231	0.158	0.091	0.149	0.250	0.229	0.146
IES3B1	-0.059	-0.025	-0.042	-0.001	0.131	0.182	0.101	1.000	0.562	0.460	0.360	0.351	0.334	0.443	0.357	0.377	0.284	0.300	0.299	0.281
IES3B2	0.049	0.115	0.116	0.101	0.269	0.207	0.119	0.562	1.000	0.603	0.486	0.295	0.368	0.332	0.456	0.416	0.331	0.360	0.428	0.362
IES3B3	0.126	0.223	0.235	0.203	0.185	0.283	0.208	0.460	0.603	1.000	0.687	0.408	0.504	0.309	0.436	0.426	0.231	0.309	0.507	0.459
IES3B4	0.304	0.385	0.359	0.337	0.106	0.153	0.088	0.360	0.486	0.687	1.000	0.588	0.667	0.233	0.286	0.295	0.182	0.331	0.498	0.467
IES3B5	0.108	0.138	0.137	0.221	0.081	0.143	0.127	0.351	0.295	0.408	0.588	1.000	0.625	0.331	0.275	0.275	0.290	0.253	0.329	0.406
IES3B6	0.203	0.259	0.263	0.308	0.221	0.248	0.220	0.334	0.368	0.504	0.667	0.625	1.000	0.364	0.350	0.299	0.294	0.367	0.402	0.457
IES3C1	0.000	0.017	0.003	0.074	0.285	0.254	0.231	0.443	0.332	0.309	0.233	0.331	0.364	1.000	0.780	0.699	0.674	0.536	0.554	0.567
IES3C2	-0.015	0.048	0.054	0.082	0.235	0.212	0.158	0.357	0.456	0.436	0.286	0.275	0.350	0.780	1.000	0.778	0.637	0.467	0.537	0.500
IES3C3	-0.080	-0.034	-0.022	-0.009	0.159	0.158	0.091	0.377	0.416	0.426	0.295	0.275	0.299	0.699	0.778	1.000	0.689	0.519	0.587	0.588
IES3C4	-0.009	-0.042	-0.057	0.012	0.234	0.207	0.149	0.284	0.331	0.231	0.182	0.290	0.294	0.674	0.637	0.689	1.000	0.663	0.575	0.579
IES3C5	0.062	0.057	0.034	0.078	0.309	0.277	0.250	0.300	0.360	0.309	0.331	0.253	0.367	0.536	0.467	0.519	0.663	1.000	0.775	0.712
IES3C6	0.123	0.190	0.164	0.171	0.284	0.255	0.229	0.299	0.428	0.507	0.498	0.329	0.402	0.554	0.537	0.587	0.575	0.775	1.000	0.823
IES3C7	0.094	0.148	0.128	0.130	0.175	0.156	0.146	0.281	0.362	0.459	0.467	0.406	0.457	0.567	0.500	0.588	0.579	0.712	0.823	1.000

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

	IES3D1	IES3D2	IES3D3	IES3D4	IES3D5	IES3D6	IES3D7	IES3D8	IES3D9	IES3E1	IES3E2	IES3E3	IES3E4	IES4.1	IES4.2	IES4.3	IES4.4	IES4.5	IES4.6	IES4.7
IES3D1	1.000	0.565	0.652	0.651	0.635	0.481	0.448	0.407	0.392	0.378	0.420	0.410	0.483	0.277	0.273	0.213	0.216	0.263	0.350	0.321
IES3D2	0.565	1.000	0.432	0.412	0.389	0.372	0.356	0.360	0.363	0.234	0.280	0.275	0.296	0.106	0.081	0.162	0.195	0.159	0.271	0.152
IES3D3	0.652	0.432	1.000	0.863	0.804	0.447	0.458	0.434	0.445	0.433	0.438	0.389	0.439	0.375	0.362	0.388	0.275	0.369	0.350	0.365
IES3D4	0.651	0.412	0.863	1.000	0.871	0.540	0.512	0.513	0.518	0.468	0.441	0.386	0.447	0.324	0.357	0.339	0.220	0.292	0.300	0.325
IES3D5	0.635	0.389	0.804	0.871	1.000	0.612	0.587	0.611	0.606	0.511	0.480	0.423	0.526	0.254	0.332	0.230	0.212	0.290	0.270	0.309
IES3D6	0.481	0.372	0.447	0.540	0.612	1.000	0.927	0.869	0.850	0.556	0.583	0.507	0.610	0.083	0.231	0.024	0.091	-0.008	0.089	0.134
IES3D7	0.448	0.356	0.458	0.512	0.587	0.927	1.000	0.881	0.895	0.591	0.621	0.580	0.654	0.073	0.212	0.027	0.071	0.036	0.105	0.156
IES3D8	0.407	0.360	0.434	0.513	0.611	0.869	0.881	1.000	0.956	0.581	0.605	0.531	0.626	0.010	0.175	-0.007	0.034	0.033	0.073	0.142
IES3D9	0.392	0.363	0.445	0.518	0.606	0.850	0.895	0.956	1.000	0.584	0.615	0.540	0.626	0.020	0.190	0.016	0.007	0.031	0.091	0.157
IES3E1	0.378	0.234	0.433	0.468	0.511	0.556	0.591	0.581	0.584	1.000	0.867	0.790	0.865	0.164	0.177	0.066	0.130	0.144	0.155	0.249
IES3E2	0.420	0.280	0.438	0.441	0.480	0.583	0.621	0.605	0.615	0.867	1.000	0.801	0.877	0.129	0.204	0.092	0.121	0.120	0.150	0.210
IES3E3	0.410	0.275	0.389	0.386	0.423	0.507	0.580	0.531	0.540	0.790	0.801	1.000	0.866	0.078	0.058	0.014	0.162	0.154	0.230	0.201
IES3E4	0.483	0.296	0.439	0.447	0.526	0.610	0.654	0.626	0.626	0.865	0.877	0.866	1.000	0.109	0.160	0.033	0.140	0.140	0.196	0.221
IES4.1	0.277	0.106	0.375	0.324	0.254	0.083	0.073	0.010	0.020	0.164	0.129	0.078	0.109	1.000	0.748	0.713	0.653	0.650	0.583	0.692
IES4.2	0.273	0.081	0.362	0.357	0.332	0.231	0.212	0.175	0.190	0.177	0.204	0.058	0.160	0.748	1.000	0.547	0.487	0.467	0.446	0.598
IES4.3	0.213	0.162	0.388	0.339	0.230	0.024	0.027	-0.007	0.016	0.066	0.092	0.014	0.033	0.713	0.547	1.000	0.609	0.638	0.594	0.608
IES4.4	0.216	0.195	0.275	0.220	0.212	0.091	0.071	0.034	0.007	0.130	0.121	0.162	0.140	0.653	0.487	0.609	1.000	0.726	0.591	0.603
IES4.5	0.263	0.159	0.369	0.292	0.290	-0.008	0.036	0.033	0.031	0.144	0.120	0.154	0.140	0.650	0.467	0.638	0.726	1.000	0.812	0.737
IES4.6	0.350	0.271	0.350	0.300	0.270	0.089	0.105	0.073	0.091	0.155	0.150	0.230	0.196	0.583	0.446	0.594	0.591	0.812	1.000	0.726
IES4.7	0.321	0.152	0.365	0.325	0.309	0.134	0.156	0.142	0.157	0.249	0.210	0.201	0.221	0.692	0.598	0.608	0.603	0.737	0.726	1.000

ขั้นตอนที่ 2 การพิจารณาความเหมาะสมของข้อมูล

ตารางที่ 4.6 KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		0.895
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	30,557.945
	df	1,770
	Sig.	0.000

จากตารางที่ 4.6 จะเห็นว่าค่าสถิติ KMO และ ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity ที่ใช้ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อมูลในการใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งได้ค่า KMO เท่ากับ 0.895 ซึ่งสรุปได้ว่าข้อมูลมีความเหมาะสมที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบ (Hair และคณะ, 2006 อ้างในสุภมาส อังศุโชติ และคณะ, 2554)

เมื่อวิเคราะห์จากค่า Bartlett's Test of Sphericity ซึ่งใช้การทดสอบสมมติฐาน ดังนี้
 H_0 : Correlation matrix เป็น Identity matrix หรือตัวแปรต่างๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน
 H_1 : Correlation matrix ไม่เป็น Identity matrix หรือตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน
 ผลปรากฏว่า สถิติทดสอบได้ค่า Significance = 0.000 ซึ่งน้อยกว่า .05 จึงปฏิเสธ H_0 คือตัวแปรต่างๆ มีความสัมพันธ์กัน และมีความเหมาะสมที่จะใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 การพิจารณาค่าร่วมกัน (Communality)

ค่าร่วมกัน (Communality) คือ สัดส่วนของความแปรปรวนของตัวแปรแต่ละตัวที่สามารถอธิบายได้ด้วยองค์ประกอบ จากตารางที่ 4.7 จะเห็นว่าค่าร่วมกันของแต่ละตัวแปรค่อนข้างสูง ซึ่งอยู่ระหว่าง 0.599 ถึง 0.924 แสดงว่า ตัวแปรนั้นมีความสัมพันธ์กันกับตัวแปรอื่นๆ ในชุดค่อนข้างมาก จึงถือว่าตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะใช้อธิบายองค์ประกอบ

ตารางที่ 4.7 Communalities

	Initial	Extraction		Initial	Extraction		Initial	Extraction
IES2A1	1.000	0.726	IES2C5	1.000	0.848	IES3D1	1.000	0.724
IES2A2	1.000	0.695	IES2C6	1.000	0.907	IES3D2	1.000	0.739
IES2A3	1.000	0.809	IES2C7	1.000	0.916	IES3D3	1.000	0.874
IES2A4	1.000	0.810	IES2C8	1.000	0.849	IES3D4	1.000	0.874
IES2A5	1.000	0.781	IES3A1	1.000	0.804	IES3D5	1.000	0.838
IES2A6	1.000	0.599	IES3A2	1.000	0.878	IES3D6	1.000	0.853
IES2B1	1.000	0.727	IES3A3	1.000	0.814	IES3D7	1.000	0.895
IES2B2	1.000	0.771	IES3B1	1.000	0.635	IES3D8	1.000	0.900
IES2B3	1.000	0.730	IES3B2	1.000	0.700	IES3D9	1.000	0.924
IES2B4	1.000	0.751	IES3B3	1.000	0.750	IES3E1	1.000	0.868
IES2B5	1.000	0.705	IES3B4	1.000	0.815	IES3E2	1.000	0.861
IES2B6	1.000	0.767	IES3B5	1.000	0.725	IES3E3	1.000	0.857
IES2B7	1.000	0.719	IES3B6	1.000	0.675	IES3E4	1.000	0.913
IES2B8	1.000	0.798	IES3C1	1.000	0.803	IES4.1	1.000	0.791
IES2B9	1.000	0.685	IES3C2	1.000	0.781	IES4.2	1.000	0.709
IES2B10	1.000	0.755	IES3C3	1.000	0.792	IES4.3	1.000	0.744
IES2C1	1.000	0.820	IES3C4	1.000	0.781	IES4.4	1.000	0.728
IES2C2	1.000	0.852	IES3C5	1.000	0.809	IES4.5	1.000	0.812
IES2C3	1.000	0.853	IES3C6	1.000	0.824	IES4.6	1.000	0.767
IES2C4	1.000	0.710	IES3C7	1.000	0.787	IES4.7	1.000	0.775

ขั้นตอนที่ 4 การอธิบายค่าความแปรปรวน (Total Variance Explained)

ตารางที่ 4.8 Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
1	18.244	30.406	30.406	18.244	30.406	30.406	12.305
2	7.085	11.808	42.214	7.085	11.808	42.214	7.689
3	4.723	7.871	50.086	4.723	7.871	50.086	9.644
4	3.909	6.515	56.601	3.909	6.515	56.601	9.264
5	3.257	5.428	62.029	3.257	5.428	62.029	7.538
6	2.174	3.624	65.653	2.174	3.624	65.653	9.276
7	1.930	3.216	68.869	1.930	3.216	68.869	6.434
8	1.410	2.350	71.219	1.410	2.350	71.219	9.090
9	1.347	2.245	73.464	1.347	2.245	73.464	9.081
10	1.192	1.986	75.450	1.192	1.986	75.450	4.974
11	1.085	1.808	77.259	1.085	1.808	77.259	9.761
12	1.049	1.748	79.006	1.049	1.748	79.006	1.612
13	0.884	1.474	80.480				
14	0.844	1.407	81.887				
15	0.795	1.325	83.212				
16	0.687	1.145	84.357				
17	0.641	1.068	85.425				
18	0.603	1.005	86.430				
19	0.506	0.843	87.272				
20	0.483	0.806	88.078				
21	0.469	0.782	88.860				

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
22	0.438	0.729	89.589				
23	0.417	0.696	90.284				
24	0.377	0.629	90.913				
25	0.361	0.601	91.514				
26	0.327	0.545	92.059				
27	0.310	0.517	92.577				
28	0.289	0.481	93.058				
29	0.274	0.457	93.515				
30	0.249	0.416	93.930				
31	0.238	0.397	94.327				
32	0.229	0.381	94.708				
33	0.216	0.360	95.069				
34	0.214	0.357	95.426				
35	0.202	0.336	95.762				
36	0.195	0.325	96.086				
37	0.189	0.315	96.402				
38	0.182	0.303	96.705				
39	0.169	0.282	96.987				
40	0.155	0.259	97.246				
41	0.144	0.239	97.485				
42	0.136	0.227	97.712				
43	0.126	0.210	97.922				
44	0.121	0.202	98.124				

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total
45	0.111	0.185	98.310				
46	0.101	0.169	98.478				
47	0.100	0.166	98.645				
48	0.095	0.158	98.803				
49	0.091	0.151	98.954				
50	0.087	0.144	99.098				
51	0.080	0.134	99.232				
52	0.078	0.131	99.363				
53	0.071	0.119	99.482				
54	0.065	0.108	99.589				
55	0.058	0.097	99.686				
56	0.053	0.088	99.774				
57	0.051	0.084	99.858				
58	0.033	0.054	99.912				
59	0.030	0.051	99.963				
60	0.022	0.037	100.000				

Extraction Method: Maximum Likelihood Method: MLM.

a. When components are correlated, sums of squared loadings cannot be added to obtain a total variance.

จากตารางที่ 4.8 แสดงค่าสถิติสำหรับแต่ละองค์ประกอบทั้งก่อนและหลังการสกัด ปัจจัย โดยวิธี Maximum Likelihood Method ดังนั้น แสดงให้เห็นว่า

1. Eigenvalues หมายถึง ค่าความผันแปรหรือความแปรปรวนทั้งหมดในตัวแปรเดิมที่สามารถอธิบายได้โดย Factor หรือ Eigenvalues คือ ผลบวกค่าของ Factor loading ยกกำลังสอง

ดังนั้น จะไม่พิจารณาองค์ประกอบที่มีค่า Eigenvalues น้อยกว่า 1 ซึ่งพบว่ามีเพียง 12 องค์ประกอบเท่านั้น ที่มีค่า Eigenvalues มากกว่า 1 จึงควรมีเพียง 12 องค์ประกอบ เท่านั้น

2. องค์ประกอบที่สำคัญที่สุด คือ องค์ประกอบที่ 1 เนื่องจากอธิบายหรือดึงความแปรปรวนของข้อมูลได้มากที่สุด ซึ่งอธิบายได้ถึง 30.406% ส่วนองค์ประกอบ ที่ 2, 3 ... ถึง 12 จะสำคัญรองลงมา ซึ่งทั้งหมด 12 องค์ประกอบ สามารถอธิบายได้รวมกัน 79.006%

ขั้นตอนที่ 5 การอธิบายค่าสัมประสิทธิ์หรือ Factor Loading

เพื่อจะได้ทราบว่าตัวแปรนั้นควรอยู่ในองค์ประกอบใดให้พิจารณาที่ค่า Factor loading โดยปกติ จะใช้เกณฑ์ที่ 0.3 - 0.7 (Stevens, 1992, 1996; Tabachnick & Fidell, 2001; Munro, 2001 อ้างใน เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย, 2549) ทั้งนี้ Hair (1995 : 385) ได้นำเสนอค่า Factor loading ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ที่เหมาะสมกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่า Factor loading ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ต่อจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

Factor loading	.30	.35	.40	.45	.50	.55	.60	.65	.70	.75
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	350	250	200	150	120	100	85	70	60	50

ในงานวิจัยนี้ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มีทั้งสิ้น 453 ฉบับ ดังนั้น ค่า Factor loading ที่จะนำมาใช้พิจารณา คือ ตั้งแต่ 0.30 เป็นต้นไป

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบเป็นค่าที่แสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรกับองค์ประกอบทั้ง 12 องค์ประกอบ ซึ่งในที่นี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood Method: MLM) แบบ Promax ดังนั้น การพิจารณาว่าตัวแปรใดควรอยู่ในองค์ประกอบใดมีค่ามาก (เข้าสู่ +1 หรือ -1) ดังในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 Structure Matrix

	Component											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IES2A1	0.451	0.137	0.281	0.170	0.248	0.740	0.195	-0.070	0.409	0.166	0.095	0.241
IES2A2	0.449	0.145	0.309	0.100	0.177	0.785	0.244	0.088	0.418	0.173	0.231	0.139
IES2A3	0.424	0.237	0.311	0.144	0.163	0.876	0.219	0.049	0.524	0.110	0.234	-0.059
IES2A4	0.434	0.303	0.357	0.200	0.085	0.841	0.270	0.360	0.470	0.146	0.406	-0.251
IES2A5	0.372	0.210	0.251	0.454	0.198	0.838	0.072	0.217	0.391	0.126	0.269	-0.104
IES2A6	0.557	0.193	0.269	0.395	0.113	0.671	0.285	0.287	0.444	0.197	0.303	-0.176
IES2B1	0.827	0.215	0.286	0.289	0.329	0.515	0.320	0.281	0.410	0.186	0.306	-0.089
IES2B2	0.863	0.212	0.243	0.267	0.304	0.477	0.352	0.403	0.399	0.080	0.326	-0.094
IES2B3	0.835	0.198	0.208	0.193	0.191	0.463	0.286	0.285	0.405	0.073	0.303	-0.124
IES2B4	0.831	0.246	0.228	0.375	0.432	0.436	0.183	0.389	0.273	0.194	0.316	0.024
IES2B5	0.794	0.149	0.232	0.161	0.186	0.332	0.316	0.185	0.457	0.110	0.118	0.027
IES2B6	0.856	0.265	0.228	0.364	0.314	0.447	0.193	0.323	0.395	0.120	0.292	-0.069
IES2B7	0.814	0.310	0.257	0.330	0.284	0.348	0.272	0.393	0.326	0.119	0.465	-0.118
IES2B8	0.846	0.313	0.292	0.414	0.330	0.467	0.251	0.494	0.312	0.096	0.495	-0.121
IES2B9	0.765	0.210	0.361	0.102	0.119	0.412	0.317	0.361	0.372	0.033	0.379	-0.083
IES2B10	0.823	0.275	0.326	0.327	0.293	0.369	0.290	0.473	0.272	0.114	0.458	-0.134
IES2C1	0.446	0.153	0.296	0.313	0.268	0.305	0.815	0.563	0.438	0.369	0.343	-0.041
IES2C2	0.329	0.122	0.238	0.253	0.124	0.215	0.855	0.555	0.375	0.380	0.319	-0.160
IES2C3	0.362	0.140	0.231	0.332	0.095	0.232	0.844	0.505	0.392	0.346	0.282	-0.221
IES2C4	0.209	0.299	0.305	-0.110	-0.046	0.211	0.784	0.129	0.204	0.154	0.216	-0.016
IES2C5	0.371	0.029	0.031	0.567	0.493	0.124	0.324	0.868	0.144	0.286	0.317	-0.034
IES2C6	0.436	0.045	0.062	0.518	0.468	0.214	0.362	0.922	0.239	0.279	0.354	-0.120
IES2C7	0.429	0.053	0.047	0.493	0.419	0.183	0.362	0.932	0.235	0.308	0.355	-0.091
IES2C8	0.400	0.016	0.093	0.537	0.424	0.209	0.332	0.881	0.250	0.330	0.319	-0.027

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	Component											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IES3A1	0.174	0.143	0.295	0.152	0.160	0.115	0.300	0.254	0.191	0.881	0.277	0.089
IES3A2	0.119	0.122	0.261	0.145	0.065	0.191	0.351	0.280	0.254	0.926	0.258	0.031
IES3A3	0.035	0.117	0.214	0.128	-0.008	0.138	0.250	0.253	0.180	0.882	0.240	0.019
IES3B1	0.128	0.263	0.412	-0.147	-0.044	0.357	0.458	-0.122	0.636	0.159	-0.010	0.023
IES3B2	0.344	0.268	0.452	-0.065	-0.055	0.278	0.632	0.009	0.686	0.210	0.218	-0.101
IES3B3	0.409	0.217	0.438	0.100	-0.030	0.405	0.450	0.236	0.820	0.231	0.347	-0.289
IES3B4	0.439	0.137	0.373	0.352	0.162	0.510	0.289	0.359	0.853	0.135	0.360	-0.215
IES3B5	0.369	0.083	0.368	0.289	0.108	0.438	0.105	0.099	0.719	0.162	0.077	0.226
IES3B6	0.317	0.227	0.432	0.315	0.149	0.493	0.169	0.298	0.755	0.269	0.350	-0.014
IES3C1	0.157	0.331	0.837	0.004	0.034	0.276	0.297	0.035	0.402	0.261	0.281	0.262
IES3C2	0.294	0.340	0.805	-0.103	-0.062	0.270	0.348	0.083	0.443	0.160	0.357	0.187
IES3C3	0.324	0.389	0.836	-0.079	-0.031	0.283	0.295	-0.008	0.426	0.098	0.393	0.125
IES3C4	0.209	0.388	0.842	0.133	0.091	0.195	0.192	-0.058	0.290	0.221	0.330	0.134
IES3C5	0.139	0.362	0.807	0.263	0.136	0.293	0.202	0.052	0.398	0.360	0.516	-0.269
IES3C6	0.294	0.310	0.828	0.268	0.092	0.401	0.301	0.206	0.535	0.308	0.526	-0.330
IES3C7	0.320	0.362	0.819	0.316	0.164	0.427	0.153	0.161	0.531	0.213	0.469	-0.221
IES3D1	0.304	0.321	0.454	0.367	0.446	0.358	0.094	0.372	0.277	0.382	0.668	0.271
IES3D2	0.080	0.192	0.305	0.318	0.282	0.162	0.069	0.207	0.113	0.282	0.361	0.617
IES3D3	0.387	0.420	0.480	0.404	0.381	0.331	0.203	0.313	0.262	0.272	0.893	0.019
IES3D4	0.365	0.359	0.478	0.492	0.405	0.320	0.174	0.348	0.275	0.304	0.898	-0.035
IES3D5	0.359	0.316	0.456	0.594	0.484	0.343	0.180	0.326	0.276	0.272	0.827	-0.008
IES3D6	0.353	0.101	0.183	0.892	0.531	0.318	0.115	0.554	0.295	0.244	0.488	0.001
IES3D7	0.384	0.110	0.188	0.926	0.569	0.282	0.071	0.577	0.223	0.229	0.478	-0.033
IES3D8	0.325	0.072	0.172	0.933	0.563	0.307	0.121	0.525	0.204	0.208	0.459	-0.033
IES3D9	0.308	0.087	0.176	0.949	0.549	0.286	0.090	0.521	0.179	0.186	0.473	-0.064

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

	Component											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
IES3E1	0.356	0.184	0.107	0.564	0.892	0.238	0.131	0.465	0.120	0.118	0.440	-0.068
IES3E2	0.339	0.173	0.070	0.597	0.882	0.221	0.071	0.522	0.125	0.121	0.443	-0.035
IES3E3	0.317	0.157	0.070	0.533	0.898	0.166	-0.077	0.421	-0.053	0.082	0.333	0.106
IES3E4	0.387	0.170	0.109	0.621	0.924	0.269	-0.017	0.497	0.096	0.149	0.420	0.053
IES4.1	0.227	0.865	0.442	-0.016	0.063	0.244	0.278	0.134	0.297	0.136	0.401	-0.138
IES4.2	0.254	0.730	0.396	0.200	0.040	0.361	0.206	0.258	0.415	0.165	0.475	-0.350
IES4.3	0.273	0.806	0.347	-0.054	-0.034	0.157	0.202	0.081	0.246	0.006	0.422	-0.039
IES4.4	0.291	0.804	0.334	0.033	0.155	0.168	0.122	-0.065	0.215	0.084	0.189	0.104
IES4.5	0.220	0.874	0.348	0.010	0.167	0.189	0.128	-0.069	0.075	0.104	0.300	0.039
IES4.6	0.137	0.829	0.310	0.057	0.197	0.211	0.072	0.048	0.018	0.107	0.305	0.144
IES4.7	0.212	0.862	0.388	0.134	0.232	0.249	0.220	0.097	0.206	0.173	0.349	-0.085

Extraction Method: Maximum Likelihood Method

Rotation Method: Promax with Kaiser Normalization.

ขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการศึกษาคำอธิบายองค์ประกอบเชิงสำรวจ จากตาราง ที่ 4.10 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ จำนวนตัวแปรที่รวมเข้าและค่าความแปรปรวนของแต่ละองค์ประกอบตามเกณฑ์ที่กำหนด จะได้จำนวนองค์ประกอบทั้งสิ้น 12 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน จำนวน 6 ตัวแปร
2. ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ จำนวน 10 ตัวแปร
3. ความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ จำนวน 4 ตัวแปร
4. ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ จำนวน 4 ตัวแปร
5. ทักษะทางปัญญา จำนวน 3 ตัวแปร
6. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน จำนวน 6 ตัวแปร
7. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล จำนวน 7 ตัวแปร
8. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 4 ตัวแปร
9. ทักษะในการสื่อสาร จำนวน 4 ตัวแปร

10. ทักษะการทำงานเป็นทีม จำนวน 1 ตัวแปร
11. ทักษะทางองค์กรและการจัดการองค์กร จำนวน 4 ตัวแปร
12. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ จำนวน 7 ตัว

มีตัวแปรรวมทั้งสิ้น 60 ตัวแปร ซึ่งเป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ องค์กรประกอบจะต้องมีค่าความแปรปรวนมากกว่า 1 ขึ้นไป และค่าของตัวแปรแต่ละตัวในองค์กรประกอบจะต้องมีน้ำหนักองค์กรประกอบ (Factor Loading) มากกว่า .30 ขึ้นไป (Hair, 1995 อ้างใน เพชรน้อยสิงห์ช่างชัย, 2549)

องค์กรประกอบทั้ง 12 องค์กรประกอบ สามารถจำแนกตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (IES) คือ

1. ฌบับที่ 2 ประกอบด้วย 4 องค์กรประกอบ (องค์กรประกอบที่ 1 - 4)
2. ฌบับที่ 3 ประกอบด้วย 6 องค์กรประกอบ (องค์กรประกอบที่ 5 - 11)
3. ฌบับที่ 4 ประกอบด้วย 1 องค์กรประกอบ (องค์กรประกอบที่ 12)

ซึ่งข้อยกเว้นตามข้อตกลงเบื้องต้นทางสถิติในการวิเคราะห์องค์ประกอบแต่ละตัวจะต้องมีตัวแปรที่สังเกตได้ 3 ตัวขึ้นไป ซึ่งผลขององค์ประกอบที่ 10 มีค่าตัวแปรที่วัดได้เพียงตัวเดียว แต่เป็นตัวแปรที่สำคัญทำให้ผู้วิจัยทำการแยกวิเคราะห์องค์ประกอบดังกล่าวไว้ต่างหาก ซึ่งผลของการวิเคราะห์ตัวแปรที่สังเกตได้ ดังตารางที่ 4.11 – 4.22 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.11 องค์กรประกอบที่ 1 ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์กรประกอบ
2A1	การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน	.74
2A2	การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร	.79
2A3	การบัญชีภาษีอากรและการคำนวณ	.88
2A4	กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์	.84
2A5	การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี	.84
2A6	ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ	.67
ผลรวมความแปรปรวน		2.17
ร้อยละของความแปรปรวน		3.62
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		3.62

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.11 ดังนี้ ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .67 ถึง .88 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันของตัวแปร อยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 2.17 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 1 (Component ที่ 6) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปรคิดเป็นร้อยละ 3.62 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 3.62 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน (Accounting and Finance Knowledge)

ตารางที่ 4.12 องค์ประกอบที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
2B1	ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์	.83
2B2	ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	.86
2B3	ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล	.84
2B4	ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ	.83
2B5	ความรู้ด้านการทำงานของตลาดการเงิน	.79
2B6	ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ	.86
2B7	ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร	.81
2B8	ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์	.85
2B9	ความรู้ด้านการตลาด	.76
2B10	ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์	.82
ผลรวมความแปรปรวน		18.24
ร้อยละของความแปรปรวน		30.41
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		34.03

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.12 ดังนี้ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ ประกอบด้วยตัวแปร 10 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .76 ถึง .86 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร อยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 18.24 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 2 (Component ที่ 1) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปรคิดเป็นร้อยละ คิดเป็นร้อยละ 30.41 ของ

ความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 34.03 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ (Organizational and Business Knowledge)

ตารางที่ 4.13 องค์ประกอบที่ 3 ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
2C1	ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	.81
2C2	ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	.85
2C3	สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	.84
2C4	สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	.78
ผลรวมความแปรปรวน		1.93
ร้อยละของความแปรปรวน		3.22
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		37.25

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 3 ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.13 ดังนี้ ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .78 ถึง .85 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.93 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 3 (Component ที่ 7) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 3.22 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 37.25 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ (Knowledge and Information Technology Control)

ตารางที่ 4.14 องค์ประกอบที่ 4 ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
2C5	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ	.87
2C6	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ	.92
2C7	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนา	.93
2C8	ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	.88

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ผลรวมความแปรปรวน	1.41
ร้อยละของความแปรปรวน	2.35
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	39.60

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 4 ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.14 ดังนี้ ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .87 ถึง .93 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.41 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 4 (Component ที่ 8) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 2.35 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 39.60 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (Knowledge of Information Technology Auditing)

ตารางที่ 4.15 องค์ประกอบที่ 5 ทักษะทางปัญญา

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3A1	ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	.88
3A2	ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์	.93
3A3	ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน	.88
ผลรวมความแปรปรวน		1.19
ร้อยละของความแปรปรวน		1.99
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		41.59

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 5 ทักษะทางปัญญา สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.15 ดังนี้ ทักษะทางปัญญาประกอบด้วยตัวแปร 3 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .88 ถึง .93 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.19 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 5 (Component ที่ 10) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 1.99 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 41.59 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางปัญญา (Intellectual Skill)

ตารางที่ 4.16 องค์ประกอบที่ 6 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3B1	ความชำนาญทางด้านตัวเลข	.64
3B2	ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.69
3B3	วิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง	.82
3B4	การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement)	.85
3B5	การรายงานทางการเงิน (Reporting)	.72
3B6	ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	.76
ผลรวมความแปรปรวน		1.35
ร้อยละของความแปรปรวน		2.24
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		43.83

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 6 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.16 ดังนี้ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ประกอบด้วยตัวแปร 6 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .64 ถึง .85 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับปานกลางสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.35 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 6 (Component ที่ 9) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 2.24 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 43.83 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน (Technical Skills)

ตารางที่ 4.17 องค์ประกอบที่ 7 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3C1	ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้	.84
3C2	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.80
3C3	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	.84
3C4	ความสามารถที่จัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา	.84
3C5	ความสามารถที่จะเข้าร่วมปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง	.81
3C6	การปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาชีพ	.83
3C7	ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	.82

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ผลรวมความแปรปรวน	4.72
ร้อยละของความแปรปรวน	7.87
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	51.70

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 7 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.17 ดังนี้ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .80 ถึง .84 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร อยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 4.72 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 7 (Component ที่ 2) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 7.87 ของความแปรปรวน ทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 51.70 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (Personal Skills)

ตารางที่ 4.18 องค์ประกอบที่ 8 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3D1	การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา	.67
3D3	การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน	.89
3D4	การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์	.90
3D5	การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.83
	ผลรวมความแปรปรวน	1.09
	ร้อยละของความแปรปรวน	1.81
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	53.51

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 8 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.18 ดังนี้ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .67 ถึง .90 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับปานกลางสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.09 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 8 (Component ที่ 11) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 1.81 ของความ

แปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 53.51 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Skills)

ตารางที่ 4.19 องค์ประกอบที่ 9 ทักษะทางการสื่อสาร

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3D6	นำเสนอ อภิปราย ในทัศนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	.89
3D7	นำเสนอ อภิปราย ในทัศนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	.93
3D8	สามารถฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง	.93
3D9	สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง	.95
ผลรวมความแปรปรวน		3.91
ร้อยละของความแปรปรวน		6.51
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		60.02

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 9 ทักษะทางการสื่อสาร สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.19 ดังนี้ ทักษะทางการสื่อสาร ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .89 ถึง .95 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูงมาก มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 3.91 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 9 (Component ที่ 4) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 6.51 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 60.02 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางการสื่อสาร (Communication skills)

ตารางที่ 4.20 องค์ประกอบที่ 10 การทำงานเป็นทีม

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3D2	การทำงานเป็นทีม	.62
	ผลรวมความแปรปรวน	1.05
	ร้อยละของความแปรปรวน	1.75
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	61.77

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 10 การทำงานเป็นทีม สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.20 ดังนี้ การทำงานเป็นทีมประกอบด้วยตัวแปร 1 ตัวแปร (ซึ่งไม่เข้าเกณฑ์ที่กำหนดไว้) มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .62 แสดงให้เห็นถึงน้ำหนักของตัวแปรอยู่ในระดับปานกลางสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 1.05 คิดเป็นร้อยละ 1.75 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 61.77 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า การทำงานเป็นทีม (Teamwork) สำหรับ องค์ประกอบที่ 10 (Component ที่ 12) นี้ ค่าน้ำหนักที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง แต่เนื่องจากมีตัวแปรสังเกตได้เพียง 1 ตัว ผู้วิจัยจึงอาจพิจารณาตัดออก เพื่อปรับโมเดลก่อนทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน

ตารางที่ 4.21 องค์ประกอบที่ 11 ทักษะทางการจัดการองค์กร

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
3E1	ตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร	.89
3E2	สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.88
3E3	มีความเป็นผู้นำ	.90
3E4	มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ	.92
	ผลรวมความแปรปรวน	3.26
	ร้อยละของความแปรปรวน	5.43
	ร้อยละของความแปรปรวนสะสม	67.20

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 11 ทักษะทางการจัดการองค์กร สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.21 ดังนี้ ทักษะทางการจัดการองค์กร ประกอบด้วยตัวแปร 4 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .88 ถึง .92 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 3.26 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 11 (Component ที่ 5) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 5.43 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 67.20 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ทักษะทางการจัดการองค์กร (Organizational Management Skills)

ตารางที่ 4.22 องค์ประกอบที่ 12 ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ
4.1	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร	.87
4.2	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ	.73
4.3	ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา	.81
4.4	ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน	.80
4.5	การรักษาความลับต่อองค์กร	.87
4.6	ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน	.83
4.7	ความรับผิดชอบต่อองค์กร	.86
ผลรวมความแปรปรวน		7.09
ร้อยละของความแปรปรวน		11.81
ร้อยละของความแปรปรวนสะสม		79.01

ลักษณะของตัวแปรสังเกตได้ขององค์ประกอบที่ 12 ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ สามารถอธิบายได้จากตารางที่ 4.22 ดังนี้ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร 7 ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .73 ถึง .87 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอยู่ในระดับสูง มีค่าผลรวมความแปรปรวนเท่ากับ 7.09 ซึ่งอธิบายได้ว่า องค์ประกอบที่ 12 (Component ที่ 3) อธิบายความผันแปรทั้งหมดของตัวแปร คิดเป็นร้อยละ 11.81 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 79.01 เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (Professional Values, Ethics and Attitudes)

กล่าวโดยสรุป ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี สามารถอธิบายได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งหมด 12 องค์ประกอบ ซึ่งได้เป็น 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและจรรยาบรรณ

2. องค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ทั้ง 12 องค์ประกอบ ได้ถูกกำหนดชื่อ โดยการพิจารณาความเหมาะสมของตัวแปรเหล่านั้น เพื่อให้สอดคล้องครอบคลุมกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพมากที่สุด ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.23

3. ผลการตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร พบว่าตัวแปรในองค์ประกอบเดียวกันมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ (ดังตารางที่ 4.5 Correlation matrix)

4. ค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity เท่ากับ 30557.95 แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-โอลกิน (Kaiser-Miyeer-Olkin Measure of Sampling Adequacy) เท่ากับ .895 ซึ่งเป็นดัชนีที่บอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งควรจะมีค่ามากกว่า .80

ดังนั้น แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งสามารถนำมาสร้างเป็นโมเดลโครงสร้างตัวแปรองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวแปร
1. ความรู้	1. ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน	1. การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน 2. การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร 3. การบัญชีภาษีอากรและการคำนวณ 4. กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์ 5. การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี 6. ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ
	2. ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ	7. ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ 8. ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ 9. ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล 10. ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ 11. ความรู้ด้านการทำงานของตลาดการเงิน 12. ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ 13. ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร 14. ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ 15. ความรู้ด้านการตลาด 16. ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวแปร
1. ความรู้ (ต่อ)	3. ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	17. ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
		18. ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
		19. สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ
		20. สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
	4. ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	21. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ
		22. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ
		23. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ
		24. ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ
2. ทักษะ	5. ทักษะทางปัญญา	25. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
		26. ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์
		27. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน
		28. ความชำนาญทางด้านตัวเลข
	6. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน	29. ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
		30. วิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง
		31. การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement)
		32. การรายงานทางการเงิน (Reporting)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวแปร
2. ทักษะ (ต่อ)	6. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน (ต่อ)	33. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ
	7. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	34. ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้ 35. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 36. การเรียนรู้ด้วยตนเอง 37. ความสามารถที่จัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา 38. ความสามารถที่จะเข้าร่วมปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง 39. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาชีพ 40. ความระมัดระวังสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี
8. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น		41. การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา
		42. การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน
		43. การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์
		44. การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
9. ทักษะทางการสื่อสาร		45. นำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียน
		46. นำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูด
		47. ฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม/ภาษาที่แตกต่าง
		48. อ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม/ภาษาที่แตกต่าง

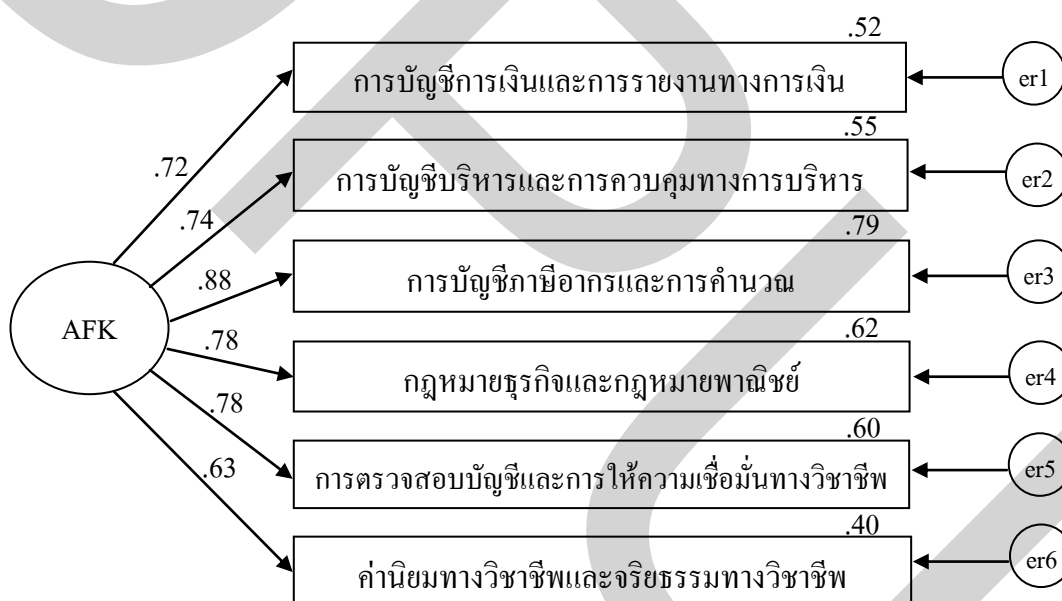
ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้าน	องค์ประกอบ	ตัวแปร
2. ทักษะ (ต่อ)	10. การทำงานเป็นทีม	49. การทำงานเป็นทีม
	11. ทักษะทางการจัดการองค์กร	50. สามารถตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร 51. สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 52. มีความเป็นผู้นำ 53. มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ
3. จรรยาบรรณ	12. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติ	54. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร
		55. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ
		56. ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา
		57. ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน
		58. การรักษาความลับต่อองค์กร
		59. ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงาน
		60. ความรับผิดชอบต่อองค์กร

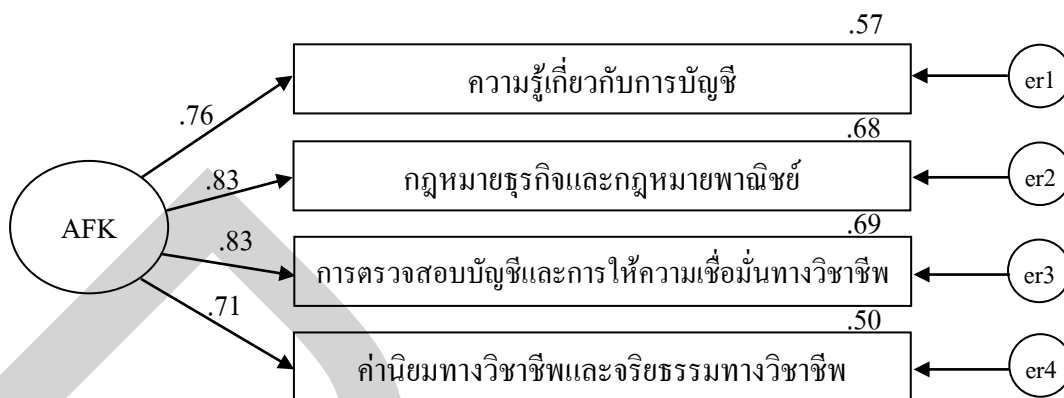
4.3 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ในการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ลดองค์ประกอบลงจาก 12 องค์ประกอบ ให้เหลือเพียง 11 องค์ประกอบ โดยได้ตัดองค์ประกอบที่ 10 ออก เนื่องจากมีตัวแปรสังเกตได้เพียงตัวเดียว เพื่อให้ได้โมเดลที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวิเคราะห์ห้ องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยได้ปรับโมเดลเพื่อทำการลดจำนวนตัวแปรสังเกตได้ลง โดยใช้วิธี Item Parcelling ซึ่งเป็นการรวมตัวแปรที่สังเกตได้เข้าด้วยกันด้วยวิธีการนำค่าเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่ ทั้งนี้สามารถดูรายละเอียดได้ใน ตารางที่ 4.24 ถึง ตารางที่ 4.34

4.3.1 องค์ประกอบความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน

ภาพที่ 4.1 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบัญชีและการเงินก่อนปรับ โมเดล

ภาพที่ 4.2 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการบัญชีและการเงินหลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 1 ด้านการบัญชีและการเงิน

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES2A1	<---	AFK	.724	.755	.524	.570	χ^2/df	33.324	2.429	<3
IES2A2	<---	AFK	.744		P-value		.000	.088	>.05	
IES2A3	<---	AFK	.882		.778		TLI	.711	.990	$\geq .95$
IES2A4	<---	AFK	.784	.825	.615	.681	CFI	.826	.997	$\geq .95$
IES2A5	<---	AFK	.776	.829	.602	.688	SRMR	.029	.005	<.08
IES2A6	<---	AFK	.631	.709	.398	.502	RMSEA	.267	.056	<.06
							HOELTER	26	558	≥ 200
							P=0.05			

			Estimate	S.E.	C.R.	P
ACCOUNT	<---	AFK	.391	.022	17.826	***
IES2A4	<---	AFK	.579	.029	20.159	***
IES2A5	<---	AFK	.573	.028	20.300	***
IES2A6	<---	AFK	.473	.029	16.357	***

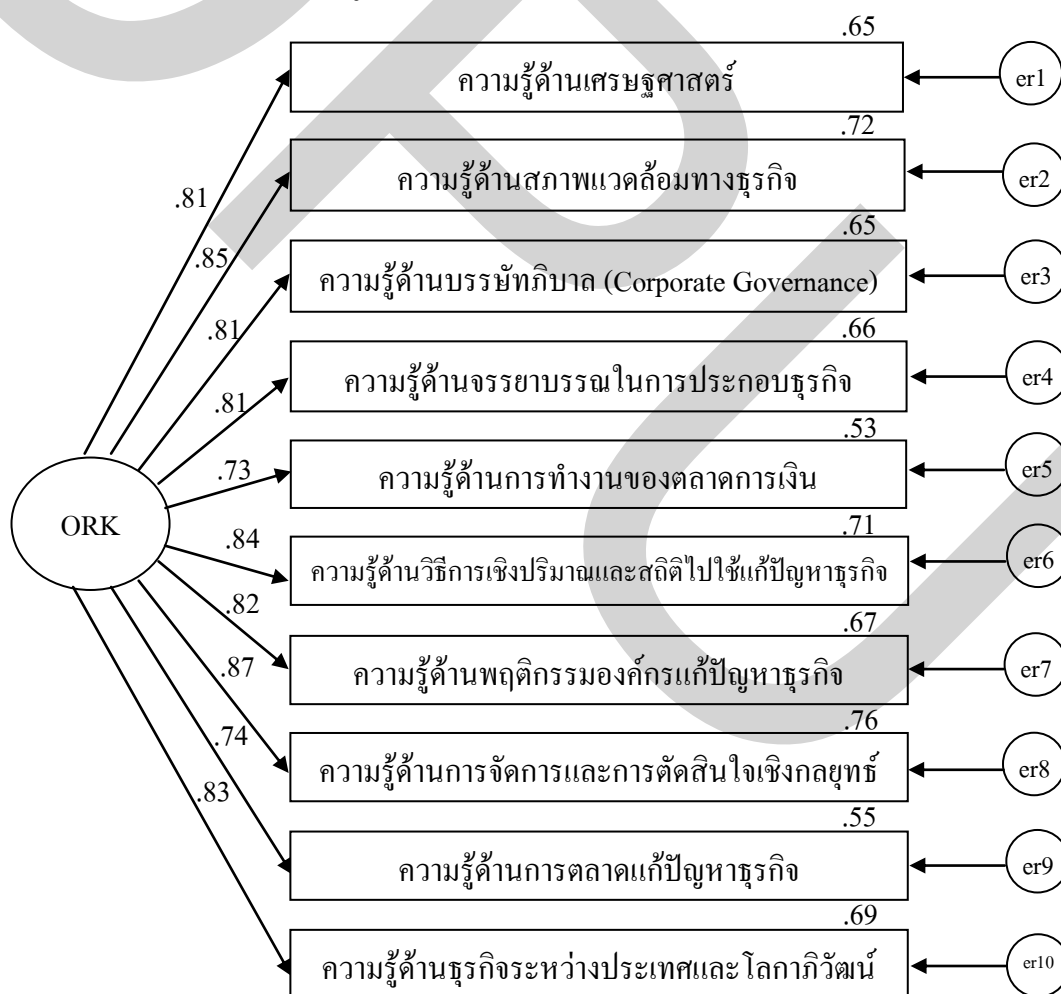
ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านการบัญชี และการเงิน สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.1 และ 4.2 จากตารางที่ 4.24 ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 6 ตัวแปร เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านการบัญชีและการเงิน ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เกิดจากการปรับโมเดลขององค์ประกอบ IES2A1, IES2A2 และ IES2A3 ซึ่งเกี่ยวกับความรู้ทางด้านการบัญชีโดยตรง โดยการนำเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่ ซึ่งเหลือเพียง 4 ตัวแปร

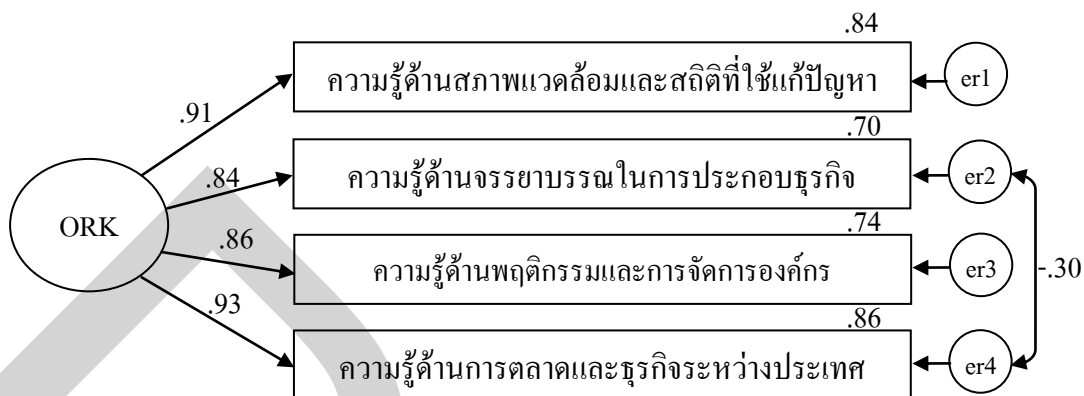
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .709 ถึง .829 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .755 .825 .829 และ .709 ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.2 องค์ประกอบความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ

ภาพที่ 4.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านองค์กรและธุรกิจ ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.4 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านองค์กรและธุรกิจ หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 2 ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ

Indicator	Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
		Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES2B1	<--- OBK	.809	.914	.654	.835	χ^2/df	13.79	3.44	<3
IES2B2	<--- OBK	.850		.722		P-value	.000	.063	>.05
IES2B3	<--- OBK	.805		.648		TLI	.856	.990	$\geq .95$
IES2B6	<--- OBK	.842		.709		CFI	.888	.998	$\geq .95$
IES2B4	<--- OBK	.811	.837	.657	.701	SRMR	.023	.003	<.08
IES2B7	<--- OBK	.818	.862	.669	.743	RMSEA	.168	.074	<.06
IES2B8	<--- OBK	.870		.757		HOELTER	47	504	≥ 200
IES2B5	<--- OBK	.730	.928	.533	.862	P=0.05			
IES2B9	<--- OBK	.743		.552					
IES2B10	<--- OBK	.832		.692					

			Estimate	S.E.	C.R.	P
Environment	<---	OBK	.518	.021	24.955	***
IES2B4	<---	OBK	.579	.027	21.282	***
Organization	<---	OBK	.564	.025	22.731	***
Market	<---	OBK	.569	.022	25.432	***
			M.I.	Par Change		
er2	<---	er4	7.856	-.016		

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านองค์กรและธุรกิจ สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.3, 4.4 และจากตารางที่ 4.25 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 10 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านองค์กรและธุรกิจ ดังนี้

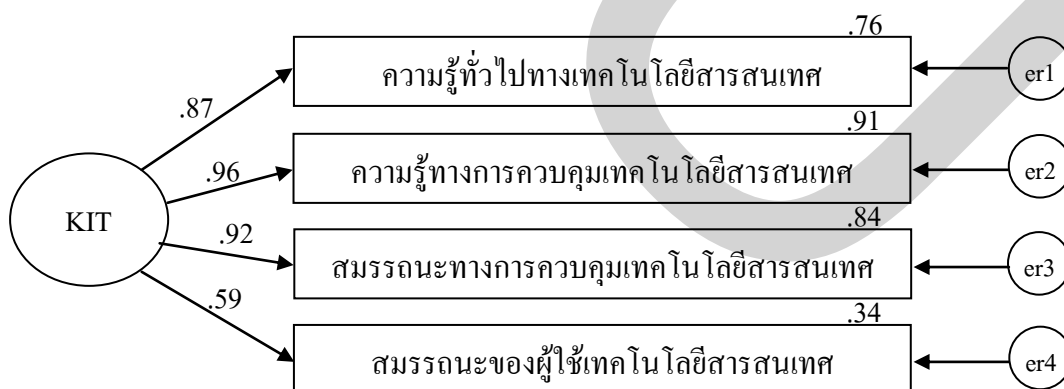
1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เกิดจากการปรับ โมเดลขององค์ประกอบ ที่ 2 อันประกอบด้วย (1) IES2B1, IES2B2, IES2B3 และ IES2B6 (2) IES2B7 และ IES2B8 (3) IES2B5, IES2B9 และ IES2B10 โดยการเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่ ซึ่งเหลือเพียง 4 ตัวแปร ได้แก่

- 1.1 ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมและสถิติที่ใช้ในการแก้ปัญหา
- 1.2 ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ
- 1.3 ความรู้ด้านพฤติกรรมและการจัดการองค์กร
- 1.4 ความรู้ด้านการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ

2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .837 ถึง .928 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .914 .837 .862 และ .928 ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.3 องค์ประกอบความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ

ภาพที่ 4.5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 3
ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ

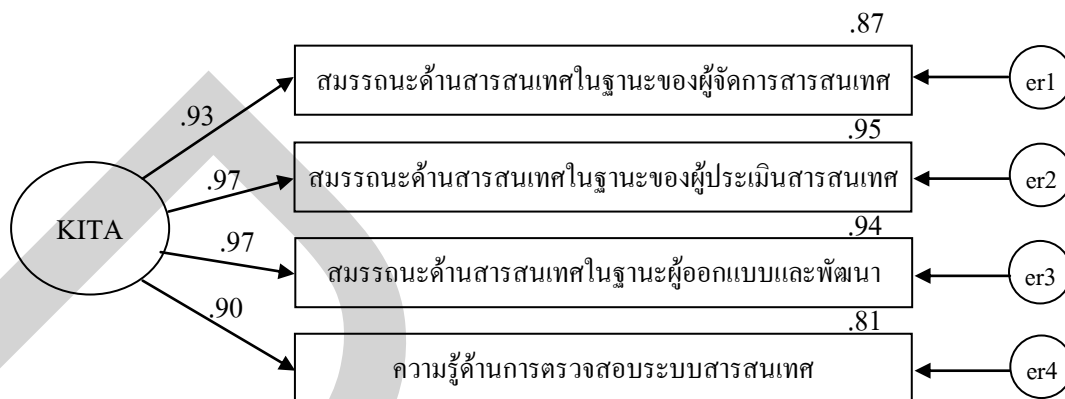
Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES2C1	<---	KIT	.869	-	.755	-	χ^2/df	0.928	-	<3
IES2C2	<---	KIT	.952	-	.906	-	P-value	.395	-	>.05
IES2C3	<---	KIT	.919	-	.844	-	TLI	1.000	-	\geq .95
IES2C4	<---	KIT	.586	-	.343	-	CFI	1.000	-	\geq .95
							SRMR	.002	-	<.08
							RMSEA	.000	-	<.06
							HOELTER P=0.05	1460	-	\geq 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES2C1	<---	KIT	.491	.021	23.037	***
IES2C2	<---	KIT	.633	.024	26.815	***
IES2C3	<---	KIT	.612	.024	25.233	***
IES2C4	<---	KIT	.373	.028	13.386	***

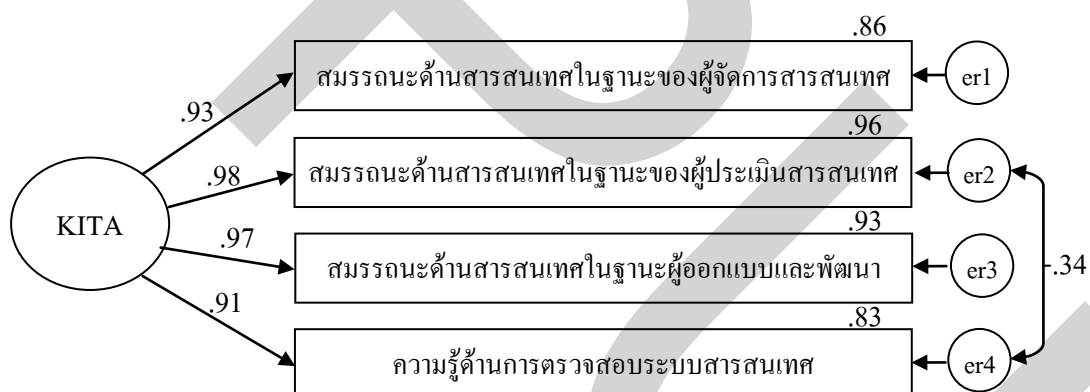
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.5 และจากตารางที่ 4.26 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี จึงไม่ปรับโมเดล
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .586 ถึง .952 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .869 .952 .919 และ .586 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้ แต่ยกเว้น IES2C4 สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ที่มีค่า .343 แต่ก็ไม่เพียงเล็กน้อย

4.3.4 องค์ประกอบความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ภาพที่ 4.6 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.7 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 4
ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

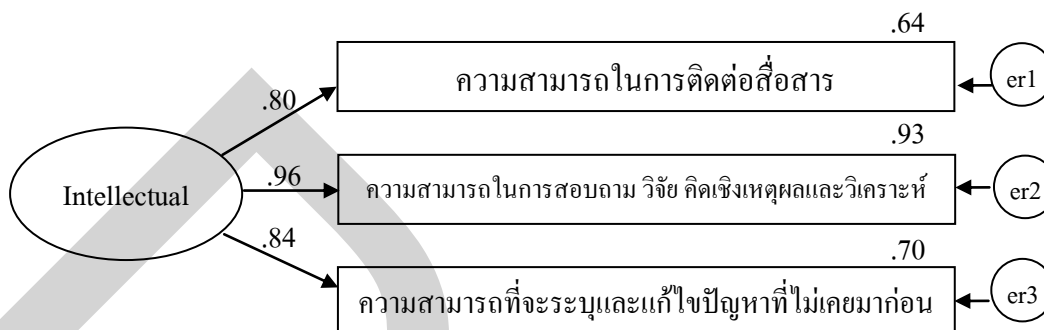
Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES2C5	<---	KITA	.931	.929	.867	.863	χ^2/df	6.715	.120	<3
IES2C6	<---	KITA	.973	.980	.947	.960	P-value	.001	.729	>.05
IES2C7	<---	KITA	.971	.965	.943	.932	TLI	.987	1.002	$\geq .95$
IES2C8	<---	KITA	.899	.911	.808	.830	CFI	.996	1.000	$\geq .95$
							SRMR	.004	.001	<.08
							RMSEA	.112	.000	<.06
							HOELTER P=0.05	202	14519	≥ 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES2C5	<---	KITA	.801	.031	26.108	***
IES2C6	<---	KITA	.839	.029	28.743	***
IES2C7	<---	KITA	.825	.029	27.981	***
IES2C8	<---	KITA	.786	.031	25.100	***
			M.I.	Par Change		
er2	<---	er4	7.446	-.012		

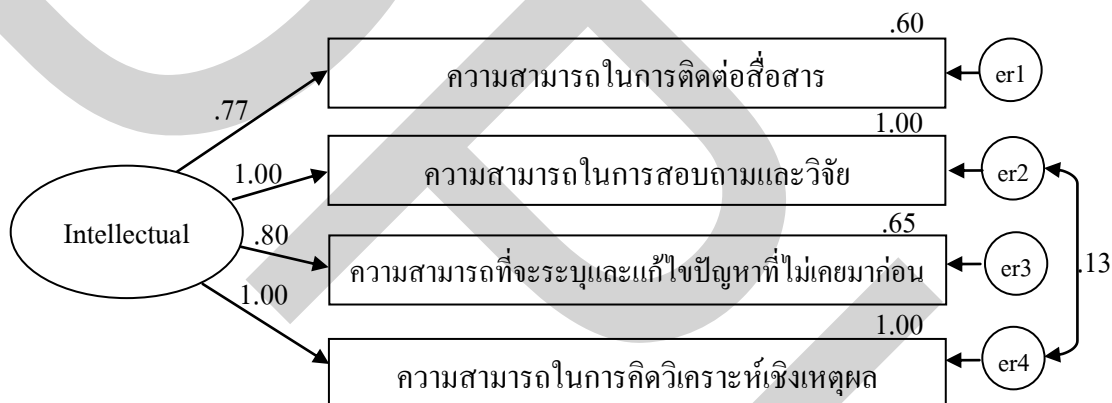
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.6, 4.7 และจากตารางที่ 4.27 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .911 ถึง .980 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .929 .980 .965 และ .911 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.5 องค์ประกอบทักษะทางปัญญา

ภาพที่ 4.8 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปัญญา ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.9 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปัญญา หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 5
ด้านทักษะทางปัญญา

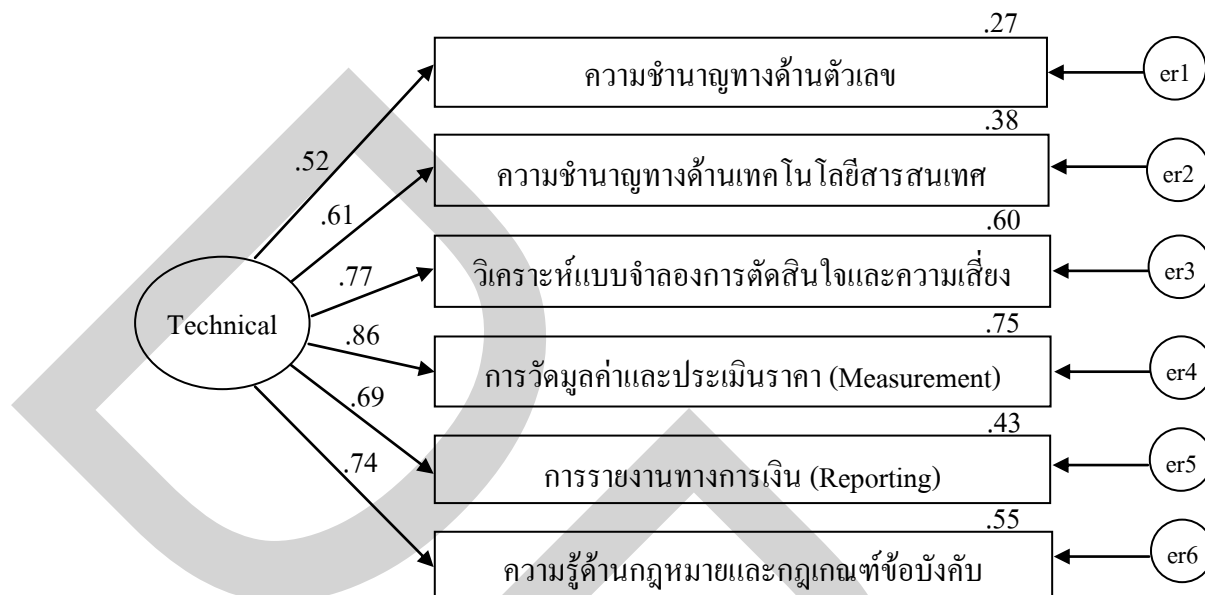
Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3A1	<--	Intellect	.803	.772	.644	.600	χ^2/df	.000	0.01	<3
IES3A2	<--	Intellect	.962	1.000	.926	1.000	P-value	.000	.000	>.05
IES3A3	<--	Intellect	.837	.805	.700	.648	TLI	.000	1.002	$\geq .95$
							CFI	1.000	1.000	$\geq .95$
							SRMR	.000	.000	<.08
							RMSEA	.809	.000	<.06
							HOELTER P=0.05	00	151457	≥ 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES3A1	<--	Intellect	.423	.022	19.594	***
IES3A2	<--	Intellect	.575	.019	30.067	***
IES3A3	<--	Intellect	.459	.022	20.809	***
IES3A4	<--	Intellect	.575	.019	30.007	***
			M.I.	Par Change		
er1	<---	er3	7.937	-.016		

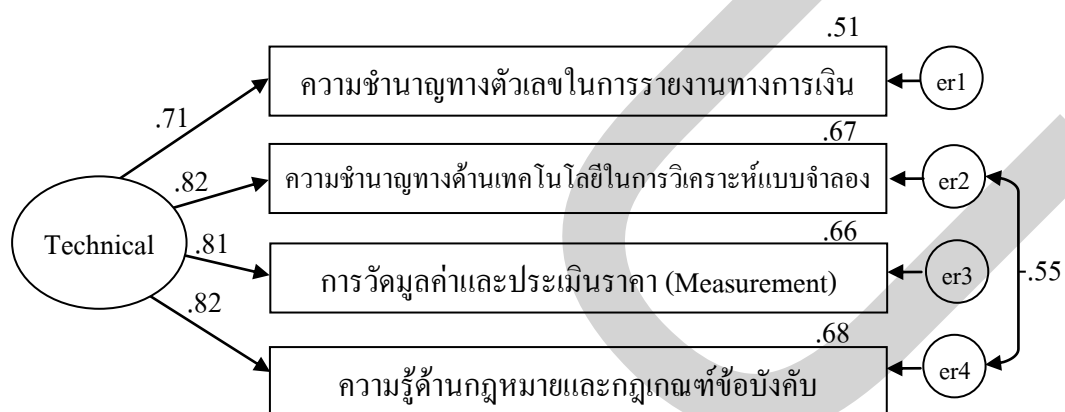
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางปัญญา สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.8, 4.9 และจากตารางที่ 4.28 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะทางปัญญา ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีหลังปรับโมเดล โดยการแยกความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ แยกออกจากกัน (IES3A2)
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .772 ถึง 1.00 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .772 1.000 .805 และ 1.000 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.6 องค์ประกอบทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน

ภาพที่ 4.10 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.11 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 6
ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3B1	<--	Technical	.516	.714	.267	.510	χ^2/df	22.348	.021	<3
IES3B5	<--	Technical	.614		.377		P-value	.000	.884	>.05
IES3B2	<--	Technical	.774	.817	.600	.667	TLI	.739	1.007	\geq .95
IES3B3	<--	Technical	.864		.746		CFI	.844	1.000	\geq .95
IES3B4	<--	Technical	.685	.810	.432	.656	SRMR	.040	.000	<.08
IES3B6	<--	Technical	.741	.822	.549	.676	RMSEA	.217	.000	<.06
							HOELTER P=0.05	39	81083	\geq 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
Report	<--	Technical	.394	.024	16.663	***
Techno	<--	Technical	.533	.029	18.657	***
IES3B4	<--	Technical	.616	.032	19.483	***
IES3B6	<--	Technical	.544	.029	18.864	***
			M.I.	Par Change		
er2	<---	er4	17.798	-.044		

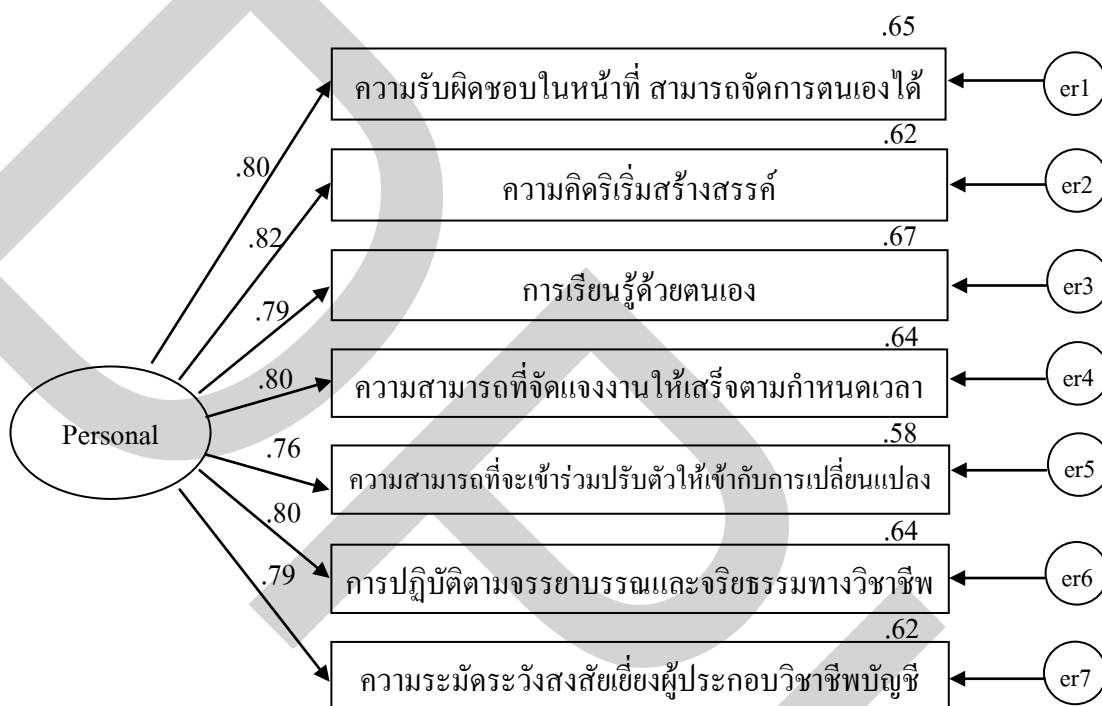
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงานสามารถอธิบายได้จากภาพ 4.10, 4.11 และจากตารางที่ 4.29 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติงาน ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เกิดจากการปรับโมเดลขององค์ประกอบที่ 6 อันประกอบด้วย 1) IES3B1 และ IES3B5 2) IES3B2 และ IES3B3 โดยการเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่

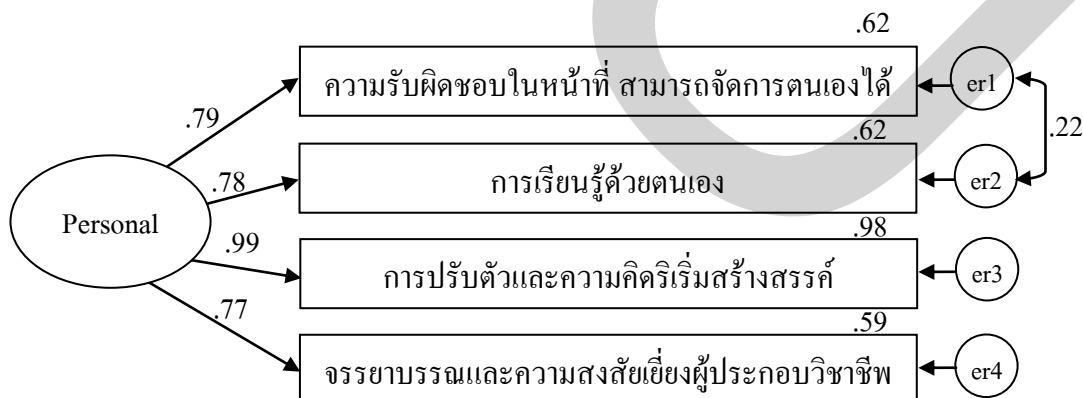
2. นำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .394 ถึง .616 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .394 .533 .616 และ .544 ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบรวมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.7 องค์ประกอบทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

ภาพที่ 4.12 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ก่อนปรับ โมเดล

ภาพที่ 4.13 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล หลังปรับ โมเดล

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 7
ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3C1	<--	Personal	.804	.786	.646	.618	χ^2/df	39.37	1.626	<3
IES3C3	<--	Personal	.817	.784	.667	.615	P-value	.000	.202	>.05
IES3C2	<--	Personal	.785	.989	.617	.978	TLI	.681	.997	$\geq .95$
IES3C4	<--	Personal	.802		.644		CFI	.788	.999	$\geq .95$
IES3C5	<--	Personal	.764		.584		SRMR	.037	.003	<.08
IES3C6	<--	Personal	.800	.766	.640	.586	RMSEA	.291	.037	<.06
IES3C7	<--	Personal	.786		.618		HOELTER P=0.05	20	1068	≥ 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES3C1	<--	Personal	.490	.025	19.433	***
IES3C3	<--	Personal	.487	.025	19.381	***
Adapt	<--	Personal	.525	.019	27.564	***
Ethics	<--	Personal	.510	.027	18.798	***
			M.I.	Par Change		
er1	<---	er2	9.066	.021		

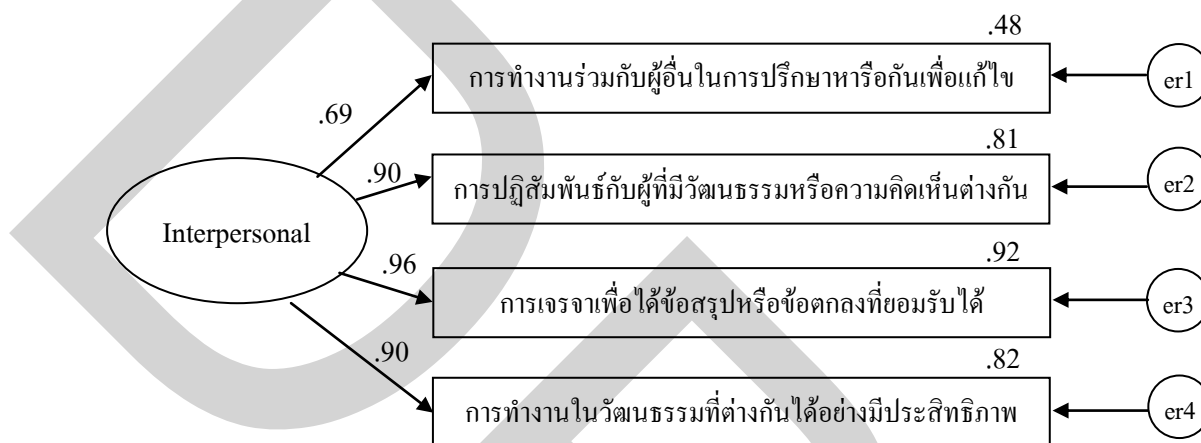
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.12, 4.13 และจากตารางที่ 4.30 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เกิดจากการปรับโมเดลขององค์ประกอบที่ 7 อันประกอบด้วย 1) IES3C2 IES3C4 และ IES3C5 2) IES3C6 และ IES3C7 โดยการเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่

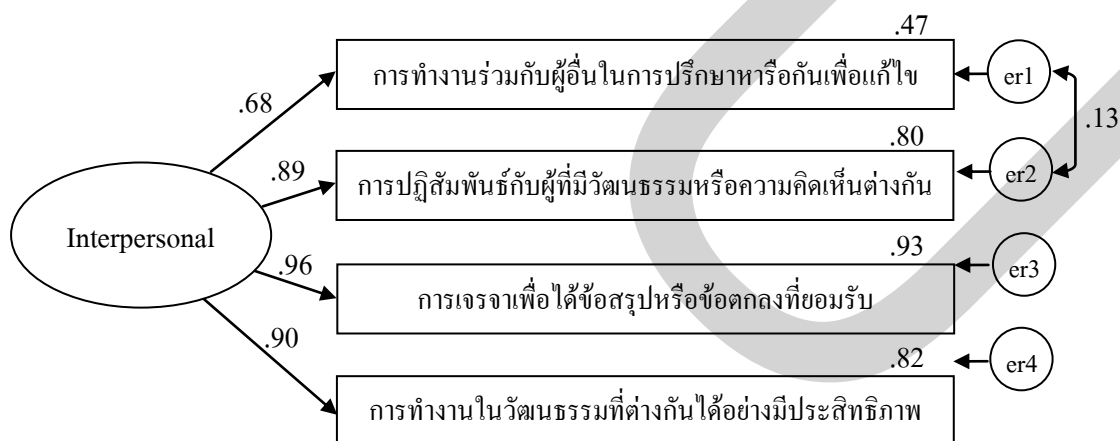
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .487 ถึง .525 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .490 .487 .525 และ .510 ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบรวมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.8 องค์ประกอบทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ภาพที่ 4.14 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.15 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 8
ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3D1	<--	Interper	.694	.682	.481	.466	χ^2/df	4.0565	2.612	<3
IES3D3	<--	Interper	.899	.894	.808	.799	P-value	.017	.106	>.05
IES3D4	<--	Interper	.960	.964	.921	.930	TLI	.988	.994	\geq .95
IES3D5	<--	Interper	.905	.904	.819	.816	CFI	.996	.999	\geq .95
							SRMR	.004	.002	<.08
							RMSEA	.082	.060	<.06
							HOELTER P=0.05	334	665	\geq 200

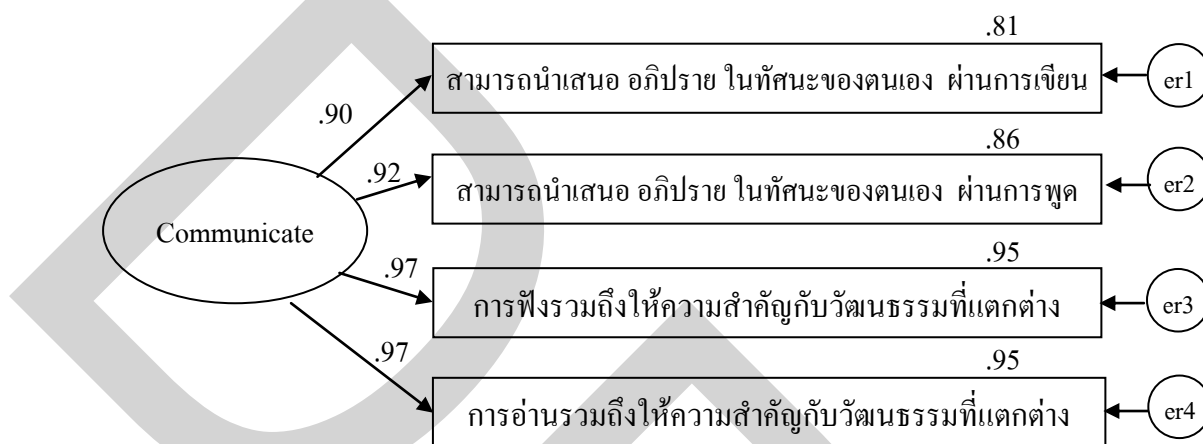
			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES3D1	<--	Interpersonal	.405	.025	16.206	***
IES3D3	<--	Interpersonal	.512	.021	24.160	***
IES3D4	<--	Interpersonal	.558	.020	27.532	***
IES3D5	<--	Interpersonal	.546	.022	24.616	***
			M.I.	Par Change		
er1	<---	er2	4.853	.013		

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.14, 4.15 และจากตารางที่ 4.31 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ดังนี้

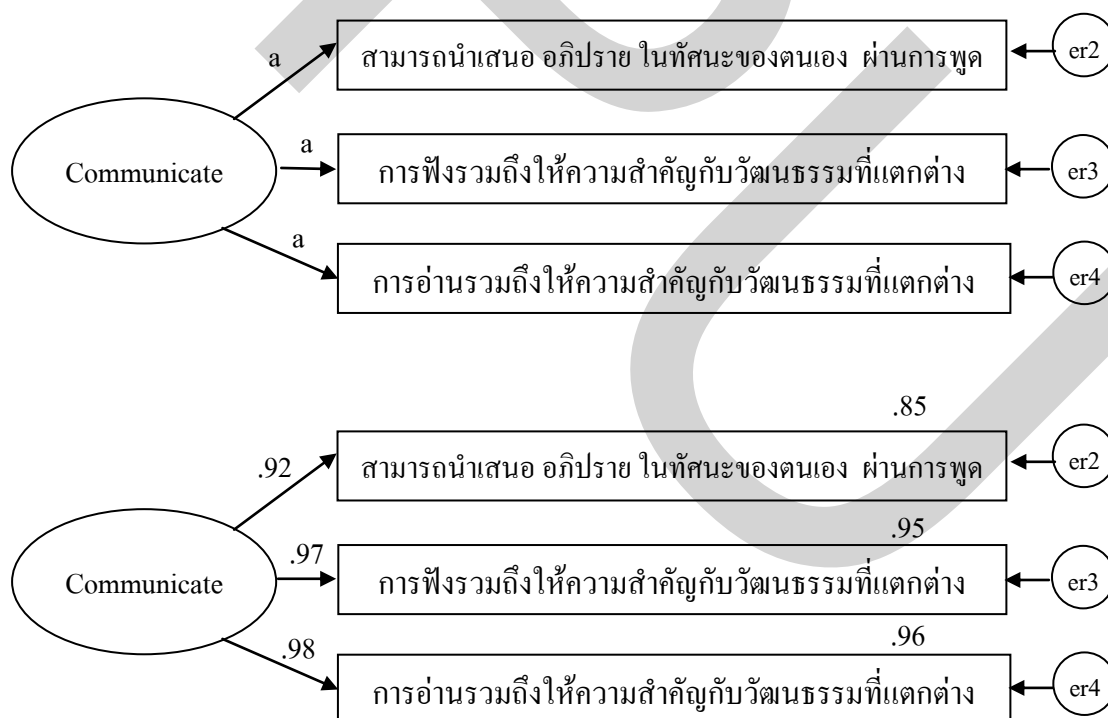
1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีหลังปรับโมเดล
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .405 ถึง .558 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .405 .512 .558 และ .546 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความ

เที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้ แต่ยกเว้น IES2D1 การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อ
แก้ไขปัญหามีค่า .466 แต่ก็เพียงเล็กน้อย

4.3.9 องค์ประกอบทักษะทางการสื่อสาร

ภาพที่ 4.16 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางการสื่อสาร ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.17 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางการสื่อสาร หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 9 ด้านทักษะทางการสื่อสาร

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3D6	<--	Commun	.899	-	.809	-	χ^2/df	128.85	8.3	<3
IES3D7	<--	Commun	.925	.919	.855	.845	P-value	.000	.000	>.05
IES3D8	<--	Commun	.974	.973	.948	.946	TLI	.726	.988	$\geq .95$
IES3D9	<--	Commun	.974	.982	.948	.963	CFI	.909	.992	$\geq .95$
							SRMR	.019	.042	<.08
							RMSEA	.532	.127	<.06
							HOELTER P=0.05	11	163	≥ 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES3D7	<--	Communication	.770	.026	29.463	***
IES3D8	<--	Communication	.770	.026	29.463	***
IES3D9	<--	Communication	.770	.026	29.463	***

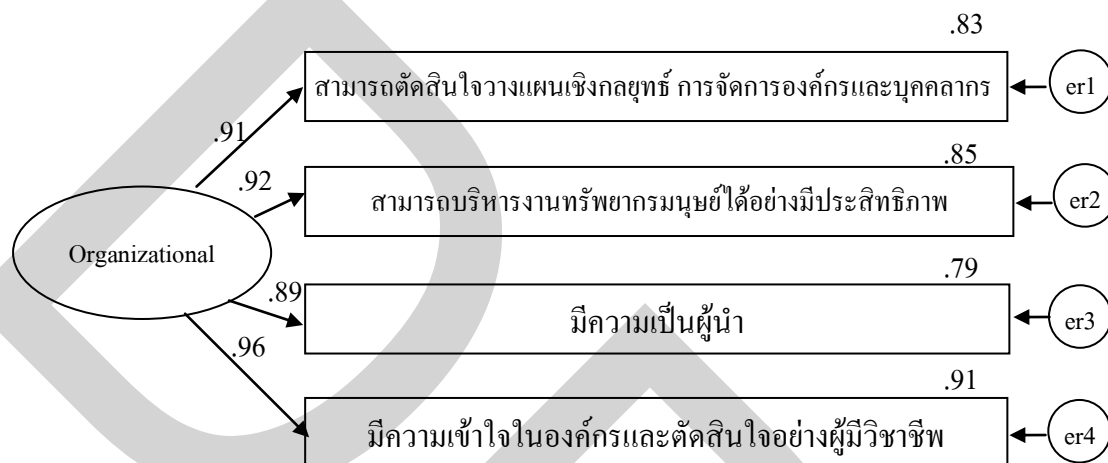
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะทางการสื่อสาร สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.16, 4.17 และจากตารางที่ 4.32 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านทักษะทางการสื่อสาร ดังนี้

1. โมเดลไม่มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับโมเดล
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .899 ถึง .974 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .899 .925 .974 และ .974 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

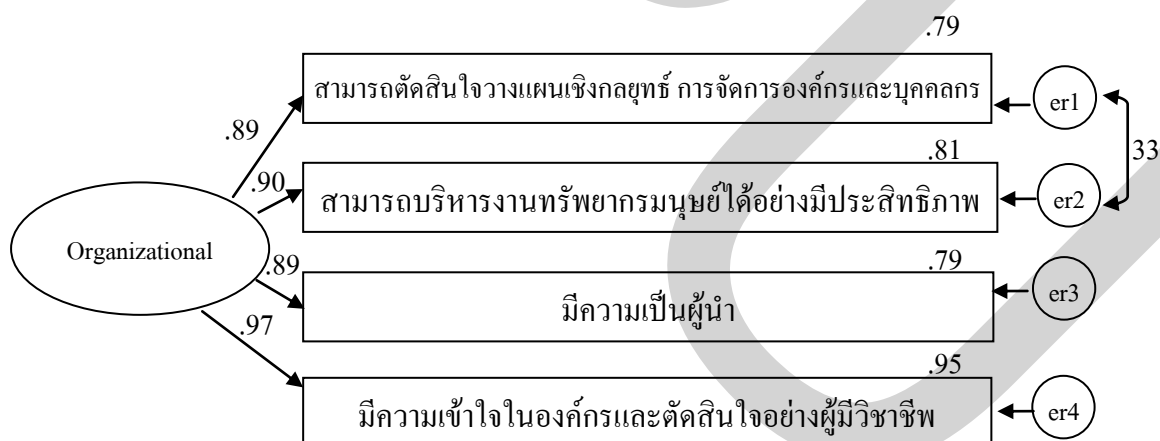
ซึ่งโมเดลได้มีการแนะนำ แนวทางว่า IES3D6 เป็นสเหมือนตัวเดียวกันกับองค์ประกอบ ซึ่งเรียกว่า Just-identified เลยให้ตัดออก แล้วทำการเฉลี่ยในส่วนของค่าน้ำหนักของตัวแปรสังเกตได้ที่เหลือที่เท่ากัน ถึงแม้โมเดลจะได้ผลที่ไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ก็สามารถที่จะ

ยอมรับโมเดลได้ อีกเหตุผลหนึ่ง คำนวณน้ำหนักขององค์ประกอบที่ได้ก็เกิน .07 (เบิร์น 2001 อ้างใน Siridech Kumsuprom,2010: 197-198)

4.3.10 องค์ประกอบทักษะทางการจัดการองค์กร

ภาพที่ 4.20 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.21 การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 11
ด้านทักษะการจัดการองค์กร

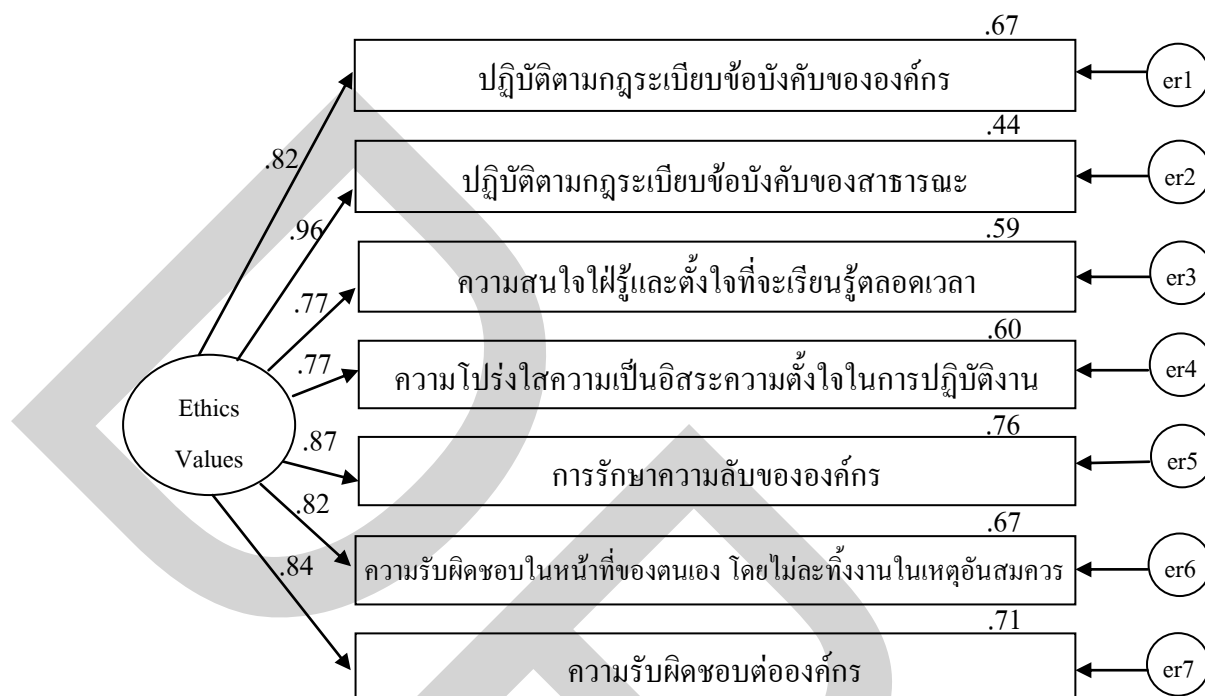
Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES3E1	<--	Organiza	.912	.889	.832	.790	χ^2/df	14.307	.000	<3
IES3E2	<--	Organiza	.923	.901	.852	.811	P-value	.000	.999	>.05
IES3E3	<--	Organiza	.886	.889	.785	.791	TLI	.961	1.003	\geq .95
IES3E4	<--	Organiza	.956	.974	.914	.948	CFI	.987	1.000	\geq .95
							SRMR	.007	.000	<.08
							RMSEA	.172	.000	<.06
							HOELTER P=0.05	95	2035	\geq 200

			Estimate	S.E.	C.R.	P
IES3E1	<--	Organizational	.638	.027	23.952	***
IES3E2	<--	Organizational	.662	.027	24.498	***
IES3E3	<--	Organizational	.656	.027	24.046	***
IES3E4	<--	Organizational	.729	.026	28.110	***
			M.I.	Par Change		
er1	<---	er2	16.868	.020		

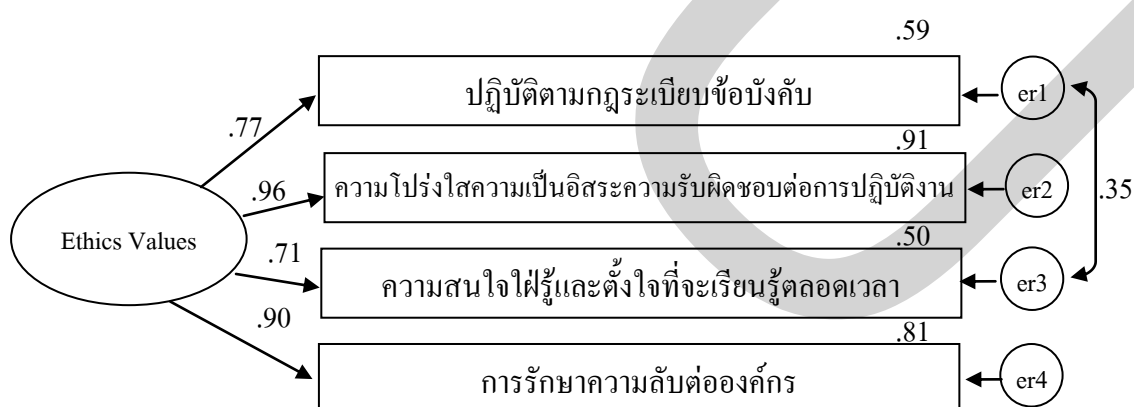
ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านทักษะการจัดการองค์กร สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.20, 4.21 และจากตารางที่ 4.33 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านด้านทักษะการจัดการองค์กร ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดีหลังปรับโมเดล
2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .638 ถึง .729 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .638 .662 .656 และ .729 ตามลำดับ
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบร่วมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

4.3.11 องค์ประกอบค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

ภาพที่ 4.22 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ก่อนปรับโมเดล

ภาพที่ 4.23 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ หลังปรับโมเดล

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน องค์ประกอบที่ 12

ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

Indicator		Factor	Standardized Regression Weights (λ)		Squared Multiple Correlations (R^2)		Model Fit			Cut-off Value Requirement
			Before	After	Before	After	Indices	Before	After	
IES4.1	<--	EthicsValue	.819	.768	.670	.814	χ^2/df	23.428	.001	<3
IES4.2	<--	EthicsValue	.663		.439		P-value	.000	.974	>.05
IES4.7	<--	EthicsValue	.765		.586		TLI	.802	1.004	$\geq .95$
IES4.4	<--	EthicsValue	.773	.955	.598	.499	CFI	.868	1.000	$\geq .95$
IES4.6	<--	EthicsValue	.873		.762		SRMR	.022	.000	<.08
IES4.3	<--	EthicsValue	.818	.706	.669	.912	RMSEA	.223	.000	<.06
IES4.5	<--	EthicsValue	.842	.902	.708	.590	HOELTER	33	1635989	≥ 200
							P=0.05			

			Estimate	S.E.	C.R.	P
Rules	<--	EthicsValue	.408	.021	18.972	***
Responsibility	<--	EthicsValue	.467	.018	26.452	***
IES4.3	<--	EthicsValue	.440	.026	16.880	***
IES4.5	<--	EthicsValue	.497	.021	24.105	***
			M.I.	Par Change		
er1	<---	er4	125.325	.050		

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ สามารถอธิบายได้จากภาพ 4.22, 4.23 และจากตารางที่ 4.34 ดังนี้ ซึ่งผลการวิเคราะห์แสดงว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 เป็นองค์ประกอบของตัวแปรด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ดังนี้

1. โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ที่เกิดจากการปรับโมเดลขององค์ประกอบที่ 12 อันประกอบด้วย (1) IES4.1 IES4.2 และ IES4.7 (2) IES4.4 และ IES4.6 โดยการเฉลี่ยข้อมูลเชิงประจักษ์ของแต่ละตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละองค์ประกอบมารวมกัน และหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใหม่

2. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปร มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ .408 ถึง .497 โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .408 .467 .440 และ .497 ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์การพหุคูณ (Squared Multiple Correlations: R^2) ซึ่งมีค่ามากกว่า .50 ทุกตัว ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรสังเกตได้กับองค์ประกอบรวมมีสัมประสิทธิ์ความเที่ยง (ความเที่ยง) ของตัวแปรสังเกตได้

ผลจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ขององค์ประกอบสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีได้ 11 องค์ประกอบ รายละเอียดดังตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 สรุปผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทั้ง 11 องค์ประกอบ

แสดงค่า Factor loadings และค่า squared multiple correlations

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R^2
องค์ประกอบความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน			
acc	ความรู้ด้านการบัญชี	.755	.570
ies2a4	กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์	.825	.681
ies2a5	การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ	.829	.688
ies2a6	ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ	.709	.502
องค์ประกอบความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ			
Environ	ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมและสถิติที่ใช้แก้ปัญหา	.914	.835
IES2B4	ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ	.837	.701
Organiza	ความรู้ด้านพฤติกรรมและการจัดการองค์กร	.862	.743
Market	ความรู้ด้านการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ	.928	.862
องค์ประกอบความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ			
ies2c1	ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	.869	.755
ies2c2	ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	.952	.906
ies2c3	สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ	.919	.844
ies2c4	สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	.586	.343
องค์ประกอบความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ			
ies2c5	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ	.929	.863
ies2c6	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ	.980	.960
ies2c7	สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ	.965	.932
ies2c8	ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	.911	.830

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²
องค์ประกอบ ทักษะทางปัญญา			
ies3a1	ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร	.772	.998
ies3a2	ความสามารถในการสอบถามและวิจัย	1.00	.648
ies3a3	ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน	.805	1.00
ies3a4	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล	1.00	.648
องค์ประกอบ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน			
Report	ความชำนาญทางด้านตัวเลขในการรายงานทางการเงิน	.714	.510
Techno	ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีในการวิเคราะห์แบบจำลองความเสี่ยง	.817	.667
IES3B4	การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement)	.810	.656
IES3B6	ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ	.822	.676
องค์ประกอบ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล			
IES3C1	ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้	.786	.618
IES3C3	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	.784	.615
Adapt	การปรับตัวและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	.989	.978
Ethics	จรรยาบรรณและความสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพ	.766	.586
องค์ประกอบ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น			
ies3d1	การทำงานร่วมกับผู้อื่น ในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา	.682	.466
ies3d3	การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน	.894	.799
ies3d4	การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์	.964	.930
ies3d5	การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.904	.816
องค์ประกอบ ทักษะทางการสื่อสาร			
ies3d7	สามารถนำเสนอ อภิปราย ในที่สาธารณะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ	.919	.845
ies3d8	สามารถฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง	.973	.946
ies3d9	สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง	.982	.963

ตารางที่ 4.35 (ต่อ)

รหัส	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²
องค์ประกอบ ทักษะทางการจัดการองค์กร			
ies3e1	สามารถตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร	.889	.790
ies3e2	สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	.901	.811
ies3e3	มีความเป็นผู้นำ	.889	.791
ies3e4	มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ	.974	.948
องค์ประกอบ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ			
Rules	ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ	.768	.814
Respon	ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน	.955	.499
IES4.3	ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา	.706	.912
IES4.5	การรักษาความลับ	.902	.590

สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 43 ตัวแปรสังเกตได้ อธิบายได้จากตารางที่ 4.35

1. น้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทั้ง 43 ตัวแปรมีค่าเป็นบวก ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ .586 ถึง 1.000
2. มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งหมายความว่าตัวแปรทั้งหมด 43 ตัวแปรเป็นตัวแปรที่สำคัญของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี
3. ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) มีค่าตั้งแต่ .343 ถึง .648

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จากการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลด้านสมรรถนะของวิชาชีพบัญชี ผู้วิจัยได้ทดสอบความสมนัย (Goodness of Fit: GOF) โดยใช้ค่าสถิติทดสอบ ทั้งสิ้น 7 ค่า ได้แก่ 1) ค่าไค-สแควร์ 2) ค่าองศาอิสระ 3) ค่า P-Value, 4) ค่าดัชนีวัดความระดับความกลมกลืน (TLI) 5) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) 6) ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) และ 7) ค่ารากกำลังสองของความคาดเคลื่อน (RMSEA)

ผลปรากฏว่า โมเดลนี้มีความสอดคล้องกลมกลืน เนื่องจาก 1) ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 28.5 ที่องศาอิสระ 19 มีค่า P-Value เท่ากับ .074 ค่าดัชนีวัดความระดับความกลมกลืน (TLI) เท่ากับ .987 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .995 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลัง

สองของเศษเหลือในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .033 ค่ารากกำลังสองของความคาดเคลื่อน (RMSEA) โดยประมาณเท่ากับ .033 แสดงว่าโมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่สร้างขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี อธิบายได้จากตารางที่ 4.36

ตารางที่ 4.36 ผลสรุปการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยันของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

Factor	ตัวแปร	น้ำหนักองค์ประกอบ	R ²
1	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน	.661	.438
2	องค์ประกอบ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ	.677	.455
3	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ	.872	.760
4	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	.495	.245
5	องค์ประกอบ ทักษะทางปัญญา	.772	.597
6	องค์ประกอบ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	.533	.302
7	องค์ประกอบ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	.570	.325
8	องค์ประกอบ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	.520	.292
9	องค์ประกอบ ทักษะทางการสื่อสาร	.650	.422
10	องค์ประกอบ ทักษะทางองค์กรและการจัดการ	.700	.489
11	องค์ประกอบ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ	.583	.352
$\chi^2/df = 1.50, P\text{-value}=.074, TLI=.987$			
CFI=.995, SRMR.033, RMSEA.033			

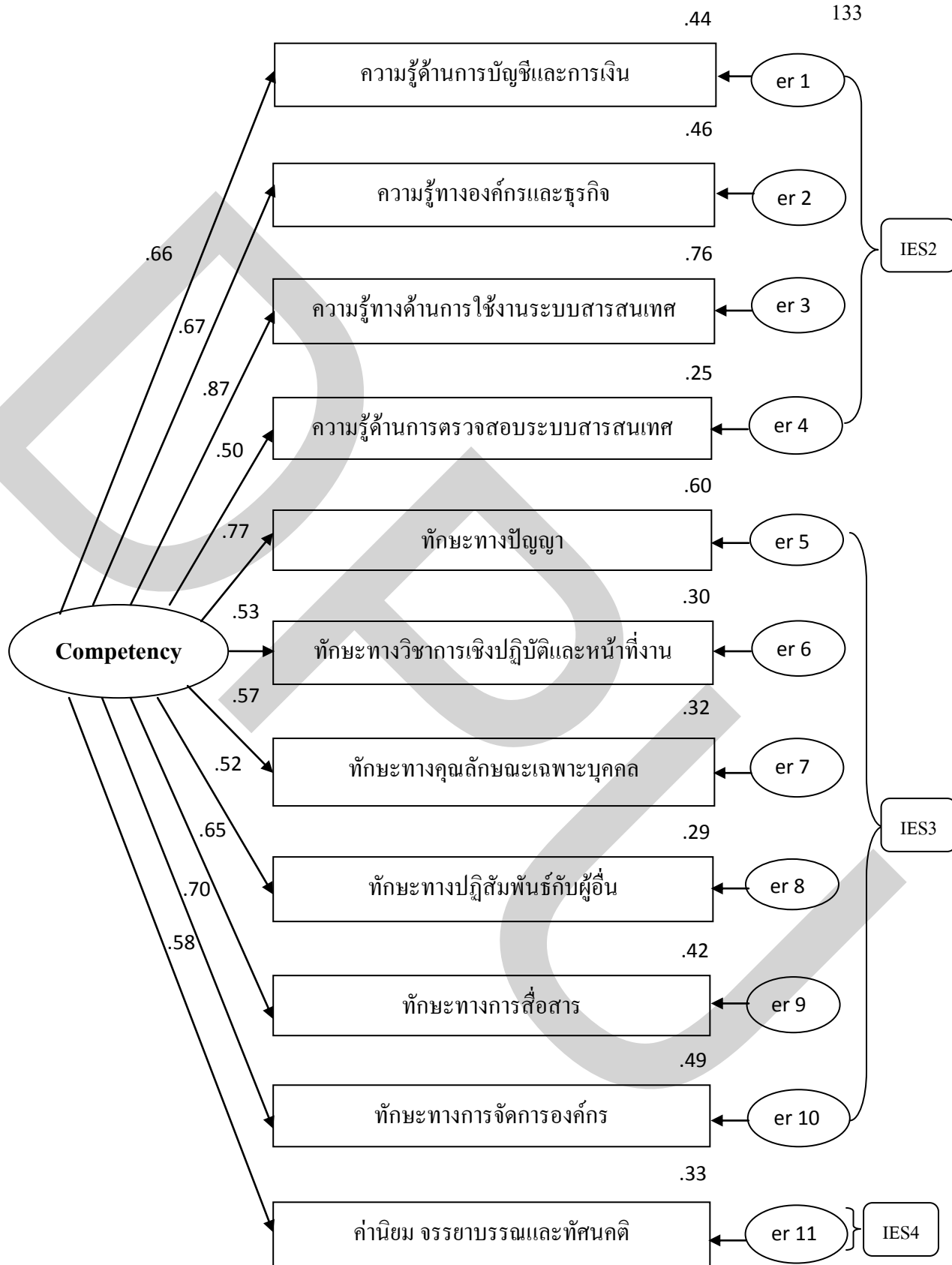
จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงยืนยัน จะได้ผลตามการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงสำรวจ ซึ่งพบว่าสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ 43 ตัวแปร จากผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ มีน้ำหนักความสำคัญที่สุด ขณะที่องค์ประกอบความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ มีน้ำหนักต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีน้อยที่สุด สามารถอธิบายได้จากภาพที่ 4.24 ส่วนผลการอภิปราย จะแสดงไว้ในบทที่ 5

ตารางที่ 4.37 ผลการเรียงลำดับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
ของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

IES	ตัวแปร	น้ำหนัก องค์ประกอบ	R ²
Knowledge	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ	.872	.760
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางปัญญา	.772	.597
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางการจัดการองค์กร	.700	.489
Knowledge	องค์ประกอบ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ	.677	.455
Knowledge	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน	.661	.438
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางการสื่อสาร	.650	.422
Ethics	องค์ประกอบ ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ	.583	.352
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	.570	.325
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	.533	.302
Skills	องค์ประกอบ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	.520	.292
Knowledge	องค์ประกอบ ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ	.495	.245

4.4 บทสรุป

ในบทนี้ผู้วิจัยได้อธิบายถึงผลการวิจัย แยกตามค่าสถิติพื้นฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ในบทที่ 5 ถัดไป จะกล่าวถึงผลจากการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 4.24 โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อศึกษาการสังเคราะห์องค์ประกอบและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจและเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ในความคิดเห็นของผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย จำนวน 453 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากทุกภาคของประเทศไทยตามสัดส่วนของสถานประกอบการที่มีอยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งได้มีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน นำกลุ่มตัวอย่างที่ได้นำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยใช้โปรแกรม SPSS เพื่อสกัดเป็นองค์ประกอบ จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์โมเดลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม AMOS

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า ในมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ที่เป็นที่ต้องการประกอบด้วย ความรู้ ความสามารถและทักษะที่หลากหลาย โดยความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ ถือเป็นสมรรถนะที่สำคัญที่สุดในบรรดาความรู้ ความสามารถและทักษะทั้งหมดที่ทำการศึกษา

5.1 สรุปผลการวิจัย

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจเพื่อสกัดองค์ประกอบ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อศึกษาความหนักแน่นของโมเดลนั้น สามารถสรุปข้อมูลได้ ดังนี้

5.1.1 สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่สังเคราะห์ได้จากวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ มีจำนวน 12 ด้าน คือ

- ก. ด้านความรู้เกี่ยวกับการบัญชี การเงินและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง (จำนวน 6 ตัวแปร)
- ข. ด้านความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ (จำนวน 10 ตัวแปร)
- ค. ด้านความรู้เกี่ยวกับการใช้งานระบบสารสนเทศ (จำนวน 4 ตัวแปร)
- ง. ด้านความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (จำนวน 4 ตัวแปร)
- จ. ด้านทักษะทางปัญญา (จำนวน 3 ตัวแปร)
- ฉ. ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน (จำนวน 6 ตัวแปร)

- ข. ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล (จำนวน 7 ตัวแปร)
- ช. ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น (จำนวน 4 ตัวแปร)
- ฅ. ด้านทักษะทางการสื่อสาร (จำนวน 4 ตัวแปร)
- ญ. ด้านทักษะทางการทำงานเป็นทีม (จำนวน 1 ตัวแปร)
- ฎ. ด้านทักษะทางการจัดการองค์กร (จำนวน 4 ตัวแปร)
- ฏ. ด้านค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ (จำนวน 7 ตัวแปร)

ซึ่ง องค์ประกอบที่สังเคราะห์ได้เหล่านี้ ผ่านการตรวจสอบขั้นต้น ถึงความเหมาะสมของข้อมูลแล้ว โดยสามารถอธิบายได้ดังนี้

ตัวแปรในองค์ประกอบเดียวกันมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ (แสดงรายละเอียดในบทที่ 4 ตารางที่ 4.5 Correlation matrix)

การพิจารณาค่าสถิติ Bartlett's Test of Sphericity มีค่าเท่ากับ 30557.945 แสดงว่ามีความแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การพิจารณาค่าดัชนีไคเซอร์-ไมเยอร์-ออลคิน (Kaiser-Miyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy: KMO) ซึ่งเป็นดัชนีบอกความแตกต่างระหว่างเมทริกซ์ สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ ควรจะมีค่ามากกว่า .80 จากผลการวิเคราะห์ค่า KMO มีค่าเท่ากับ 0.895 ค่าที่ได้แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันได้

5.1.2 สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่ได้จากวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีจำนวน 11 ด้าน และมีตัวแปรที่สังเกตได้จำนวน 43 ตัวแปร โดยโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ทั้งนี้ สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีทั้ง 11 ด้าน สามารถอธิบายโดยการจัดเรียงลำดับตามค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากมากไปน้อย ดังนี้

- ก. ความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ
- ข. ทักษะทางปัญญา
- ค. ทักษะทางองค์กรและการจัดการ
- ง. ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ
- จ. ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน
- ฉ. ทักษะทางการสื่อสาร
- ช. ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ
- ซ. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
- ฅ. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน
- ญ. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ฎ. ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ

ทั้งนี้ แต่ละองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ .872, .772, .700, .677, .661, .650, .583, .570, .533, .520, .495 ตามลำดับ ในแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี พบว่าความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด (.872) ในขณะที่ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ มีค่าน้ำหนักความสำคัญน้อยที่สุด (.495)

ทั้งนี้ ดัชนีวัดระดับความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ

ก. ค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 28.5 ที่องศาอิสระ 19

ข. มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ .074

ค. ค่า TLI = .987

ง. ค่า CFI = .995

จ. ค่า SRMR = .033

ฉ. ค่า RMSEA = .033

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีที่กำหนดใน IES ฉบับที่ 2 ถึง ฉบับที่ 4 นั้น สอดคล้องกับมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชีในสถานประกอบการที่อยู่ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งการอภิปรายผลวิจัยสามารถสรุปเป็น 2 ประเด็น ดังหัวข้อย่อยที่ 5.2.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี และ 5.2.2 กรอบสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ดังนี้

5.2.1 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

แนวทางการพัฒนานักวิชาชีพบัญชีที่กำหนดใน IES ฉบับที่ 2 ถึง ฉบับที่ 4 นั้น สอดคล้องกับมุมมองของผู้บริหารงานสายบัญชี แต่น้ำหนักการให้ความสำคัญในแต่ละองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ องค์ประกอบสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี จำนวน 12 องค์ประกอบ ดังกล่าวประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้จำนวน 60 ตัวแปร ซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง .62 ถึง .95 สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีที่สังเคราะห์ได้จากวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ จำนวน 12 ด้าน สามารถอภิปรายเพิ่มเติม ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบที่ 1 ความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง อธิบายได้ด้วยตัวแปร 6 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .67 ถึง .88 มีค่าความแปรปรวน 2.17 คิดเป็นร้อยละ 3.62 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความแปรปรวนสะสมร้อยละ 3.62 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านความรู้การบัญชี การเงินและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 2 เรียงตามค่าน้ำหนักได้ดังนี้

ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .67

การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .74

การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .79

กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

การตรวจสอบและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

การบัญชีภาษีอากรและการคำนวณ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88

2. องค์ประกอบที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 10 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .76 ถึง .86 มีค่าความแปรปรวน 18.24 คิดเป็นร้อยละ 30.41 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 34.03 ผลวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านความรู้เกี่ยวกับธุรกิจ ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 2 เรียงตามค่าน้ำหนักได้ดังนี้

ความรู้ทางการตลาด ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .76

ความรู้ด้านการทำงานของตลาดการเงิน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .79

ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .81

ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .82

ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .83

ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .83

ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .85

ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .86

ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .86

3. องค์ประกอบที่ 3 ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 4 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .78 ถึง .85 มีค่าความแปรปรวน 1.93 คิดเป็นร้อยละ 3.22 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 37.25 ผลวิจัยสรุปได้ว่าผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้

ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 2 เรียงตามค่าน้ำหนักได้ดังนี้

สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .78

ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .81

สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .85

4. องค์ประกอบที่ 4 ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 4 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .87 ถึง .93 มีค่าความแปรปรวน 1.41 คิดเป็นร้อยละ 2.35 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 39.60 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านความรู้การตรวจสอบระบบสารสนเทศ ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 2 เรียงตามค่าน้ำหนักได้ดังนี้

สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .87

ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88

สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .92

สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .93

5. องค์ประกอบที่ 5 ทักษะทางปัญญา อธิบายได้ด้วยตัวแปร 3 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .88 ถึง .93 มีค่าความแปรปรวน 1.19 คิดเป็นร้อยละ 1.99 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 41.59 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางปัญญาในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88

ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88

ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .93

6. องค์ประกอบที่ 6 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน อธิบายได้ด้วยตัวแปร 6 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .64 ถึง .85 มีค่าความแปรปรวน 1.35 คิดเป็นร้อยละ

ละ 2.24 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 43.83 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

ความชำนาญทางด้านตัวเลข ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .64

ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .69

การรายงานทางการเงิน (Reporting) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .72

ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .76

วิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .82

การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement) ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .85

7. องค์ประกอบที่ 7 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล อธิบายได้ด้วยตัวแปร 7 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .80 ถึง .84 มีค่าความแปรปรวน 4.72 คิดเป็นร้อยละ 7.87 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 51.70 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .80

ความสามารถที่จะเข้าร่วมปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .81

ความระมัดระวังสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .82

การปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาชีพ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .83

ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

การเรียนรู้ด้วยตนเอง ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

ความสามารถที่จัดแรงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .84

8. องค์ประกอบที่ 8 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น อธิบายได้ด้วยตัวแปร 4 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .67 ถึง .90 มีค่าความแปรปรวน 1.09 คิดเป็นร้อยละ 1.81 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 53.51 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา คำนี้นักองค์ประกอบ .67

การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำนี้นักองค์ประกอบ .83
การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกัน คำนี้นักองค์ประกอบ .89
การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์ คำนี้นักองค์ประกอบ .90

9. องค์ประกอบที่ 9 ทักษะทางการสื่อสาร อธิบายได้ด้วยตัวแปร 4 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่า คำนี้นักองค์ประกอบระหว่าง .89 ถึง .95 มีค่าความแปรปรวน 3.91 คิดเป็นร้อยละ 6.51 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 60.02 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะทางการสื่อสาร ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่านี้นัก ได้ดังนี้

นำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คำนี้นักองค์ประกอบ .89

นำเสนอ อภิปราย ในที่สนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คำนี้นักองค์ประกอบ .93

สามารถฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน คำนี้นักองค์ประกอบ .93

สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน คำนี้นักองค์ประกอบ .95

10. องค์ประกอบที่ 10 ทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งตัวแปรมีค่า คำนี้นักองค์ประกอบ .62 มีค่าความแปรปรวน 1.05 คิดเป็นร้อยละ 1.75 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 61.77 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3

11. องค์ประกอบที่ 11 ทักษะทางการจัดการองค์กร อธิบายได้ด้วยตัวแปร 4 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่า คำนี้นักองค์ประกอบระหว่าง .88 ถึง .92 มีค่าความแปรปรวน 3.26 คิดเป็นร้อยละ 5.43 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 67.20 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้

ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านทักษะการจัดการองค์กร ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 3 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .88

ตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .89

มีความเป็นผู้นำ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .90

มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .92

12. องค์ประกอบที่ 12 ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ อธิบายได้ด้วยตัวแปร 7 ตัว ซึ่งตัวแปรมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบระหว่าง .73 ถึง .87 มีค่าความแปรปรวน 7.09 คิดเป็นร้อยละ 11.81 ของความแปรปรวนทั้งหมด มีค่าความความแปรปรวนสะสมร้อยละ 79.01 ผลวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ใน IES ฉบับที่ 4 เรียงตามค่าน้ำหนัก ได้ดังนี้

ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .73

ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .80

ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .81

ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองโดยไม่ละทิ้งงาน ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .83

ความรับผิดชอบต่อองค์กร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .86

ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .87

การรักษาความลับต่อองค์กร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ .87

เพื่อให้ได้โมเดลที่มีความเหมาะสมในการนำไปใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันผู้วิจัย จึงได้พยายามปรับโมเดล เพื่อให้มีความเหมาะสมในการนำไปใช้วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยผู้วิจัยจะนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมาลดตัวแปรที่เหลือเพียง 4 ตัวแปรต่อ 1 ปัจจัย โดยจะมีเพียง 1 ปัจจัยที่จะมีตัวแปรเพียง 3 ตัว และนำตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) ซึ่งเรียกว่า Item Parcelling (Kumsuprom, 2011) รวมทั้งองค์ประกอบที่ 10 ไม่ได้มีการนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เนื่องจากมีตัวแปรสังเกตได้เพียงตัวเดียว จึงไม่เข้าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ทำให้โมเดลสมรรถนะของนักวิชาชีพ

บัญชีที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน จะประกอบด้วย 43 ตัวแปรที่สังเกตได้ รวมทั้งสิ้น 11 ปัจจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการ ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย สมรรถนะด้านต่างๆ 11 ประการ ซึ่งผู้วิจัยจะอธิบายแต่ละองค์ประกอบไว้ตามลำดับความสำคัญดังต่อไปนี้

1. ความรู้ทางการใช้งานระบบสารสนเทศ (มีความสำคัญมากที่สุด)

การศึกษาค้นคว้า พบว่า ความรู้ทางการใช้งานระบบสารสนเทศ เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ความรู้ด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ ได้แก่ ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ด้านการควบคุมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ในฐานะผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้ทางการใช้งานระบบสารสนเทศมีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรพร ศรีวัฒนานุกุลกิจ (2541) ปราณี คุุเจริญไพศาลและคณะ (2543) และ Penafort et al. (1997) ที่ระบุ ว่าสมรรถนะของการใช้คอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของที่สถานประกอบการต้องการให้มีมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากในยุคแห่งสารสนเทศ ที่มีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาประมวลผลข้อมูล นักวิชาชีพบัญชีสมัยใหม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานการเงิน

2. องค์ประกอบด้านทักษะทางปัญญา (มีความสำคัญเป็นอันดับที่สอง)

การศึกษาค้นคว้า พบว่า ด้านทักษะทางปัญญา เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์ ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อนและความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ทักษะทางปัญญามีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545), เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2548) และสถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545) ที่ระบุ ว่าสมรรถนะทางด้านทักษะทางปัญญาถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี การที่นักวิชาชีพบัญชีจะมีประสิทธิภาพในการทำงานส่วนหนึ่งก็มาจากทักษะทางด้านปัญญาในด้านการวิเคราะห์ พิจารณา เพื่อสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆทางด้านบัญชีได้

3. องค์ประกอบทักษะทางการจัดการองค์กร (มีความสำคัญเป็นอันดับที่สาม)

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ด้านทักษะเกี่ยวกับการจัดการองค์กร เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านทักษะทางองค์กรและการจัดการ ได้แก่ ความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างมีวิชาชีพ สามารถตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร ซึ่งมีความเป็นผู้นำ และสามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะทางการจัดการองค์กรมีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2548) ซึ่งทักษะทางด้านการจัดการองค์กร ถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ เนื่องจากการเข้าใจในองค์กร จะทำให้นักวิชาชีพบัญชีสามารถทำการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอย่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. องค์ประกอบความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ (มีความสำคัญเป็นอันดับที่สี่)

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ ได้แก่ ความรู้ทางด้านการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมและสถิติที่ใช้แก้ปัญหา ความรู้ด้านพฤติกรรมและการจัดการองค์กรและจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545) ที่ระบุ ว่าสมรรถนะทางความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีต้องมี เนื่องจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรที่มีรูปแบบที่แตกต่างจากองค์กรทั่วไป ดังนั้น สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้ในด้านองค์กรและธุรกิจด้วย

5. องค์ประกอบความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน (มีความสำคัญเป็นอันดับที่ห้า)

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ได้แก่ การตรวจสอบและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพ กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์ ความรู้ด้านการบัญชีและค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ ความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545), ต่อลาภ สุขพันธ์ (2546), นันทวดี วุฒิภรณ์ (2550) และ Johnson (1995) ที่ระบุ ว่าสมรรถนะทางความรู้ด้านการบัญชีและ

การเงิน ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี คือ ด้านความรู้ของการบัญชีภาษีอากร และด้านธุรกิจการตรวจสอบบัญชี

6. องค์ประกอบทักษะทางการสื่อสาร

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ทักษะทางการสื่อสาร เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านทักษะทางการสื่อสาร ได้แก่ สามารถฟังและอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่าง และการนำเสนอ อภิปราย ในทัศนะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูด ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทักษะทางการสื่อสาร มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Cowan (1984), Lafrancois (1992) และ Johnson (1995) ที่ระบุ ว่าสมรรถนะทางทักษะทางการสื่อสาร เพื่อใช้ในการติดต่อกับลูกค้าทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยเฉพาะในงานบัญชีที่ต้องมีการสื่อสารข้อมูลทางการเงิน ให้กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทั้งนี้ นักวิชาชีพบัญชีต้องสามารถ สามารถฟัง อ่าน และ นำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ

7. องค์ประกอบด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ ได้แก่ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน การรักษาความลับต่อองค์กรปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติทางวิชาชีพ มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีน้อยกว่าทางด้านทักษะความเป็นมืออาชีพ และความรู้ทางด้านวิชาการ

ผลวิจัยนี้ต่างจากงานวิจัยของ ชาตรี เมืองนาโพธิ์ (2532), ปราณิ คุเจริญไพศาล และคณะ (2543), สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545), เพ็ญธิดา พงษ์ธานี (2548), ชลิมาศ วัฒนพฤดา (2550), นันทวี วุฒิกิจ (2550), Swangnate (2004) และ Verschoor (2009) ที่ได้ให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณมาเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องมาจากจรรยาบรรณถือได้ว่าเป็นรากฐานของพฤติกรรมอย่างหนึ่งของพนักงานที่จะปฏิบัติงานในห้องกรว่าจะลุ่ลวงและประสบความสำเร็จตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ แต่ก็ขัดแย้งกับงานวิจัยของชวลนุช กิจเจริญ (2545), ต่อลาก สุขพันธ์ (2546) และ Baker et al. (2000) ซึ่งผลงานวิจัย พบว่า ค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติของนักวิชาชีพบัญชี มีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติงานน้อย เช่นเดียวกับงานวิจัยนี้ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารงานทางด้าน

บัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี ด้านค่านิยม จรรยาบรรณและทัศนคติของนักวิชาชีพบัญชีเท่าใดนัก

8. องค์กรประกอบทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ การปรับตัวและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้ การเรียนรู้ด้วยตนเองและจรรยาบรรณในความสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาตรี เมืองนาโพธิ์ (2532), สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545) และ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545) ซึ่งพบว่าทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมีความสำคัญต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีน้อย ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลเป็นคุณลักษณะขั้นพื้นฐาน ของบุคคลต่างๆก่อนเข้ามาปฏิบัติงาน และคุณลักษณะเฉพาะบุคคลนี้ไม่สามารถสังเกตได้ชัดเจน

9. องค์กรประกอบทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวัง ด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ได้แก่ ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีในการวิเคราะห์แบบจำลองและความเสี่ยง โดยมีความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ การวัดมูลค่าและประเมินราคาและความชำนาญทางด้านตัวเลขในการรายงานทางการเงิน ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวัลนุช กิจเจริญ (2545) ซึ่งระบุว่า สมรรถนะทางด้านทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงานเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี เนื่องจากการปฏิบัติงานย่อมต้องมีทักษะในการปฏิบัติหน้าทำงานบัญชี ในด้านการวัดมูลค่า การวิเคราะห์ความเสี่ยง รวมทั้งความชำนาญทางด้านตัวเลขและข้อมูลการเงิน เพื่อเสริมสร้างองค์กรให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ หากแต่ผลวิจัยนี้ พบว่าผู้บริหารงานทางด้านบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ระบุว่าทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน มีความสำคัญต่อสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีน้อย

10. องค์ประกอบทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

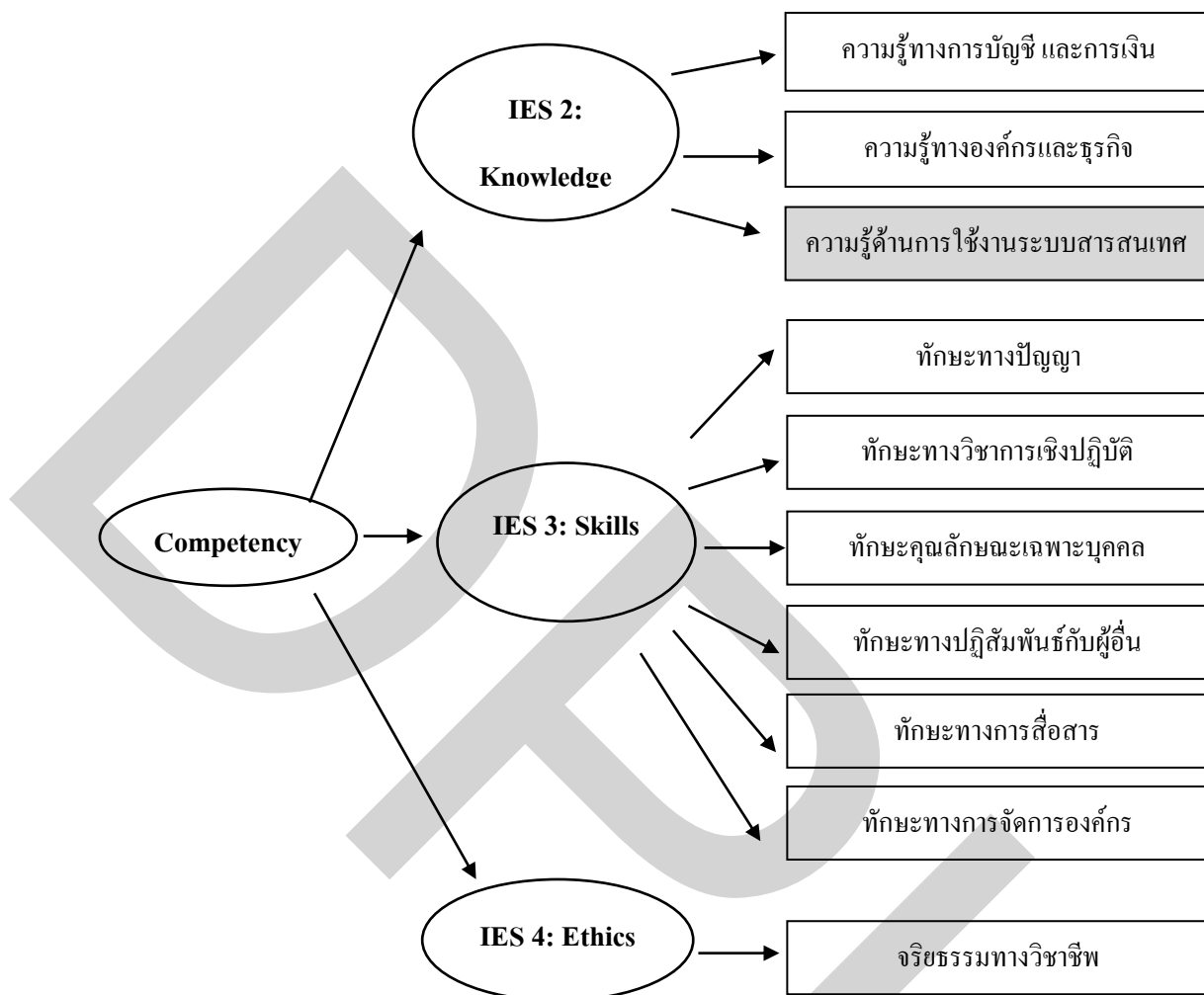
การศึกษาค้นคว้า พบว่า ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย คาดหวัง ด้านทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์นั้นๆ การทำงานในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันได้เป็นอย่างดี การปฏิสัมพันธ์กับผู้มีวัฒนธรรมหรือความคิดเห็นต่างกันและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา องค์ประกอบทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความสำคัญกับสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต (2545), Cowan (1984), Johnson (1995) และ Swangnate (2004) ซึ่งระบุว่า ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างหนึ่งของพนักงาน แต่ในมุมมองของผู้บริหารสายบัญชียุคใหม่ มิได้มีความสำคัญกับทักษะทางปฏิสัมพันธ์ มากนัก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากลักษณะงานบัญชีการเงินที่มักเป็นงานที่อยู่เบื้องหลัง และมีความปฏิสัมพันธ์กับแผนกอื่นน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสายบัญชียังถือว่าทักษะทางปฏิสัมพันธ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีเช่นกัน

11. องค์ประกอบความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ (มีความสำคัญน้อยที่สุด)

การศึกษาค้นคว้า พบว่า ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ เป็น คุณสมบัติของนักวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารงานสายบัญชีของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยคาดหวังน้อยที่สุด

ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ อันได้แก่ สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนา สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศและความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี แต่อยู่ในอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานด้านตรวจสอบระบบสารสนเทศนั้น มักถูกมองว่าเป็นภาระงานหลักของ ส่วนงานเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร และคาบเกี่ยวกับงานตรวจสอบภายใน ไม่ใช่งานหลักของส่วนงานบัญชี นอกจากนี้ในบางแห่งยังจะมีการจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ทั้งนี้เนื่องจากเทคโนโลยีที่ใช้บางส่วนมาจากต่างประเทศที่มี เอกลักษณะเฉพาะ ซึ่งยากต่อการตรวจสอบจึงต้องจ้างผู้เชี่ยวชาญโดยตรง ซึ่งมีความรู้และความเชี่ยวชาญมากกว่านักวิชาชีพบัญชี

ภาพที่ 5.1 กรอบแนวคิดโมเดลสมมติฐานของการวิจัย

ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย ได้อ้างอิงมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรทางการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ได้มีการแยกองค์ความรู้ ออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ทางด้าน การบัญชีและการเงิน ความรู้ทางด้าน องค์กรและธุรกิจ และความรู้ทางด้าน การใช้งานระบบสารสนเทศ ซึ่งผลวิจัยที่ได้ พบว่าเนื้อหาของ หลักสูตรทางการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี ได้แยกองค์ความรู้ ออกเป็น 4 ด้าน ซึ่งออกประกอบด้าน ของการใช้งานระบบสารสนเทศ ได้มีการแยกออกเป็น 2 ด้าน คือ ความรู้ด้านการใช้งานระบบ สารสนเทศกับความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ซึ่งทั้ง 2 องค์ประกอบ ก็มีค่าน้ำหนักที่ไม่ เท่ากัน ผลที่ได้คือ ความรู้ด้านการใช้งานระบบสารสนเทศ ให้ความสำคัญมาเป็นอันดับที่หนึ่ง ตรงกันข้ามกับความรู้ทางการตรวจสอบระบบสารสนเทศ ที่ให้ความสำคัญมาเป็นอันดับสุดท้าย

สำหรับนักวิชาชีพบัญชี ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สมรรถนะที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ความรู้ด้านการตลาดและธุรกิจระหว่างประเทศ เนื่องจากการลงทุนในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยนั้น ประกอบไปด้วยนักลงทุนจากต่างชาติ จึงไม่สามารถปฏิเสธได้กับความรู้ดังกล่าวที่นักวิชาชีพบัญชีต้องมี

5.2.2 กรอบสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชี

ในการศึกษาครั้งนี้ หากแบ่งสมรรถนะทางวิชาชีพบัญชีออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ กล่าวคือ สมรรถนะหลัก สมรรถนะตามสายงาน และสมรรถนะส่วนบุคคล

5.2.2.1 สมรรถนะหลัก (Core competency)

นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนา สมรรถนะหลัก (Core competency) ซึ่งตรงกับมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 4 (IES 4) ในด้าน ค่านิยม ทักษะคิด ความเชื่อ อุปนิสัย ในการที่จะส่งเสริมองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐาน ค่านิยม ทักษะคิดที่ดีต่อองค์กร รวมทั้งความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ทั้งนี้ นักวิชาชีพบัญชี ควรจะได้รับการส่งเสริมและอบรมในด้านเกี่ยวกับหลักการกำกับดูแลกิจการ รวมทั้งได้รับการส่งเสริมให้เกิดค่านิยมในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริตและความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง ในฐานะนักวิชาชีพบัญชีในด้านต่างๆ

5.2.2.2 สมรรถนะตามสายงาน (Professional competency)

นักวิชาชีพบัญชียังต้องพัฒนา สมรรถนะตามสายงาน (Professional competency) คือ ความรู้เกี่ยวกับงานบัญชีในแต่ละตำแหน่งงาน ความรู้ทางด้านองค์กรและธุรกิจ ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์ ซึ่งได้ระบุไว้ใน มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 (IES 2) ว่าด้วยเรื่อง เนื้อหาของหลักสูตรการศึกษาวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ นอกเหนือจากความรู้ด้านบัญชีและการเงิน นักวิชาชีพบัญชีควรจะได้รับการศึกษและอบรมเกี่ยวกับความรู้ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี โดยเฉพาะในด้านการควบคุมระบบสารสนเทศ ความรู้ในด้านความเสี่ยงและการควบคุมความเสี่ยงของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชี จะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ นักวิชาชีพบัญชีควรจะได้รับการศึกษเกี่ยวกับความรู้ทางองค์กรที่ทำงานอยู่ รวมทั้งความรู้ในธุรกิจขององค์กร เนื่องจากการที่นักวิชาชีพบัญชีมีความเข้าใจในธุรกิจ จะทำให้สามารถให้ข้อมูลที่ตอบสนองความต้องการของธุรกิจได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5.2.2.3 สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency)

นักวิชาชีพบัญชีจำเป็นต้องพัฒนาในส่วนของ สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal competency) คือ ทักษะ (Skills) ทางวิชาชีพในด้านต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษา

ระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 3 (IES 3) อันได้แก่ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ทักษะส่วนบุคคล ทักษะในการปฏิสัมพันธ์และทักษะการสื่อสาร และทักษะในการบริหารการจัดการองค์กร

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอาจนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางพัฒนาด้านสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ นักวิชาชีพบัญชีมีความรู้ความสามารถในด้านต่างๆ ในกรณีนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามและเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชี

จากงานวิจัย พบว่า นักวิชาชีพบัญชีควรได้รับการพัฒนา ความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ รวมทั้งความรู้ด้านการบัญชีและการเงิน ส่วนในด้านการพัฒนาทักษะนั้น พบว่า ทักษะทางปัญญา และทักษะทางองค์กรและการจัดการ มีความสำคัญมากเป็นอันดับต้น ดังนั้นองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาวิชาชีพบัญชีฯ ควรเข้ามามีบทบาทสำคัญ ในการกำหนดมาตรฐานและแนวทางการให้การอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะดังกล่าว

นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาควรใช้งานวิจัยนี้ในการผลิตบัณฑิตและปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยหลักสูตรควรเน้นให้มีวิชาที่เน้นความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับองค์กรและธุรกิจ ความตระหนักด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ รวมทั้งความรู้ด้านการบัญชีและการเงินในที่มีการปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ

5.3.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ได้โมเดลองค์ประกอบสมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีซึ่งประกอบด้วย 11 องค์ประกอบ ดังนั้น ผู้ที่สนใจศึกษาสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการทำวิจัยในองค์กรที่มีลักษณะอื่น เช่น องค์กรที่อยู่นอกเขตการนิคมอุตสาหกรรม เพื่อทำการศึกษาว่าผู้บริหารงานสายบัญชีมีความคิดเช่นเดียวกับกับงานวิจัยนี้หรือไม่ การจัดลำดับองค์ประกอบมีความแตกต่างกันหรือไม่ อันจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความรู้ ความสามารถของนักบัญชีในอนาคต นอกจากนี้ ผู้วิจัยที่สนใจศึกษาสามารถนำโมเดลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการศึกษาในประเด็นที่ว่า ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นักวิชาชีพบัญชีควรมีการปรับตัวเองในด้านของภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศ หรือเพิ่มความรู้ ความสามารถใด หรือไม่ และอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- กรีซ แร่งสูงเนิน. (2554). การวิเคราะห์ปัจจัยด้วย SPSS และ AMOS เพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). การใช้ SPSS for windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูชัย สมितिไกร. (2550). การฝึกอบรมบุคลากรในองค์กร. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คนัย เทียนพุ่ม. (2550). ความสามารถ. กรุงเทพฯ: เออาร์ อินฟอร์เมชันแอนพับลิเคชั่น.
- ธำรงค์ดี คงศาสน์. (2549). Competency ภาคปฏิบัติ เขาทำกันอย่างไร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ส.ส.ท.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น LISREL: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันทเพชร. (2551). ทฤษฎีการบัญชี. กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. (2549). หลักการและการใช้สถิติวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการงานวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- เมธากุล เกียรติกระจาย. (2547). ทฤษฎีการบัญชี. กรุงเทพฯ: คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สาโรช บัวศรี. (2526). จริยธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: ครูสภา.

บทความ

- ดรรรชนี บุญเหมือนใจ. (2548). **สิ่งจำเป็นสำหรับวิชาชีพบัญชี**. การจัดการสมัยใหม่. ปีที่ 3, ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม): 65.
- ชาตรี เมืองนาโพธิ์. (2532). **คุณสมบัติของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน**. มปท.: มปป.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2546). **เทคนิคการจัดทำ Job Description บนพื้นฐานของ Competency และ KPI**. กรุงเทพมหานคร: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ธวัช ภูมิตโยภโย. (2544). **“การผสมผสานความรู้ ความชำนาญของนักบัญชี”**. การประชุม นักบัญชีทั่วประเทศ ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ: บริษัท บุญศิริการพิมพ์ จำกัด.
- พงษ์ศักดิ์ พรณัฐวุฒิกุล. (2543). **การนำ Competencie ไปสู่การปฏิบัติ**. วารสารการบริหารคน. ปีที่ 21 ฉบับที่ 4 (ต.ค.-ธ.ค.2543): 23-28. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มณเฑียร รัตนศิริวงศ์วุฒิ และคณะ. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะนักเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่สอง**. บทความวิจัย ปีที่ 6 ฉบับที่ 12 กรกฎาคม - ธันวาคม 2553.
- รัฐชนา สิ้นขวาลัย. (2554). **สมรรถนะของสถานประกอบการ**. กลุ่มงานสนับสนุนการวิจัยและบริหารวิชาการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- รัตนภรณ์ ศรีพยัคฆ์. (2548). **สมรรถนะ (Competency)**. เอกสารเรื่อง สมรรถนะของข้าราชการของสำนักงาน ก.พ.
- สถาบันราชภัฏสวนดุสิต. (2545). **การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ปีการศึกษา 2543-2544**. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สันสกฤต วิจิตรเลขการ. (2549). **International Education Standards (IES) กับวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย**. จุลสารสมาคมการบัญชีไทย ปีที่ 3 (ฉบับที่ 1): 25-28.
- สำนักงาน ก.พ. (2548). **เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องสมรรถนะของข้าราชการ: การปรับใช้สมรรถนะในการบริหารทรัพยากรมนุษย์**. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง สมรรถนะของข้าราชการ.
- ศุภัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). **สมรรถนะกับการบริหารทรัพยากรบุคคล**. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สุวรรณ หวังเจริญเดช. (2548). **การปรับตัวของนักบัญชีภายใต้การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีวิชาชีพ**. จุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ 27, 104 (เม.ย.-มิ.ย.2548) 41-47.

วิทยานิพนธ์

- จิรพร ศรีวัฒนานุกูล. (2541). ผู้ประกอบธุรกิจการค้าและบริการให้ความสำคัญต่อพนักงาน/
ลูกจ้างที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชวัลนุช กิจเจริญ. (2548). ปัจจัยที่มีต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองผู้ว่าจ้าง.
วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ต่อลาภ สุขพันธ์. (2546). คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัด
ลำปาง. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี. เชียงใหม่:
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทิวาพรรณ อนุวงศ์. (2546). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะนักบัญชีของนักศึกษาที่เรียน
สาขาบัญชี. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นันทวดี วุฒิกุล. (2550). คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการ
ในจังหวัดพะเยา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการทั่วไป. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บัญญัติ กุศลสถาพร. (2532). ความต้องการคุณลักษณะของแรงงานภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก (รายงานการวิจัย). ชลบุรี: สำนักงานศึกษาธิการเขต
เขตการศึกษาที่ 12.
- ปราณี คูเจริญไพศาล และคณะ. (2543). ความต้องการบัณฑิตทางบริหารธุรกิจขององค์กรต่างๆใน
เขตภาคเหนือตอนบน (รายงานการวิจัย). เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เพ็ญธิดา พงษ์ธานี. (2548). คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการบัญชีที่องค์กรและผู้รับผิดชอบงาน
ด้านบัญชีพึงประสงค์ (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: คณะการบัญชี มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- อัจฉรา พลายเวช. (2549). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันจริยธรรมครู. วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีวิทยาการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัมพร แต่เกษม. (2539). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะทางด้านมนุษยสัมพันธ์.
ปริญญาวิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนประสานมิตร.

สารสนเทศจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์

รายชื่อโรงงานนิคมอุตสาหกรรม. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2554,

จาก <http://www.ieat.go.th>.

วัฒนา พัฒนพงศ์. (2546). แนวคิดเรื่อง สมรรถนะ (Competency). สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2555,

จาก <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=3368.0>

มาตรฐานกรอบคุณวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2555,

จาก <http://www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/news6.php>

มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2554,

จาก http://www.fab.or.th/st_eduit.php.

เกณฑ์การแบ่งขนาดของธุรกิจ. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2554,

จาก <http://www.thaichamber.org/>

สมรรถนะ วัดความสามารถ Competency. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555,

จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Competency.htm>

อริพงษ์ ฤทธิชัย. (2550). แนวคิดเรื่องสมรรถนะ. สืบค้นเมื่อ 25 เมษายน 2555,

จาก <http://www.jobpub.com/articles/showarticle.asp?id=2213>

ภาษาต่างประเทศ

ARTICLES

Anderson, J. and Gerbing, D. (1988). **Structural equation modeling in practice: A review and recommended two-step approach**. Psychological Bulletin, 103(3): P. 411-23.

Baker, William M. et all. (2000). **“Empirically Assessing the Importance of Characteristics of Accounting Students”**. The Journal of Education for Business, 75 (3): P. 149-157.

Best, John W. (1981). **Research in Education**. (4th ed.) New Jersey: Prentice Hall.

Cunningham, E. (2008). **Structural Equation Modeling using AMOS** Victoria, Statsline.

Hunt, Steven C. et all. (2004). **“The Nature and Origins of Students' Perceptions of Accountants”**. The Journal of Education for Business, 79 (3): P. 142-148.

Kavanagh, M.H. et al. (2008). **“What skills and attributes does an accounting graduate need? Evidence from student perceptions and employer expectations.”**

Accounting and Finance, (48): P. 279-300.

Lafrancois, Helen A. (1992). **“The Marketing of an Accounting Graduate: Characteristics Most Desired by CPA Firms”**. Journal of Education for Business, 67 (4): P. 206-209.

Penafort, F., et al. (1997). **“Employer’ Expectation on Today’s Accounting Profession: A Malaysian Case Study”**. Asian Review of Accounting, (5): P. 78-97.

Yamane, Taro. (1970). **Statistics, An Introductory analysis**, (2nd ed.) Tokyo: John Weatherhill.

DISSERTATIONS

Byrne, B.M. (2001). **Structural Equation Modeling with AMOS: Basic concepts, Applications, and Programming**. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates, Inc.

Cowan, W. E. (1984). **Assessing Employer-Employee Satisfaction with Training at Canadian Valley Area**. Canada: Oklahoma University.

Kumsumprom, S. (2010). **Structured approach to organisational ICT risk management: An empirical study in Thai businesses**. MIS (Griffith University).

Kavanagh, Marie H. (2008). **What skills and attributes does an accounting graduate need? Evidence from student perceptions and employer expectations**. University of Southern Queensland Australia.

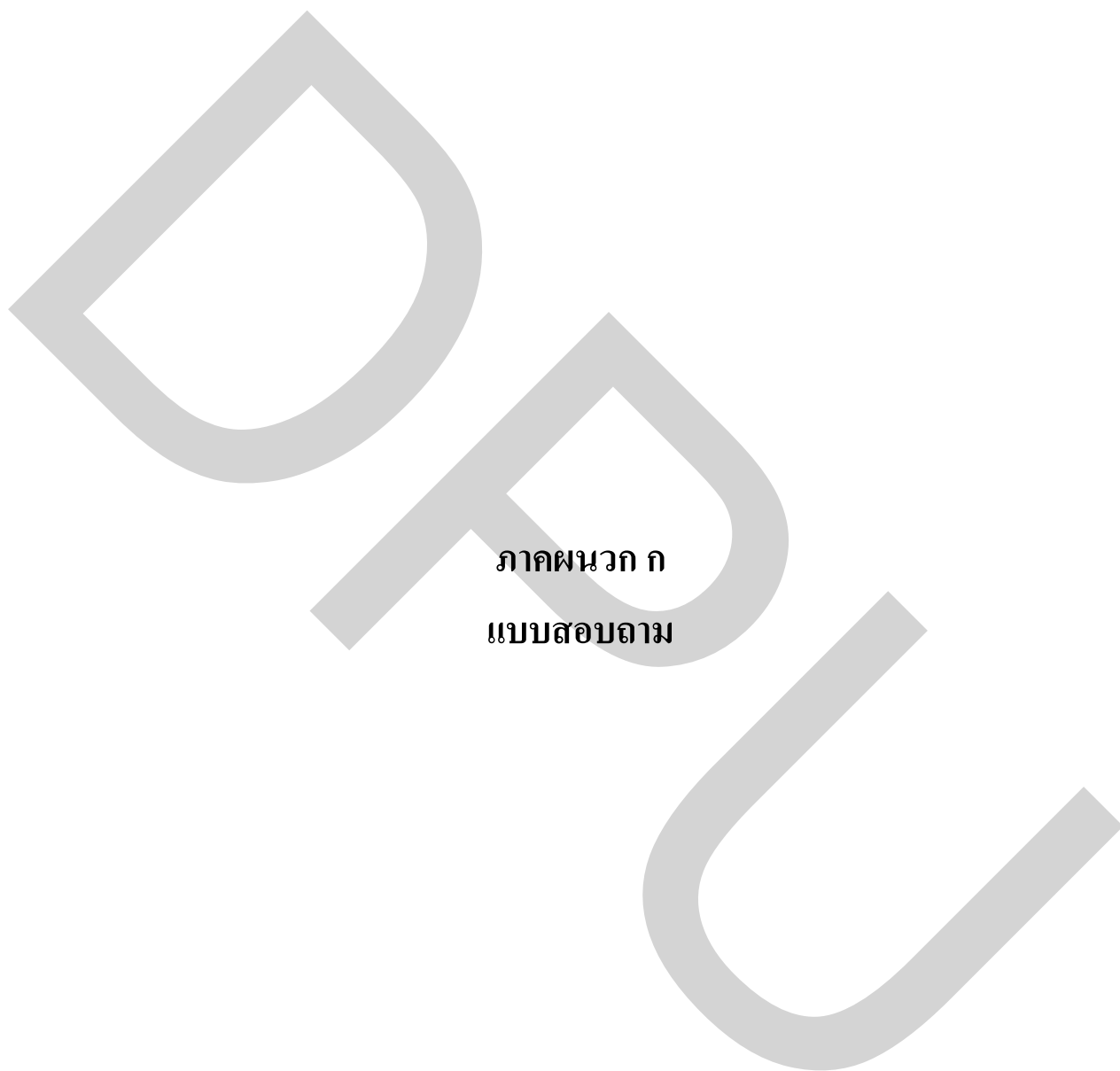
Swangnate, S. (2004). **The Level of Expectation of Listed Company's Financial and Accounting Executives toward the Characteristics of Accountants**. Master of Business Administration Business Administraton, Kasetsart University.

ด

พ

ภาคผนวก

๕

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

วันที่ 9 มกราคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้จัดการฝ่ายบัญชีและการเงิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

ด้วยกระผม นายพงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้ดำเนินงานวิจัย เรื่อง “สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสถานประกอบการในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย” ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนานักวิชาชีพบัญชี ให้เป็นไปตามความต้องการของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมฯ อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์กรในอนาคต

แบบสอบถามมี 3 ส่วน เป็นการสอบถามผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านบัญชี โดยมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกจ้างและประเมินการทำงานของนักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี) แบบสอบถามประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของนักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี)

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำตอบจากแบบสอบถามทุกฉบับมีคุณค่าและความสำคัญอย่างยิ่งต่องานวิจัยครั้งนี้ และจะไม่มีข้อมูลใดที่อาจแสดงถึงชื่อหรือสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กรของท่าน เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับจากการแบบสอบถามจะนำไปสรุปผลการวิจัยในลักษณะภาพรวม

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ผู้บริหารที่รับผิดชอบงานด้านบัญชี และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาเลือกจ้างและประเมินการทำงานของนักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี) ตอบแบบสอบถาม โดยส่งคืนตามที่อยู่บนหน้าซองที่แนบมาพร้อมกัน หรือ ส่งทาง E-mail: pongsirapop@gmail.com **ภายในวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2555**

แบบสอบถาม

เรื่อง สมรรถนะของนักวิชาชีพบัญชีตามความคาดหวังของสถานประกอบการ
ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะแต่ละข้อของตัวเอง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

- เพศ () ชาย () หญิง
- อายุ () ต่ำกว่า 25 ปี () 25-35 ปี () 36-45 ปี () 46-55 ปี () 55 ปี ขึ้นไป
- ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน
() ปริญญาตรี () ปริญญาโท () ปริญญาเอก () อื่นๆ(ระบุ)_____
- ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งงานปัจจุบันของท่าน
() น้อยกว่า 3 ปี () 3-5 ปี () 6-10 ปี () 10 ปี ขึ้นไป

ข้อมูลส่วนธุรกิจของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ขนาดขององค์กร (แบ่งตามจำนวนพนักงานประจำ)
() เล็ก (1-50 คน) () กลาง (51-200 คน) () ใหญ่ (200 คน ขึ้นไป)
- วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กร
() ผลิตสินค้า () ให้บริการ () อื่นๆ(ระบุ)_____
- องค์กรของท่านจัดอยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรม
() การเกษตรและผลผลิตเพื่อการเกษตร () อาหารและเครื่องดื่ม
() สิ่งทอและเส้นใย () เครื่องหนัง ขนสัตว์และเครื่องแต่งกาย
() ไม้และเฟอร์นิเจอร์ () กระดาษและการพิมพ์
() ปูน สี และเคมีภัณฑ์ () ยาง พลาสติกและหนังเทียม
() ยาและเครื่องสำอาง () น้ำมันและพลังงาน
() แก้ว กระจกและเครื่องปั้นดินเผา () ปูนซีเมนต์ วัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง
() เหล็กและผลิตภัณฑ์โลหะ () เครื่องยนต์ เครื่องจักรและอะไหล่
() เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์ () อัญมณี
() เครื่องดนตรี อุปกรณ์กีฬาและสันทนาการ () สิ่งแวดล้อม
() อื่นๆ(ระบุ)_____ () กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม

8. ลักษณะของการจัดตั้งองค์กร

- เป็นบริษัทในเครือเพื่อสนับสนุนงานของบริษัทแม่
บริษัทแม่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศ (ระบุ) _____
- เป็นบริษัทแม่ที่จดทะเบียนจัดตั้งในประเทศไทย
- อื่นๆ(ระบุ) _____

ข้อมูลส่วนเฉพาะธุรกิจในการนิคมอุตสาหกรรมของผู้ตอบแบบสอบถาม

9. พื้นที่ตั้งขององค์กร

- นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
- นิคมอุตสาหกรรมภาคกลาง
- นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก
- นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้

10. สิทธิประโยชน์การลงทุน

- สิทธิประโยชน์จาก ก.น.อ.
- สิทธิประโยชน์การลงทุน บี.ไอ.ไอ

11. เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบธุรกิจขององค์กร

- เขตอุตสาหกรรมทั่วไป (General Industrial Zone)
- เขตประกอบการเสรี (I-EA-T Free Zone)

ส่วนที่ 2 สมรรถนะของนักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี) ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรของท่าน
ความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ

ก. ความรู้ด้านการบัญชี การเงินและความรู้อื่นที่เกี่ยวข้อง	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การบัญชีการเงินและการรายงานทางการเงิน					
2. การบัญชีบริหารและการควบคุมทางการบริหาร					
3. การบัญชีภาษีอากรและการคำนวณ					
4. กฎหมายธุรกิจและกฎหมายพาณิชย์					
5. การตรวจสอบบัญชีและการให้ความเชื่อมั่นทางวิชาชีพบัญชี					
6. ค่านิยมทางวิชาชีพและจริยธรรมทางวิชาชีพ					
ข. ความรู้ด้านองค์กรและธุรกิจ	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้ด้านเศรษฐศาสตร์					
2. ความรู้ด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ					
3. ความรู้ด้านบรรษัทภิบาล (Corporate Governance)					
4. ความรู้ด้านจรรยาบรรณในการประกอบธุรกิจ					
5. ความรู้ด้านการทำงานของตลาดการเงิน					
6. ความรู้ด้านวิธีการเชิงปริมาณและสถิติไปใช้แก้ปัญหาธุรกิจ					
7. ความรู้ด้านพฤติกรรมองค์กร					
8. ความรู้ด้านการจัดการและการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์					
9. ความรู้ด้านการตลาด					
10. ความรู้ด้านธุรกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์					
ค. ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้ทั่วไปทางเทคโนโลยีสารสนเทศ					
2. ความรู้ทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ					
3. สมรรถนะทางการควบคุมเทคโนโลยีสารสนเทศ					
4. สมรรถนะของผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					

5. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้จัดการสารสนเทศ					
6. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะของผู้ประเมินสารสนเทศ					
7. สมรรถนะด้านสารสนเทศในฐานะผู้ออกแบบและพัฒนาสารสนเทศ					
8. ความรู้ด้านการตรวจสอบระบบสารสนเทศ					

ทักษะทางวิชาชีพส่วนบุคคล

ก. ทักษะทางปัญญา	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร					
2. ความสามารถในการสอบถาม วิจัย คิดเชิงเหตุผลและวิเคราะห์					
3. ความสามารถที่จะระบุและแก้ไขปัญหาที่ไม่เคยมาก่อน					
ข. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความชำนาญทางด้านตัวเลข					
2. ความชำนาญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ					
3. วิเคราะห์แบบจำลองการตัดสินใจและความเสี่ยง					
4. การวัดมูลค่าและประเมินราคา (Measurement)					
5. การรายงานทางการเงิน (Reporting)					
6. ความรู้ด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ข้อบังคับ					
ค. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรับผิดชอบในหน้าที่ สามารถจัดการตนเองได้					
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
3. การเรียนรู้ด้วยตนเอง					
4. ความสามารถที่จัดแจงงานให้เสร็จตามกำหนดเวลา					
5. ความสามารถที่จะเข้าร่วมปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง					
6. การปฏิบัติตามจรรยาบรรณและจริยธรรมทางวิชาชีพ					
7. ความระมัดระวังสงสัยเชิงผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี					

ง. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการสื่อสาร	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การทำงานร่วมกับผู้อื่นในการปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหา					
2. การทำงานเป็นทีม					
3. การปฏิสัมพันธ์กับผู้ที่มีความคิดเห็นต่างกัน					
4. การเจรจาเพื่อได้ข้อสรุปหรือข้อตกลงที่ยอมรับได้ในสถานการณ์					
5. การทำงานในวัฒนธรรมที่ต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
6. สามารถนำเสนอ อภิปราย ในทักษะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการเขียนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
7. สามารถนำเสนอ อภิปราย ในทักษะของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการพูดทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ					
8. สามารถฟังอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง					
9. สามารถอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม และภาษาที่แตกต่าง					
จ. ทักษะทางองค์กรและการจัดการองค์กร	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สามารถตัดสินใจวางแผนเชิงกลยุทธ์ การจัดการองค์กรและบุคลากร					
2. สามารถบริหารงานทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
3. มีความเป็นผู้นำ					
4. มีความเข้าใจในองค์กรและตัดสินใจอย่างผู้มีวิชาชีพ					

ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ

ค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพ	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับขององค์กร					
2. ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสาธารณะ					
3. ความสนใจใฝ่รู้และตั้งใจที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา					
4. ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความตั้งใจในการปฏิบัติงาน อย่างมีคุณธรรมเที่ยงตรงและซื่อสัตย์สุจริต					
5. การรักษาความลับต่อองค์กร ข้อมูลที่ได้ไม่ควรเปิดเผยแก่บุคคลที่สาม นอกจากการให้ข้อมูลตามที่กฎหมายกำหนด					
6. ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง โดยไม่ละทิ้งงานโดยไม่มี เหตุผลอันสมควร					
7. ความรับผิดชอบต่อองค์กร					

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชีเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะของนักบัญชี (นักวิชาชีพบัญชี) ในการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

.....

.....

.....

.....

.....

กระผมขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
รายชื่อการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
และกลุ่มประชากรตัวอย่าง
รวมถึงการสุ่มตัวอย่างในการส่งแบบสอบถาม

จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ที่ส่ง
พิจิตร	นิคมอุตสาหกรรมพิจิตร	3	0.09	0	0
ลำพูน	นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ	68	2.00	7	36
รวมภาคเหนือ		71	2.09	7	36

จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรมภาคกลาง	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ที่ส่ง
กรุงเทพ	นิคมอุตสาหกรรมบางชัน	86	2.53	9	45
	นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง	231	6.79	24	120
พระนครศรีอยุธยา	นิคมอุตสาหกรรมอู่ธานี	93	2.74	10	50
	นิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า	122	3.59	13	65
	นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน	98	2.88	10	52
ราชบุรี	นิคมอุตสาหกรรมสหรัตนนคร	48	1.41	5	25
	นิคมอุตสาหกรรมราชบุรี	16	0.47	2	10
สมุทรปราการ	นิคมอุตสาหกรรมบางปู	433	12.73	46	228
	นิคมอุตสาหกรรมบางพลี	139	4.09	15	73
สมุทรสาคร	นิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร	103	3.03	11	54
	นิคมอุตสาหกรรมสินสาคร	63	1.85	7	33
	นิคมอุตสาหกรรมมหาราชนคร	2	0.06	0	0
สระบุรี	นิคมอุตสาหกรรมแก่งคอย	2	0.06	0	0
	นิคมอุตสาหกรรมหนองแค	15	0.44	2	10
รวมภาคกลาง		1,451	42.66	153	765

จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ที่ส่ง
สงขลา	นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ จ.สงขลา	19	0.56	2	10
รวมภาคใต้		19	0.56	2	10

จังหวัด	นิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก	จำนวน (ราย)	สัดส่วน (%)	กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวน ที่ส่ง
ฉะเชิงเทรา	นิคมอุตสาหกรรมเวสต์โกรว์	139	4.09	15	73
	นิคมอุตสาหกรรมเกตเวย์	84	2.47	9	44
	นิคมอุตสาหกรรมที เอฟ ดี	7	0.21	1	4
ชลบุรี	นิคมอุตสาหกรรมเหมราชชลบุรี (บ่อวิน)	15	0.44	2	8
	นิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร	726	21.35	76	382
	นิคมอุตสาหกรรมปิ่นทอง	118	3.47	12	62
ระยอง	นิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง	163	4.79	17	86
	นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด	61	1.79	6	32
	นิคมอุตสาหกรรมเหมราชตะวันออก (มาบตาพุด)	70	2.06	7	37
	นิคมอุตสาหกรรมผาแดง	4	0.12	0	2
	นิคมอุตสาหกรรมอีสเทิร์นซีบอร์ด	254	7.47	27	134
	นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้	164	4.82	17	86
	นิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด	42	1.23	4	22
	นิคมอุตสาหกรรมเอเชีย	13	0.38	1	7
รวมภาคตะวันออก		1,860	54.69	196	979
รวมทั้งหมด		3,401	100	358	1,790

หมายเหตุ ข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างของภาคกลาง ที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้เกิดภัยพิบัติอุทกภัยขึ้น เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2554 ทำให้ผู้ศึกษาไม่สามารถทำการศึกษาในส่วนของจังหวัดดังกล่าวได้หรืออาจได้รับการตอบกลับไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ภาคผนวก ค
การจำแนกกลุ่มประเภทอุตสาหกรรม
ในเขตการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1. อุตสาหกรรมการเกษตร และผลิตผลเพื่อการเกษตร
2. อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม
3. อุตสาหกรรมสิ่งทอและเส้นใย
4. อุตสาหกรรมเครื่องหนัง ขนสัตว์ และเครื่องแต่งกาย
5. อุตสาหกรรมไม้และเฟอร์นิเจอร์
6. อุตสาหกรรมกระดาษและการพิมพ์
7. อุตสาหกรรมปิ๋ย สี และเคมีภัณฑ์
8. อุตสาหกรรมยาง พลาสติก และหนังเทียม
9. อุตสาหกรรมยา และเครื่องสำอาง
10. อุตสาหกรรมน้ำมัน และพลังงาน
11. อุตสาหกรรมแก้ว กระจก และเครื่องปั้นดินเผา
12. อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ วัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้าง
13. อุตสาหกรรมเหล็ก และผลิตภัณฑ์โลหะ
14. อุตสาหกรรมเครื่องยนต์ เครื่องจักร และอะไหล่
15. อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือวิทยาศาสตร์
16. อุตสาหกรรมยานยนต์ และการขนส่ง
17. อุตสาหกรรมอัญมณี
18. อุตสาหกรรมเครื่องดนตรี อุปกรณ์การกีฬา และสันทนาการ
19. อุตสาหกรรมสิ่งแวดล้อม
20. อุตสาหกรรมอื่นๆ
21. กิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

พงศ์ศิริภพ ทองศิริวิสุรเกตุ

ประวัติการศึกษา

บัญชีมหาบัณฑิต

พ.ศ. 2554

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

พ.ศ. 2554

ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขาวิชารัฐศาสตร์

พ.ศ. 2550

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บัญชีบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่สรรหาและว่าจ้าง ฝ่ายทรัพยากรบุคคล

บริษัท ลัคกี้ นิตติ้ง แอนด์ ดายอิง จำกัด